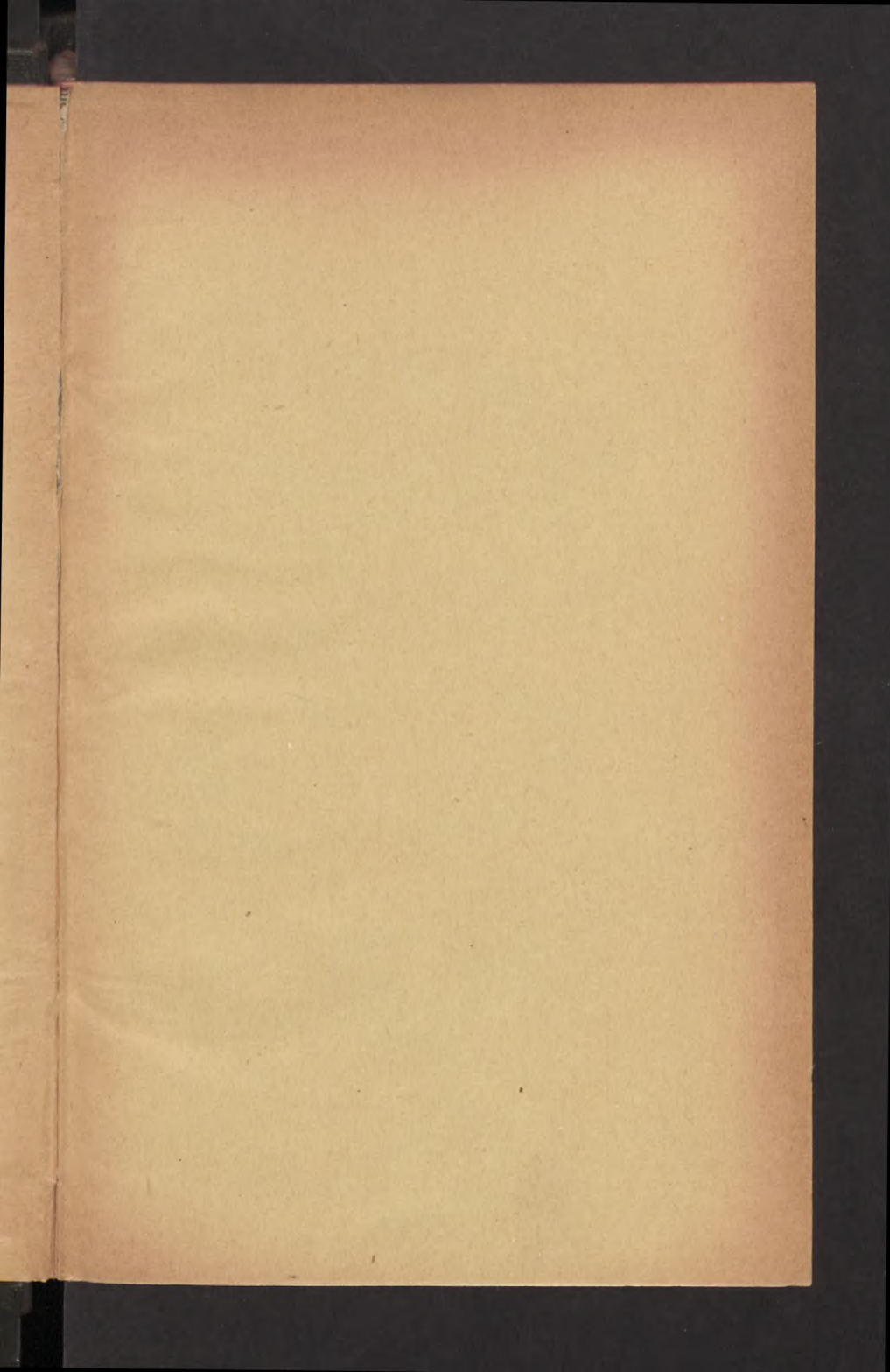

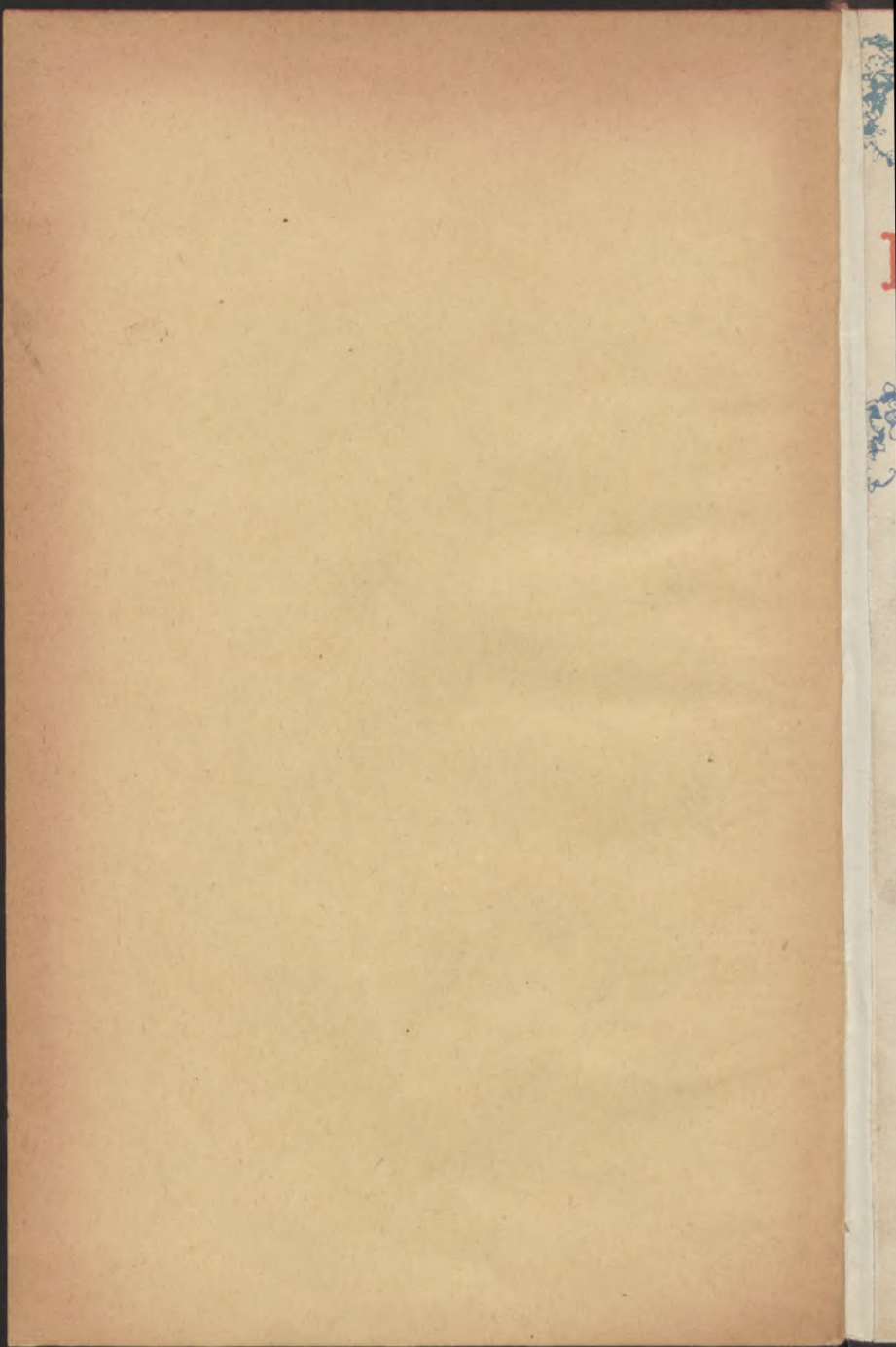
234573

Weld
Hem
or
Zin
ha

H.

WEICHNER GÉZA
MŰKÖNYVKÖTÉSZE
BUDAPEST
IV. ARANYKÉZ-UTCA 4.
TELEFON: 278-66.

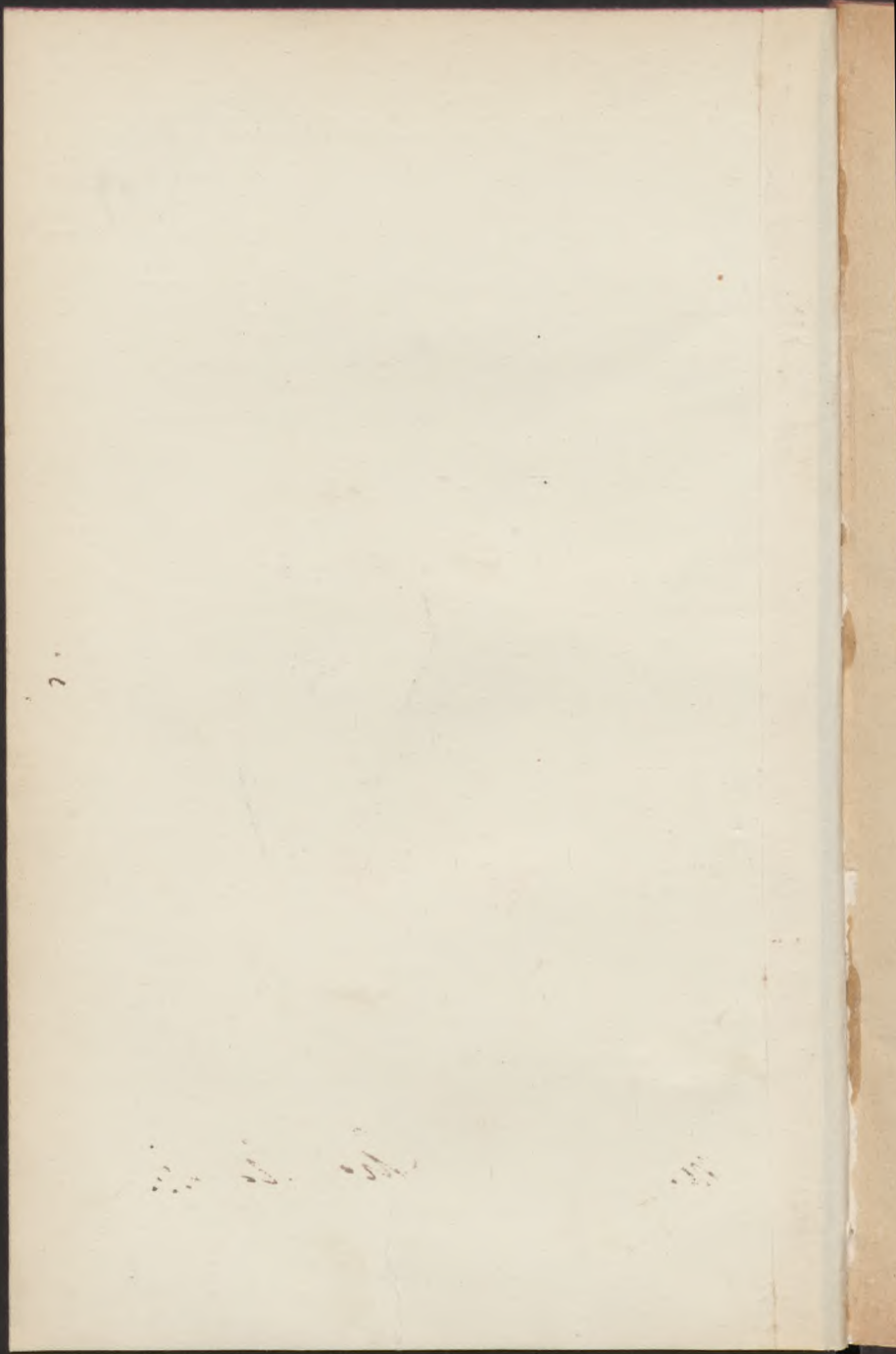
ADLERSFELD-BALLESTREM

A
RÓZSASZÍNŰ
SZOBA

932

19

ADLERSFELD-BALLESTREM E.

19
**A
RÓZSASZÍNŰ
SZOBA**

VELENCEI REGÉNY

FORDITOTTA
BALLA MIHÁLY

BUDAPEST, 1924 .

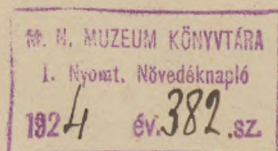
A PANTHEON IRODALMI INTÉZET R.-T. KIADÁSA

P.o. germ.

518 d

234573

A róma—bécsi gyorsvonat, Mestre felől jövet, dübörögve rohant át a vasúti hídon, mely a szárazföldet összeköti Velencével s onnan, rövid megállás után, ugyanazt az utat volt megteendő vissza Mestreig, hogy aztán Pontebba—Villachon át folytassa útját.

A róma—bécsi közvetlen kocsik egyik elsőosztályú szakaszának ablakában egy fiatal ember állt és nem minden vágyódás nélkül vetette pillantását a lagúnákra át a «Tenger királynője»-nek silhouettéjére, mely majdnem feketén rajzolódott a csillagos égboltozat kék hátterébe. Először Murano tornyai merültek fel a vízből, aztán, mikor a vonat közelebb jutott az állomáshoz, a Canareggio torkolata, melyből éppen egy kivilágított kis gőzös sietett San Giuliano felé, aztán a San Giobbe harangtornya, és végül elérte a vonat a rút és józan pályaudvar zaját és mozgalmasságát.

Egy kis sóhajrással vonult hátra a magányos utas az ablaktól, behúzta a függönyt, mintha szeretné, ha nem látná meg senki és ráadásul még elővett egy nagy újságlepedőt, úgy hogy kívülről egész bizonyosan nem ismert volna reá senki.

»Még bőven tizenhat órai út!« dörmögte magában és másodszor is felsóhajtott. »Ha nonna* tudná, hogy oly közel vagyok hozzá... és akármilyen legyek, ha nem szívesen szállnék ki ebből a rázókészülékből, hogy megöleljem a kedves öreget! Hiszen nincs már rajtam kívül senkije széles e világon s nekem sincs senkim rajta kívül!«

* Nagymama.

Mélyebben húzódott vissza a sarokba, mert künn a perronon éppen arra sietett az állomásfőnök sipkája. Úgy tűnt fel neki, mintha az említett sipka tulajdonosa az ablak irányában nyújtogatná fejét, mint aki keres valakit.

»Az kellene még«, gondolta magában, »hogya derék ember észrevegyen és elsorolva minden címet és rangomat, oly hangosan kíváncsian most jónapot, hogy meghallják a San Marcon is, holnap reggelre pedig kiírják az újságok, hogy marchese Terraferma dalla Luna átutazóban...«

Ebben a pillanatban kinyitották a folyosó felől a szakasz ajtaját, a rettegett férfiú belépett és háta mögött gondosan az ablakra húzta a függönyt. Aztán ünnepélyesen köszönt és elővett belső zsebéből egy nyitott táviratot.

— Marchese úr, megbízásom van, hogy adjam át önnek ezt a táviratot — mondotta nem minden tétozás nélkül. — Mint látni méltóztatik, nekem, a velencei állomásfőnöknek címezték...

Elhallgatott, mert a fiatalember már kivette kezéből a táviratot és gyorsan átfutotta Morse-betűkkel nyomtatott tartalmát, mely túltéve magát a megszkott távirati rövidségen, így szólt: »Marchese Terraferma dalla Luna este kilenc óra után odaérkezik a róma—bécsi gyorsvonat közvetlen kocsiján. Kerülve minden feltűnést, keresse fel és adja át neki ezt a táviratot. Elvárom, hogy e dologról megőrizi a legteljesebb titoktartást A külügyminiszter.« Aztán még az érthetetlen szavak sora következett

Az állomásfőnök feszült figyelemmel nézte, hogy a marchese kétszer is végigolvassa a táviratot, aztán ceruzát vesz elő a mellénye zsebéből és leírja, gondosan megszámlálva, az érthetetlen szavakat s ezzel a látszólagostól eltérő, más tartalmat ad nekik. Az állomásfőnök ezzel nyilván igazolva látta azt a feltevését, hogy a marchese titkosjegyű utasítást kapott.

— Köszönöm — mondotta a marchese és levette

a hálóból terjedelmes útításkáját. Volna oly szíves felküldeni egy facchinót? Itt maradok.

— Rögtön! — felelte az állomásfőnök és szó nélkül eltűnt.

A marchese fejére tette a kalapot és átadta úti-podgyászát a belépő hordárnak.

— Gondolát! — parancsolta röviden és a hosszú perronon nyomon követte emberét a kijáratig. A gondola elég hamar előállt.

— Palazzo Terraferma dalla Luna, a legrövidebb úton! — mondotta a gondolásnak s az tiszteletteljesen köszöntve, nyomban útnak indította csónakát. Angolna simaságával bújva át a pályaudvar előtt álló és elinduló gondolák sokaságán, a hosszú és karcsú vízi alkalmatosság átvágott a Canale Grande roppant ívén s becsúszott egyenesen Velence kellő közepébe.

»Úgy«, gondolta magában a marchese és nagy lélekzetet véve, hátradólt, »e szerint babonás gyorsasággal teljesült be szentimentális vágyam, hogy viszontláthassam kedves öreg nonnámát. Ha nem tévedtem a távirat értelmezésében...«

Gyorsan előkapta a táviratot, elővett a zsebéből egy villamos zseblámpát és eléggé fényes világosságánál még egyszer átolvasta szövegét.

»Nem, helyesen olvastam«, dünnyögte elgondolkozva és a papírlapra nézett, melynek érthető szövege helyes értelmezéssel így szólt: »Ma éjtszaka merénylet készül az okmány ellen. Maradjon Velencében és holnap reggel Trieszten át utazzék Bécsbe«.

»E szerint a falaknak megint fülei voltak! Csak azt szeretném tudni... Isten bocsássa meg, ha igaztalan vagyok, de nem szabadulhatok attól a gondolattól, hogy bájos sógornóm...«

Hirtelen mozdulattal leoltotta és zsebetette a zseblámpáját, aztán összehajtogatta a táviratot.

»Kifejezést kellett volna adnom gyanumnak! Nem lett volna-e kötelességem?« füstölgött magában.

»De a gyanu a bizonyítéknak árnyéka nélkül annyi,

mint a semmi — s ő testvérbátyám özvegye, bátyám szerette őt s halálos ágyán gondjaimba ajánlotta. Ami, természetesen, nem hátráltatja őt abban, hogy cselt szőjjön ellenem.»

Marchese Terraferma a külügyminiszter titkára volt s nagy politikai fontosságú okiratot kellett éppen Bécsbe a külügyi kormányhoz vinnie. A dolog rövid idővel az olasz-török háború kitörése előtt történt, s az okiratot, melynek tartalma Törökországot a legmélyebben érdekelte, féltékenyen titkolni kellett, mert ha csak valamennyire ismertté válik, a legsúlyosabb következményeket vonhatja maga után. A fiatal diplomata nagyon jól tudta, hogy ez a nem várt út nincs minden veszedelem nélkül. Igaz, hogy megbízatása kétségtelenül lépcsőfokot jelentett emelkedésében. Éppen egy évvel ezelőtt, testvérbátyjának halála következtében jutott címének birtokába s ezzel feje lett családjának, mely a legrégibbek egyike Velence patricius nemzetségei közt.

A Terrafermák, eredeti nevükön Arrigók, az elsők közt voltak, kik a szárazföldről, a *terra fermá*-ról jövet, megtelepedtek az épülő Velencében, s ekkor kapták nevüket, melyet aztán megtartottak továbbra is. A család felvirágzott, dús vagyont szerzett s az idők folyamán több ágra oszlott. Minthogy a Terrafermák főága a törökök ellenében aratott nagy tengeri győzelem emlékére, kitüntetésül azért, hogy az olasz flottát egy Terraferma vezényelte, félholdat rajzolhatott címerébe, a nép a »dalla luna« melléknéven szokta emlegetni, melyet utóbb hivatalosan is felvett és viselt.

Idők multával a család mellékágai kihaltak, palotáik idegen kézre kerültek, csak a Terraferma dalla Lunák éltek túl a nagy számmal fakadt és kihalt mellékhajtásokat, és bár a család egykori gazdagsága régóta a legendák közé került, mint mondani szokás, mégis fölszínen tartották magukat. Még gazdagnak lehetett mondani őket, mikor az utolsó marchese

átvette atyjának örökét. De a felesége, egy előkelő családból való fiatal, szép, vagyontalan orosz nő, értette a módját, hogyan kell megrendíteni vagyonának alapjait, s mikor a férj váratlanul támadt rövid betegség után meghalt, öccsének, az örökösnek, kit Giovanninak, vagy mint a velenceiek rövidebben mondják, Giannak hívtak, volt mit tennie, hogy elrendezhesse a felhalmozódott tartozásokat és rendet hozhasson ismét a család pénzügyeibe.

Gian eszében sem forgatta, hogy elhagyja a diplomáciai pályát, melyre akkor már reálépett, mert — a szónak jó értelmében — becsvágyó fiatalember volt. Ami meg is felelt a család hagyományainak, mert a Terrafermák közül a századok lefolyásában az államférfiak és hadvezérek fényes sora támadt, sőt a tizennegyedik században egy velencei doge is akadt közöttük. Ez a Terraferma doge építette a Rio Terrafermán levő régi családi ház alapjain azt a remek palotát, melyet, bár az átlagutazó nem igen szokta megtalálni, éig magasztal a velencei gótszerű építészet minden igazi ismerője.

A palota mélyen Velence szívében fekszik s hatalmas háromemeletes főhomlokzatával dél felől egy keskeny csatornára néz, melynek két partját most egy csúf vashíd köti össze; ez a híd egyszersmind kijárónak szolgál a nyugati sarok kisebb, arabstílusú kapujához. Keleten az épület teljes hosszában elfoglalja egy vakcsatorna oldalát, nyugaton egy szűk utcára, vagyis *calle*-ra néz, mely a palotáról kapta nevét, északon pedig megint egy szűk utca határolja, mely ott, éles könyököt alkotva, a város egyik palotákkal szegélyezett, nagyon ódon templommal és karcsú campaniléjával határolt legnagyobb terébe torkollik. A palota északi végében egy hátsó udvar van, oszlopos loggiákkal, melyek a harmadik emeletig épültek egymás fölé, a földszinten pedig homályos csarnokot alkotnak. Itt nyílik kelet felé egy kapu a vakcsatornára, nyugat felé egy másik a *calle*-ba, hova loggiaszerű, bizánci stílusú,

bámulatosan szép vasráccsal ellátott ablaksor alatt még egy másik ajtó nyílik.

Az egész nagy palotának rendszerint csak egy lakója volt, a mostani tulajdonos nagyanyja. Ő volt, aki felnevelte elhalt fiának anyátlan gyermekeit. Maga is velencei nő, a legősbibb nemzetségek egyikének valamikor szépségéről híres leánya volt. Ámbár ellensége volt minden nemzetközi házasságnak, mégis jó arcot vágott a rossz játékhoz, mikor legidősb unokája feleségül vette egy szerencsejáték következtében tönkrement orosz herceg leányát, és természetesnek találta, hogy átengedje az elsőbbséget a hercegnőnek.

De arra csak azokban a ritka esetekben volt szükség, mikor a fiatal nő rövid látogatásra Velencébe érkezett, mert nem érezte ott jól magát: félt az óriási házban és temérdek zordon helyiségében, melyeket mégis, vagy talán éppen azért, fenekestől felforgatott; gyűlölte a régi patrícus ház egyhangú, csendes életét és többre becsülte Rómát az eleven, örökké nyughatatlan társaséletével. Ott maradt férjének halála után is, s minthogy az élethivatás Olaszország fővárosához kötötte sógorát, don Giant is, a Palazzo dalla Lunában mind nagyobb volt a csend, noha egy év óta nagyanyjánál lakott don Giannak a zárda iskolájából hazatért testvérhuga is. De a fiatal hölgy, csöndes, elmélyedő természetével, nem kívánczolt a zajos szórakozásokra.

Tehát, szorosan véve, ketten voltak, kiknek a palota otthonául szolgált, az öreg marchesa és a fiatal donna Loredana.

Ebbe a palotájába vitette magát don Gian Arrigo, marchese Terraferma dalla Luna azon a holdfényes estelen, mikor a titkosjegyző távirat oly hirtelen és váratlanul félbeszakította útját. A homlokzat közepén levő főkapu előtt állíttatta meg a gondolát és kénytelen volt több ízben megszólaltatni a nehéz bronzkalapácsot, míg a család szolgálatában megöszült

kapus kinyitotta a kaput és majdnem hanyattesett, mikor megpillantotta fiatal gazdáját.

— Ejtszakai szállás kell nekem, öreg dörmögő Dömötör! — kiáltotta don Gian kacagva és átadta neki az útításkáját. — Hogy' van a marchesa? Lefeküdt már?

— Hova gondol? Hiszen még nincs tíz óra sem, Ő excellenciája pedig nem gyermek már! — tiltakozott az öreg e feltevés ellen az oly szolga bizalmaságával, aki karján hordozta és látta felserdülni a gazdáját. — Mindjárt csengetek a Sebastianónak, meg...

— Még kinek nem! — intette le a marchese. — Hagyd a majordomót meg a legényt, ahol vannak — meg akarom lepni nonnát. Csengess inkább Ninának, hogy csináljon rendet a szobámban! A hugom, persze, itthon van?

— Hol volna? — dörmögte az öregember, mert a vén Agostino nem szerette az olyan meglepetéseket, melyek kivetették nyugalmaiból. — Amennyire tudom, a marchese szalónjában vannak — az excellenza, donna Loredana meg a...

De a marchese nem hallgatta végig a névsort, mert a hatalmas fogadócsarnokon át már felfelé sietett a széles lépcsőn. Csak úgy melleleg tűnt fel neki, hogy az első emelet, a piano nobile előterme ki van világítva, ami sohasem szokott megtörténni, mikor az öreg marchesa egyedül volt; velencei szokás szerint a szellősebb és napfényesebb második emeletet lakta, mert az első emeletet rendszerint csak fogadások és egyéb ünnepi alkalmak idején szokták használatba venni.

Don Gian fiatalember létére mindig két lépcsőt ugorva át egyszerre, a második emeletre sietett. Csöndesen nyitotta ki nagyanyja szalónjának ajtaját és előre örülve a meglepetésnek, melyet váratlan megjelenése fog kelteni, kacagva nézett be a résen. De a gyönyörű szalónban nem volt senki. Csak az

el nem szedett téasedények bizonyították, hogy az imént még voltak benne.

Természetesen itt is csak melleleg tűnt fel neki, hogy három üres csésze áll a kerek asztalon kettő helyett. Ügyet sem vetve erre a körülményre, átment a szép régi bútorral berendezett előkelő, nagy helyiségen és félrevonta a jobbfelé eső ajtó nehéz bíorbársony függönyét. Ott, sárga selyemhuzatú empirebútorral díszes boudoirjában ült íróasztalánál a marchesa — egyedül. Ott ült fekete ruhájában, drága, ódon gyémántgyűrűtől csillogó fehér kezében tartva az aranyszárú tollat — egyike azoknak a genreképeknek, melyek iránt a mostani művészet elvesztette már minden érzékét.

— Nonna! — kiáltotta Gian félig halkan.

És a következő pillanatban oly meleg öleléssel tartotta egymást nagyanya és unokája, mely minden valószínűség szerint gúnyos kedvre derítette volna a mostani fiatalságot. — Honnan jöttél, Gian? Történt valami? De akármi hoz ide oly váratlanul: hozott Isten, hozott Isten!

— Nem, nem történt semmi különös, nyugtatta meg Gian s még egy csókot nyomott az öreg hölgy alabástromfehér, nemes homlokára. — Megmondom — de titokban kell tartanod — hogy diplomáciai küldetésben vagyok úton Bécs felé, s mikor Velencébe érkeztem, azt a távirati utasítást kaptam, hogy itt töltssem az éjszakát és csak holnap reggel utazzam tovább hajón.

— Levelet akartam írni . . . csak ez imént együtt voltunk még a szalónban, én, Loredana és . . . és Xénia — felelte a marchesa kissé habozva és éles pillantást vetett az unokájára.

— Xénia? Xénia itt van? — kérdezte don Gian visszarettenve és az arca egyszerre elborult. — A sógor-asszonyom? — mondotta újra. — De hiszen tegnap még találkoztam vele a Pinción, és egy szóval sem említette, hogy Velencébe készül.

— Ma délután érkezett minden bejelentés nélkül, nem adva okát ritka látogatásának — kacagva, mint mindig — jelentette ki a marchesa, és a vállát vont.

— E szerint az éjjeli vonaton utazott el Rómából és délután, mikor történetesen találkoztam vele, mégis tudnia kellett, hogy Velencébe készül! — kiáltotta don Gian, még mindig tele csodálkozással. — Szeretném tudni...

— Tehát nem szólt neked semmit...

— Semmit, semmit, amiből csak hirtelen elhatározott utazó szándékára is következtethettem volna. Kacagott és gúnyolódott, mint mindig. Egykori évelődésünkből régóta áttértünk már a többé vagy kevésbé leplezett élő párviadalra és őszintén megvallom, hogy a szeretetnek nem nagy fölöslege van köztünk. De mégis lehetett... *lehet* valami célja, nonna! Nem mondotta... röviden szólva: nincs pénzre szüksége?

Az öreg hölgy a fejét rázta. — Legalább eddig egy szóval sem gyanítottam, hogy az hozta volna ide. Hiszen céltalan is lett volna...

— Igen, s magam sem hiszem, hogy pénzt akarna, vagy pénzre volna szüksége, — jegyezte meg don Gian. — Mert... nem tudom, nonna, hogy nem hallottad-e már más forrásból: Xénia már hónapok óta nagylábon él s korlátlan összegek állnak rendelkezésére! Hogyan telik arra az özvegyi tartásdíjából? Drága fehér és fekete toaettek — a félgyásza miatt, legújabb modelű autó, sok ékszer, melyet azelőtt sohasem láttam rajta, oly lakás a Palazzo Barberiniben, hol a vendégek százait fogadhatja, a nélkül, hogy a szobái megtelnének. Honnan veszi az erre valót? Igazán... alig merek feleletet adni magamnak erre a kérdésre.

— Gian! — kiáltotta az öreg hölgy ijedten. Először hallom ezt! Csak nem akarod azt mondani vele...

— Nem... nem! — tiltakozott Terraferma. — Nem tapad botrány nevéhez; legalább én sohasem

hallottam olyat, amiből arra lehetne következtetni. Amivel természetesen nem mondok semmit, mert a családhoz tartozók mindig az utolsók azok közt, akik megtudják az effélét. Xénia kacér, tudjuk régen, de sohasem kompromittálta magát. Sokkal okosabb, sokkal hidegebb, semhogy megeshetnék rajta. De sokszor kérdeztem már magamban egyre növekvő kellemtelen érzéssel, hogy az a fényűzés, mellyel körülv teszi magát, nem... fizetség-e bizonyos szolgálatokért, melyeket...

Hirtelen elhallgatott és a marchesára nézett, ki erősen szedve a lélekzetet, dőlt hátra székén.

— Gian! Csak nem akarsz azt mondani ezzel, hogy bátyád özvegye... kém?

— Csúf szó az, nonna mia. A mi diplomáciai nyelvünkön az afféle embereket titkos politikai ügynököknek mondják. Ne vedd úgy, hogy rideg szavakkal azt akartam volna mondani, mert a bizonyíték árnyékát sem említhetem erre a gyanumra, vagy, mondjuk, erre a feltevésre, mert hiszen bátyám özvegyéről van szó. Lehet, hogy az én hibám, mert szándékosan tartózkodtam, hogy ne szolgáltassak anyagot a gonosz szóbeszédre. Természetesen őrizkedtem elmondani az embereknek, hogy nincs a világon senki, akivel kevésbé rokonszenvezek, mint a szép sógor-nőmmel, ki remélhetőleg letett arról, hogy azonosítsa magát velem s hogy diadalszekere elé fogjon... De hagyjuk Xéniát, mondd meg inkább, hogy van Lore.

— Azt hiszem, jól — felelte a marchesa szóra-kozottan. — Nem akarsz még beszélni vele? Éppen az imént ment fel. A harmadik emeleten fölöttem levő szobát foglalta el és főképen könyvekkel tölte tele. Falja a könyveket, a drága gyermek... jaj, és erről jut eszembe: Xénianak az a különös szeszélye támadt, hogy lenn a piano nobile szobáiban, köztük a rózsaszínű szobában akar lakni. Holott régebben mindig kijelentette, hogy a rózsaszín nem illik egyéniségéhez. Hogy sárgának mutatja, mint a naspolyát! De most,

alig hogy betette lábát, a rózsaszínű szobát kívánta. No, nekem elvégre mindegy, de annyira nem szeretem ezeket az ugráló kívánságokat, ezeket a szeszélyeket, hogy...

— No, időközben Xénia talán azt a felfedezést tette, hogy a rózsaszín mégis illik neki, — jegyezte meg Gian szárazan. — Tehát Lore valóságos könyvmoly! Azt hiszem, gondolnod kell majd reá, hogy kissé gyakrabban mutogasd hugocskámat a világnak.

Az öreg hölgy felsóhajtott. — Jövő télen bált adok, noha Loredana hallani sem akar róla. Azt mondja... Csitt! Nem nyitották ki a szalon ajtaját? Talán ő az... nem! A hugod nem szokta ily csöndesen jelezni jöttét. Xénia jön!

— Szabad? — kérdezte egy dallamos, mély hang a függöny mögül, melynek redőit egy bámulatosan mintázott, gyűrűktől villogó kicsiny kéz hajtotta félre, és átsurrant alatta pillangós díszből csillogó, kissé tán túlelegáns fekete esti gyapottoalettjében e kéz tulajdonosa, egy bájos tündéralak. Kifogástalan, valóban hatyúnyakának oszlopát, hamvas aranybronzszínű göndör hajával, szépen formált kicsiny fej koronázta; nagy, sötét, az édesajkú, gödröcskés, harmatos, kicsiny orcához képest szinte túlnagy szempár nézte gyermeki pillantással a világot az ékes rajzolatú szemöldök alól, és csak a hajlott, finom orr árulhatta volna el az élesen figyelőnek, hogy ebben a szende teremtésben, ki olyan, mint a nevelőintézetből éppen most kibocsátott serdülő leány, erős akarat s ez akarat érvényesítéséhez megfelelő erő is lakozik.

— Visszajöttem, nagymama, hogy még egy könyvet is kérjek, mert bizonyos, hogy nem tudok elaludni, — szólalt meg marchesa Xenia di Terraferma, Bodnikov hercegnő. Aztán egy kis sikolyt hallatott, mely idegessé tette don Giant, mert a természetellenesség és mesterkélttség hatását tette reá. — Te vagy, Gian! — kiáltotta és összezsapta a kezét. — Csakugyan, álmodom-e? Hiszen csak tegnap találkoztunk,

s akkor szóval sem említetted, hogy Velencébe készülsz!

— Szórol szóra visszaadhatnám ezt a szemrehányást, mélyen tisztelt sógorasszonyom, — felelte a marchese.

— Nekem! — kiáltotta a hercegnő kacagva. — Mintha nem tudnád, hogy olyan teremtés vagyok, aki hirtelen gondol valamit, s a következő pillanatban már meg is teszi, amit elhatározott. Eszembe jutott, hogy végre mégis látnom kellene nagymamát, és akkor...

— Akkor egészen elfelejtetted, hogy meg is említed ezt, mikor megérkeztél, — vágott szavába a marchesa szárazan.

— Igazán elfelejtettem? De hiszen oly nyilvánvaló volt, hogy nem is volt szükséges megemlítenem — felelte donna Xénia, s már oda is ment az öreg hölgyhöz és hozzátörleszkedett arcához az elragadó fejével.

— Hm, tulajdonképen az első pillanattól fogva a rózsaszínű szoba után való vágyódásodról beszéltél, jegyezte meg a marchesa nyájas évelődéssel, mert sokkal jobb volt, semhogy komolyan neheztelhetett volna.

— Igen, képzeld, a rózsaszínű szoba csak útközben jutott eszembe — csacsogott donna Xénia, mint a gyermek, ki valami fontosat mond el. — És úgy belevette magát gondolataimba az a kívánság, hogy benne lakhassam, hogy mindjárt előhozakodtam vele. És az a rózsaszín, az a régikorbeli fakó rózsaszín, mesterséges világításnál csakugyan pompásan illik nekem. Ki akartam próbálni egyszer, mert ha majd megint színes ruhát is hordok . . . úgy-e, megérted, nagymama, hogy kell gondolni reá? Tehát meg kellett tudnom, hogyan illik a rózsaszín, és . . .

— E szerint a rózsaszínű szobának szólt a látogatásod, nem nekem!

— De nagyon, nagyon kicsikét — ismerte be donna Xénia újabb kedveskedéssel, mint egy tettenért gyermek, don Gian pedig csak ott állt és külö-

nös, eléggé kellemetlen érzéssel nézte a csoportot.

— Hm . . . igaz, és ez a rózsaszín, ez a saját-szerű árnyalata, tulajdonképen nagyon elragadó, különösen elektromos fényénél — csacsogott tovább donna Xénia. — De hol vegye az ember, ha egyszer előbb vagy utóbb szüksége lesz reá? . . . Tudod mit, nagymama, akkor leszdedet a mennyezet függőnyeit, és, úgy-e, nekem adod egy ruhára! Oh kérlek, kérlek!

— Micsoda gondolat! — mondotta a marchesa láthatóan felvidulva. — Ruhát ágyfüggönyből, mely százötven éves, sőt annál is régibb! Még lehetne róla szó, ha álarcos kosztümnek kívánnád! Csakhogy én nem ajándékozhatok el innen semmit, mert ez a ház nem az enyém, hanem Giané!

— Csakugyan, Giané! — kiáltotta donna Xénia oly arckifejezéssel, mintha valami újat fedezett volna fel. — Ki tudja, csakugyan volna-e oly udvarias, hogy kifosztaná értem a rózsaszínű szobát . . . egyébként, már nem is tudom oly bizonyosan, hogy boldoggá tesz-e, hogy benne lakhatom. Nappal még megjárta, de az imént, mikor fáradtan lementem, egyszerre kiment szememből az álom és úgy fáztam, hogy a fogam is összekoccant. Pedig künn oly meleg volt . . .

— Tehát mégis szeretnél más lakásba menni? — kérdezte a marchesa.

— Nem, nem! Semmiesetre sem akarnám oly nevetségessé tenni magam! — tiltakozott Xénia és kacagott. Ki mit a levesébe aprít, egye is meg!

— Mióta tanultad meg ezt a bölcseséget? — tudakolta don Gian dühösen.

— Hm . . . a bölcsesség megjön a korrál, — felelte a sógornője kacéran.

— Hála Istennek! — dörmögte don Gian elég érthetően.

— Férjetek meg egymással, gyermekek! — intette őket a marchesa kissé idegesen. — Az imént, kedves Xénia, elfelejtettem megmondani, jobban mondva,

felajánlani, hogy Lucia természetesen az öltözőszobában hál, mert hiszen nem hoztad magaddal a komornádat.

— Micsoda? Egyedül jöttél? A komornád nélkül? — vágott közbe don Gian. — De az Isten szerelmére, miért?

— Tisztára elfelejtettem! — mondotta donna Xénia kacagva. — Oly hirtelen határoztam reá magam erre az utazásra, hogy egészen elfelejtettem, elhozni Cesarinát! És a dologban az a legbolondabb, hogy az az ostoba liba nem is figyelmeztetett reá. Majd megtépázom érte, mérget vehettek reá!... Lucia? Nem, köszönöm szépen, nagymama! Idegessé tesz, ha idegent érzek közelemben — pillanatig sem alhatnám, ha a szomszédságomban volna. De nem is félek, szó sincs róla! Aztán meg... hiszen Gian hálósobája éppen az enyém fölött van. Ha valami gyanusát látok vagy hallok, egyszerűen feldobom a cipőmet a mennyezetre...

— Amit Tiepolo freskói természetesen lelkes örömmel vennének tudomásul, — vágott a szavába Gian.

— Mennyei atyám, ez az ember most a freskóit félti, nem pedig engem, aki csak végső veszedelemben tenném meg, ha segítségre szorulnék! — kiáltotta Xénia nagyot kacagva, de azért érezni lehetett a hangjában némi ingerültséget, különösen, mikor hozzátette: — Aludj nyugodtan, drága sógor! Egy évvel ezelőtt, mikor még én voltam az úr ebben a házban, lett volna alkalmam elég, hogy minden cipőmet a Tiepolód fejéhez vágjam. Az én uralkodásom alatt, amennyire tudom, teljes épségben maradhatott.

— Jó éjszakát, nonna, — mondotta don Gian szárazan. — Felmegyek még Loredanához, aztán lefekszem. — A viszontlátásig! — tette hozzá nyomatékosan.

— Igen, de nem ennél még valamit? — kérdezte az öreg hölgy.

Don Gian megköszönte szépen, mert vacsorázott már az étkezőkocsiban és csak citromot és vizet kért.

— Temérdek érényeden túl még a kék kereszthez is pártoltál? — kiáltotta donna Xénia.

— Pártoltam? Nem okvetlenül. De azt tartom, hogy az önmegtartóztatás feltétele az éberségnek, már pedig az éberség, mélyen tisztelt sógornóm, egyik sarkalatos erénye a diplomatának, — felelte don Gian.

Azzal megcsókolta nagyanyja kezét, meghajolt a sógornője előtt, odahagyta a szobát és felment a harmadik emeletre, hol a cselédség legnagyobb részével együtt a huga lakott. Csak Agostino, a kapus lakása volt a földszinten, a csatornára nyíló vízikapu mellett.

Don Gian ezúttal nagyon lassan ment fel a lépcsőn, sőt több ízben meg is állt; de nem azért, mintha fárasztotta volna a járás, hanem mert a gondolatai tartóztatták. »Először: miért jött Velencébe? Másodszor: miért bomlik oly egyszerre a rózsaszínű szobáért? Harmadszor: miért nem hozta magával a komornáját, ő, ki arra sem képes, hogy maga kösse meg a cipőzsinórját?« kérdezte magában tizedszer is. »Egy szót sem hiszek el a kijelentéseiből. Egy árva szót sem. Miattam, vagyis inkább azért az okiratért történik-e mindez, melyet magammal hordok? Nem szabadulhatok attól a gyanutól, hogy ennek az egyedül, cseléd nélkül megtett velencei útnak háttere van, valami szándék rejtőzik mögötte, célja van. Az ő úgynevezett szeszélyeinek mindig van valami célja!«

Bekopogtatott huga szalónjába és Loredanát olvasás közben, a függő lámpa alatt, könyvekkel borított asztalnál találta.

— Gian! Giannino! — kiáltotta hitetlenül a sötét-szemű, szép, szóke hajú leány, mikor a bátyja belépett, és hevesen repült a nyakába. — De mily öröm! Honnan jöttél?

— Természetesen Rómából, kicsikém . . . Nem, ne kérdezz semmit — nem szabad többet mondanom!

— Hiszen kész Lohengrin vagy. Jól van, nem kérdezek többet. Láttad már nagymamát?

— Magától értődik, hogy először nála voltam, sőt találkoztam és beszéltem Xéniával is.

— Xénia éppoly meglepetésszerűen érkezett, mint te. Összebeszéltek?

— Oh, dehogy... legalább én majdnem hanyatt-estem, mikor itt találtam, holott tegnap beszéltem vele Rómában s egy szóval sem említette, hogy ide készül. Gondolta, hogy itt talál?

Donna Loredane a fejét rázta. — Szólni nem szólt róla semmit. Még azt sem említette, hogy tegnap találkoztatok. Természetesen kérdezősködtünk rólad, de kacagott s azt mondotta, hogy úgy látszik, megfedkeztl a létezéséről is. Összevesztél vele, Giannino?

— Őrizkedni fogok tőle, — felelte don Gian szárazan. — Hosszabb időre jött?

— Nem tudom. Alig. Mert csak kis útításkát hozott magával, abban volt az a ruha, mely ma este volt rajta, meg az okvetlenül szükséges fehérnemű.

— Hm! — bizalmatlankodott Gian. Xénia, meg egyetlenegy ruha az útipoggyászában — neki, aki egyébként legalább háromszor vált naponta toalettet! E szerint mégis csak egészen tudatos, előreláthatólag gyorsan elintézendő célja van ezzel az utazásával. A komorna távolléte is egyszerre érthetőnek tűnt fel don Gian előtt: nem akart megfigyelőt vinni magával.

— Csak egyet nem érthetek: miért akart mindenáron a rózsaszínű szobában lakni? — egészítette ki fennhangon a gondolatait.

— No, hiszen nagyon szép szoba az, és fényűző voltával úgy illik Xénia egyéniségéhez — jegyezte meg donna Loredana, csodálkozva, hogy a bátyja különöset talál abban. — Igaz, kissé magányos is úgy a lakatlan, kietlen termek és szobák hosszú sorában, és aki félős természetű, nem kell, hogy okvetlenül ott tanulja meg a borzongást — tette hozzá mosolyogva.

»Ez az. Mert magányos. Azt akarta, hogy ne figyelje senki és azért nem akarta elfogadni Luciát

sem!« villant át don Gian fején. »Készül valamire ma éjszaka, résen leszek«, fogadta meg magában. »Mindegy, itt-e, vagy a vonaton. Oda sem nézek egy átvirrasztott éjszakának.«

— Hallod-e, Gian — azért jöttél hozzám, hogy magad elé meredj és monológokat mondj magadban? — kérdezte donna Loredana kacagva, de bosszúsan is. — Mi jár az eszedben? Csak nem... Xénia? Nonnánk célozgatott reá, hogy sok pénzre volt szüksége, említette, hogy valószínűleg bérbeadod a piano nobilét. De remélem, csak amolyan szösszetenet volt.

— No, egészen számottevő segítség volna — jelentette ki don Gian a vállát vonva. — Csakhogy azok az idegenek, akik Velencében telepsznek meg, inkább a Canale Grandén szeretnek lakni; legfeljebb ha angolok találnák benne örömeiket, hogy Velence szívében béreljenek ki egy ősi palotát, vagy valami művészember, feltéve, hogy sok pénze van. Ipari célra bizonyára nem adom oda a házat. Nyugodt lehetsz. Anyira még semmiesetre sem vagyunk. De ha egy igazán gazdag idegennel támadna az a bolond ötlete, hogy bérbe vegye fantasztikus áron a piano nobilénkat, nem mondom, hogy nem adnám oda neki. A dolog nem sürgős, de nem volna kellemetlen.

— Bolond ötlete! — kiáltotta donna Loredana szemrehányó hangon. — Hogyan mondhatasz olyat, Giannino! Ha nincs is oly híres képtárunk, mint a Giovanelliaknak — azért a mi piano nobilénk a legszembek egyike Velencében.

— Egész bizonyosan az — járult hozzá egyszerűen don Gian. — De hagyjuk azt most, kis hugom. Mondd inkább, hogy' vagy, hogyan tetszik itt a magányos élet a zárdai tanuló társaiddal való vidám együttlét után?

— Oh, nagyon tetszik, Giannino — biztosította Loredana meggyőződéssel. — Nem hiába viselem nagymama nagy ősanyjának, Marcello-Mocenigo Loredana

dogaressának nevét, mert hiszen annak is a tudomány volt a vesszőparipája. Az a velencei közmondás, mely csúfolkodva és talán joggal mondja asszonyainkról, hogy: *molti capelli e pochi cervelli* — hogy sok a hajuk és kevés az agyvelejük, talán mégsem illik minden velencei nőre, még ha csak tizennyolc éves is, mint a te hugod. Hagyni kell, hogy mindenki maga lehessen saját sorsának kovácsa.

— Úgy van, amint mondod. De most már jó-éjszakát, Lore — a viszontlátásig!

— Tehát látlak még holnap?

— Ha elég korán kelsz — talán.

Elgondolkozva ment le Don Gian a lépcsőn a második emeletre, melynek egyik szárnyában voltak a magának fenntartott szobák: az egyik, mely a két csatorna sarkán volt és mellette a hálószoza, mely a vakcsatornára nézett. Az előbb említett szobába a marchesa szalonjából egy második társalkodószobán át lehetett jutni.

Don Gian még be sem csukta maga után szobájának ajtaját s a gondolatai már megint sógornőjének és velencei utazásának talányával foglalkoztak. Most már egészen bizonyos volt benne, hogy külön céllal kötötte össze utazását. De ha felteszi is, hogy politikai szolgálatban áll, semmi esetre sem tudhatta, hogy félbe fogja szakítani utazását, mert hiszen előbb még értesülnie kellett róla, hogy utazásának éjszakájára támadás készül a nála levő okirat birtokáért. Sokat adott volna érte, ha tudta volna, hogy Xéniának volt-e része a tervben. Minden bizalmatlansága felébredt benne és valósággal reszkettek az idegei, melyekre oly érzékenyen hatott minden benyomás, hogy összerezsent, mikor szobájába lépve, alulról tompított evezőcsapás hallatszott fel hozzá, halkán csobogó nesz, melyre máskor ügyet sem vetett volna.

Egy szökéssel ott volt az ablaknál, kinézett és természetesen nem látott mást, mint egy néhány hordóval megrakott bárkát, mely éppen ott siklott el az

ablak alatt. S mikor saját idegességén vállát vonva, hátrafordult, akkor halk ropogást vélt hallani a hálószobáját a társalkodójától elválasztó ajtó méternyi szélességű mély nyílásának deszkaburkolatából.

Hálószobájába egy hosszú, keskeny helyiségen át lépett, melyet ruhatárnak használtak s melyet mestersegesen ki lehetett világítani villamos fénnel, melyre az egész palotát berendezték. A teremszerű hálószobát balfelől lefüggönyözött ajtó választotta el a többi keletre eső helyiségtől, melyeket nem laktak, jobbfelől pedig a társalkodó volt, mely ismét az öreg marchesa szalonja mellett levő „salottó“-val állt összefüggésben. Azon a salottón bocsátották be azokat a látogatókat, kik don Giannel akartak beszélni, mikor Velencében volt; ő maga rendszerint a ruhatáron járt be, úgy mint ma is.

Bár nem kételkedett benne, hogy az idegei már az ártatlan bárka halk evezőcsapásával is megtréfálták, mégis átvágott még egyszer a tág helyiségen, meggyőződést szerezni, mi ropogott az imént a deszka alatt, amivel, gondolta magában, fölöslegesen fárad, mert az oly meleg nyáron, mint ez az idei, természetesen meg-megroppan a fal deszkaburkolata, a parkett meg a bútorféle.

Most először tűnt fel neki tudatosan, hogy mily szokatlanul széles az az ajtóátjáró, melyben megállt és bírálva nézegette az arannyal díszített, betétes, szépmívű, vöröses mahagóni deszkázatot. Azután átlépett a társalkodó felől nyitva álló, ugyanoly anyagból készült ajtószárnyon és gyors pillantást vetett végig a helyiségen, mely éppúgy, mint a hálószoba, fényesen ki volt világítva.

— Úgy, most pedig eltorlaszoljuk magunkat — mondotta magában dühösen. — Eltorlaszolom magam a saját házamban, mintha rablók barlangjába jutottam volna.

Mindenekelőtt betette a magas, keskeny csúcsíves ablakok tábláit, aztán az ajtókat, azután kikém-

lelte a szoba minden sarkát és zugát, az ágy alá nézett és átvizsgálta a ruhatári helyiségben álló tágas, magas szekrényeket, aztán alaposan szemügyre vette, hogy megbízhatók-e, valamennyi bejáró zárát. Ezzel sem érve be, elővett a terjedelmes bőrútitáskájából egy kis csomagot, amelyben szabadalmazott ajtóelzárókészülékek voltak, melyek lehetetlenné teszik, hogy erőszakkal járó törés vagy feszítés nélkül, pusztán tolvajkulcs segítségével nyissanak be az ajtón, tehát a nélkül, hogy nagyobb zajt üssenek, ami a legmélyebben alvót is felébresztené. Mindig magával hordotta ezeket a készülékeket, melyek különösen szállóban ajánlatosak, ahol az éjszakai hivatlan látogató nem tartozik a ritkaságok közé és most is reárakta a szobájából nyíló valamennyi ajtóra és ráadásul valamennyire reátolta még a reteszt is.

»Ügy«, mondotta meglegedetten, »aki most már meg akar látogatni, kénytelen lesz a kulcslyukon át venni útját, erre pedig nem hiszem képesnek még az én szende sógornőmet sem. Azonkívül pedig nem szándékozom aludni. A világosság maradjon égve, az lesz a legjobb mód, hogy ébren maradjak . . . Most pedig vessük magunkat kissé kényelembe . . . le a gallérral, cipő, mars le a lábról . . . így ni! Könnyű kabátot magamra, a nélkül, hogy levetném a mellényt, mely belső zsebében őrzi a drága dokumentumot, aztán olvasással, írással ültjük agyon az időt és — nyitva tartjuk a fülünket.«

Ezek után a gondolatok után egy kis asztalhoz lépett, melyen egy nagy vízespoháron kívül nagy szódavízes üveg és egy gyümölcslével megtöltött csiszolt kis üvegpalack állt. Igazság szerint citromos vizet rendelt. A hozzávaló desszertkés, cukor, üveg-tányér és az ugyancsak üvegből való citromfacsaró készülék ott is volt a tálcán, de a fődologról, a friss citromról, a szolga megfeledkezhetett.

Don Gian bosszúsan dörmögött valamit és kihúzta a dugót a palackból. »Gránátalmalé«, állapította meg

egy pillantással, melyet a benne levő világospirosra festett folyadékra vetett. »No, nem szeretem valami nagyon, de ez is csak üdítő ital.«

Azzal meglehetősen nagy adagot töltött a léből a poharába, szódavizet kevert hozzá színiig, aztán egy újjnyi maradékig egy hajtásra kiitta az egészet.

Kissé égetett, mintha a lé már erjedésnek indult volna. Remélhetőleg nem árt meg a gyomrának.

Kissé bosszankodva ment vissza a társalkodójába, leült egy kényelmes székre és kezébe vette az asztalon előtte heverő esti lapokat. De félig sem olvasta még át az egyiknek első oldalát s már kiejtette kezéből az újságot.

— Mégis csak álmosabb vagyok, mint gondoltam — dünnyögte. — Valósággal ólmos fáradtság megy végig a tagjaimon! Kissé talán fel s alá járok . . . aludni semmiesetre sem alszom el . . . sem . . . mi . . . esetre . . . sem . . .

Azzal végignyújtotta mindkét karját az asztalon, reáejtette a fejét s a következő percben túl volt minden akaráson, minden elhatározáson.

* * *

A társalkodójának ajtaján kivert valóságos díszinduló riasztotta fel.

Fáradtságosan emelte fel a fejét, mely nehéz volt, mintha ólommal lett volna tele és oly hasogatóan fájt, hogy mindjárt visszajejtette az asztalra. A szemét csak félig nyitva ki, látta, hogy nappali világosság süt be a bezárt ablaktáblák résein, s ebben a pillanatban nem volt tisztában vele, hogy mit jelent az reá nézve.

— Marchese úr! Marchese úr! — kiáltott be valaki a kopogtatásnak egy újabb sortüze után. — Marchese úr, hat óra van!

Most már egészen felébredt és emlékezett. — Igen . . . jól van . . . hallom már! — kiáltotta és próbált felugrani, de a térde kezdetben megtagadta a szolgálá-

tot, s oly merev és oly lomha volt minden tagja, hogy csak lassan és fáradsággal állhatott fel és mehetett támolgyogva, mint a részeg ember, a legközelebbi ablakhoz, hogy kinyithassa a deszkatáblát.

A reggelnek üde, könnyű keleti szellőtől megmozdított levegője gyorsan magához térítette.

»Mennyei atyám . . . most átaludtam az egész éjszakát!« gondolta zavarodottan. »Mi a csudáért aludtam? És miért érzem magam oly nehéznek és merevnek, mint egy fatuskó?«

Még mindig támolgyogva, leoltotta a villamoslámpákat, kinyitotta az ablaktáblákat a hálósobában is, azután megmártotta az arcát a mosdótáljában.

»Így, most már félig-meddig embernek mondhatnám magam«, bátorította magát. »De miért, hogy ily borzasztó szomjas vagyok? Nem várhatok, míg felhozzák a kávém . . .«

Pillantása az asztalon levő tálcára és a szódavízes üvegre esett. Odalépett gyorsan, szíinig töltötte szódavízzel és egy kortyra kiürítette a mosdóról elvett poharat. Mikor letette kezéből, meglátta a gyümölcslé palackját és sehogy sem tudta levenni róla a szemét.

A palack, melyből tegnap este a gyümölcslének körülbelül egyharmadrészét töltötte ki — *üres volt*. És a nagy kehelyből is hiányzott a maradék, melyet egészen biztos emlékezete szerint benne hagyott; mind a két üvegedény teljesen és tisztán ki volt öblítve.

Különösen összehúzó dermedtséggel úgy nézett arra a palackra meg pohárra, mint valami nagy érthetlenségre, aztán körülhordotta szemét és ott látta az ajtókon a biztosítékokat, egészen úgy, amint reájuk tette, azután . . . azután a jobbkeze lassan, tétován, szinte félve, taszításszerűen, mintha erőltetni kellene reá magát, a mellény alá, a belső zsebbe nyúlt.

Még egy rövid ideig tartó habozás, azután hirtelen jéghideggé vált ujjai elérték céljukat.

A belső zseb üres volt, a becses okmány eltűnt!

Mintegy sóbálvánnyá meredve állt ott, mikor kezdte felfogni azt a hallatlan, azt a szörnyű dolgot, mikor igyekezett megérteni azt a lehetetlenséget. Arról, hogy az iratot elvesztette, volna, szó sem lehetett. De a boríték s benne az okmány, leragasztva és a miniszter pecsétjével lezárva, álmában tett mozdulata közben kicsúszhatott a zsebéből és az asztal alá eshetett ottbenn.

Igen, de az a zseb nagyobb biztosság kedvéért be volt gombolva és tapogatódzó ujjával hiába kereste a lapos gombját. Lepattant? Hirtelen szakítással gombolta ki végig a mellényét és hörgő kiáltás tört elő a száraz ajkaiból: a gombot levágták s vele együtt kanyarították le a bélésnek azt a darabját, melyre fel volt varrva!

Nem vetett ügyet a szolgára, ki most a ruhatár ajtaját kopogtatta odakünn s meleg vizet akart vinni a borotválkozóshoz, visszarohant a társalkodóba és az asztalhoz, melynél egész éjszaka aludva ült: a levágott gomb ott hevert a szék mellett a szőnyegen. Most már bizonyosan tudta: a palackban erős altatószer, valószínűleg klorálhidrát volt, azért is volt a gyümölcsle oly karcos és erős, aztán valaki benn járt a szobában, ellopta tőle az okmányt és kiöntötte a néma tanut, a kábítószert.

Valaki? De ki?

Izgatottságában valósággal hörögve rohant don Gian egyik ajtótól a másikhoz, meggyőződést szerezve, hogy emberi lény semmiesetre sem férközhetett be rajtuk, mert a záraakra tett biztosíték egytől egyig helyén volt érintetlenül.

Pillantásra sem méltatva a ruhatár ajtaján bebocsátott szolga csodálkozó és ijedt arcát, egyik ablaktól a másikhoz futott, hogy lássa, nem azon az úton jött-e be a tolvaj. Lehetetlen az is! El sem bújhatott a tolvaj a szobákban, don Gian arról alaposan meggyőződést szerzett, azonkívül a lakás valamelyik ajtaján kellett volna eltávoznia, mikor az altatóitallal ártal-

matlanná tette áldozatát; de hogyan lett volna reá képes, mikor a belülről elhelyezett zárbiztosítók teljesen érintetlenek voltak?

Tehát csak egy lehetőség volt hátra: van valami titkos bejáró a második emelet szobáiba s ez a bejáró abba a lakásba nyílik, melyet a marchese magának tartott fenn a házban.

Ennyire jutott a talány megoldására szolgáló minden lehetőség mérlegelésében, mikor kopogtattak a társalkodó ajtaján.

— Végeztél, Gian? — kiáltotta az öreg marchesa hangja. — A boudoiromban szolgáltattam fel a reggelidets eljöttem érted, mert itt az ideje, hogy útra készülj.

Nem tudva felelni semmit, Gian az ajtóhoz ment s kinyitotta a zárat. — Nonna! — csak ennyi volt, amit rekedten és megtörve kimondhatott.

— Gian, mi bajod? Beteg vagy? Történt valami? — kiáltotta a marchesa ijedten, gyengéden, önkénytelenül halkítva hangját.

A marchese intett a szolgának. s mikor az eltűnt, eleinte töredezetten és összefüggés nélkül, de előadása közben lassan-lassan mégis lecsillapodva, elmondotta az öreg hölgynek, hogy mi történt.

— Tehát úgy vagyunk — fejezte be tompán — és levonhatod belőle ezt a következtetést: az okmány eltűnése nemcsak hogy a legsúlyosabb politikai következményeket fogja maga után vonni, hanem egész pályámnak, egész életemnek is végét jelenti, mert ugyan ki fogja elhinni nekem, hogy nincs benne a dologban az én kezem is? Ki is hinné el? Én magam is a szeme közé nevetnék annak az embernek, aki ezt mondaná el nekem.

— Giannino, Giannino — ne mondd azt! — kiáltotta a marchesa megrendülten. A becsületszavad...

— Az olyan ember becsületszava, aki abban a gyanuban áll, hogy eladta hazájának reábízott titkait, nem nyom többet a latban, mint egy száraz falevél, — vágott a szavába keserűen. — Egyszerűen gaz-

ember az, és ez az én leendő címem, mellyel eltemetkezhetem, ha nem derül ki ártatlanságom!

— Ki kell derülnie. Megmozgatunk eget és földet, feláldozzuk utolsó fillérünket is! — kiáltotta az öreg hölgy magánkívül és meglátszott rajta az erős elhatározás, hogy amit mond, tette is váltja. Nem jutott még eszedbe, hogyan lehetne megfejtetni a talányt?

— Legkínálkozóbb az a feltevés, hogy titkos bejáró van azokhoz a szobákhoz. Azt kell megkeresnünk.

— Titkos bejáró! — ismételte utána a marchesa és körülnézett. — Emlékszem, hogy férjem, a te nagyapád, említette egyszer, hogy a hagyomány szerint vannak vagy voltak titkos helyiségek ebben a házban...

— Minden valószínűség szerint még vannak — vágott a szavába Gian. — Az olyan rejtett helyiségekre és kijárásokra a köztársaság és a hármastanács idejében egyszerűen szükség is volt, hogy az adott pillanatban menekülhessen a bűnös vagy az ártatlan.

— Úgy mondotta nagyapád is — kiáltotta élénken a marchesa. — De azóta nem érdeklődött a dolog iránt senki, csak mikor Xénia, fiatalasszonykorában, először jött ide... — Az öreg hölgynek elakadt a szava, finom pirosság futotta el halovány arcát, aztán, lesütve szemét, halkabban hozzátette: — Fogadkoztam akkor, hogy életének feladatává teszi, hogy nyomára jusson a Palazzo Terraferma titkainak.

— Azt mondotta? Kérdezzük csak meg, hogy képes volt-e megoldani életének ezt a feladatát! — pattant fel don Gian ádázul. — Kérlek, keltesd fel sógornómet, ha talán még alszik. De még jobb volna, nonna, s az első nagy szolgálatot tennéd vele az ügynök, ha magad keltenéd fel.

Nagyot sóhajtván kelt fel az öreg hölgy a székből, amelyben görnyedten ült. — Megteszem... a te érdekében.

— Öt perc múlva én is lemegyek a társalkodóm alatt levő szalonba — mondotta don Gian s már öt percnél rövidebb idő alatt, minden bejelentés, vagy

akár kopogtatás nélkül maga is belépett a piano nobile sarokszalónjába. Ott találta nagyanyját egy székre roskadtan. Az öreg hölgy kibontott levelet tartott a reszkető kezében.

— Elment — mondotta rekedten és don Gianra azt a benyomást tette, mintha néhány perc alatt éveket öregedett volna. — Ágya mellett volt ez a nekem címzett levél.

Don Gian zihálva vette át a mályvaszínű, ibolya-illatú levelet és gyors pillantással futott át sorain.

»Drága nagymama, — olvasta — bocsáss meg, hogy ezzel néhány búcsúszóval oly váratlanul hagylak el, mint ahogy jöttem. Hirtelen eszembe jutott, hogy ígéretem szerint holnap Rómában, egy jótékonyági bazár cigánysátrában egy halom pénzt kell megkeresnem, mint jósnőnek, a katonák javára. Egészen megfeledektem róla, s most a reggeli vonaton vissza kell sietnem miatta Rómába. Minthogy nem akarlak már hajnalban felzavarni, kérlek, fogadd jószívvel, hogy csak ily röviden búcsúzik el tőled és küldi kézcsókját a te engedelmes unokád, *Xénia*.«

Aztán még egy utóirat következett.

»Szeretettel köszöntöm Loredanát és Giant. Kérem részvétedet, hogy szegény fejemmel kora reggeltől estig úton leszek, aztán meg sietve kell sietnem abba a szörnyű bazárba. De te bizonyosan azt mondod majd: Miért is oly feledékeny az a javíthatatlan *Xénia*, megérdemli sorsát! ... Addio!«

— Vajjon csakugyan oly ostobának tart bennünket, hogy elhisszük ezt a locsogását? — mondotta Gian a fogát csikorgatva és zsebetette a levelet.

— És itt hagyta a nagyobbik börtaskáját. Csak a kis kézitaskáját vitte magával — súgta a marchesa.

— Igen? — kérdezte don Gian és rövid szünet mulva hozzátette: — Köszönöm nagymama. Most már minden halogatás nélkül meg kell tennem jelentésemet. De előbb még meg akarom tudni, hogy *Xénia* hogyan és mikor ment ki a házból.

Az öreg Agostino, a kapus, éppen azon fáradt a nagy tornácban, hogy kinyitotta a palotának a csatornára nyíló nagy vaspántos kapuját. Nagyön csudálkozott az öreg, hogy már lenn látja a gazdáját.

— Nincs még itt a gondola, marchese úr — dörögte. — A marchese úr későbbre parancsolta...

— Jól van, jól. A gondola el is maradhat — jelentette ki don Gian kurtán. — Csak azt akarom megtudni, hogy a signora principessa mikor utazott el.

— A signora principessa? — visszhangoztatta Agostino csodálkozva. — Elutazott? Mikor utazott volna el? Arról csak nekem is kellene tudni!

— Hiszen éppen azért kérdezem tőled, vé számar — kiáltotta don Gian, de bármily kedves névvel illette, mégis minden élesség nélkül. — Ma reggel utazott el poggyász nélkül... a reggeli római vonaton.

— *Eh?* — mondotta Agostino hűledezve, aztán röviden felkacagott. — Akkor csak a kulcslyukon mehetett ki a házból, don Giannino... akarom mondani, marchese úr.

— Bolond beszéd!

— De marchese úr, én magam zárok be a háznál minden kaput és magamnál tartom a kulcsokat! Itt vannak, ni!

Agostino bicegve ment a gazdája előtt a palota többi kijárójához, melyek még egytől egyig zárva voltak. Belülről még reájuk is volt tolv a hatalmas retesz. Tehát szó sem lehetett róla, hogy donna Xénia más kulccsal nyithatta volna ki bármelyiket is.

— Így hát, megkövetem a marchese urat, a signora principessa nem utazott el — döntötte el a kérdést az öreg Agostino.

— Akkor okvetlenül valaki más bocsátotta ki — vágott a szavába don Gian — mert mégis elutazott.

— Bocsánat, hogy bátorkodom ellentmondani a marchese úrnak — makacskodott Agostino — de ezeken a kapukon nem ment ki, mert ahhoz kellett volna valaki — szeretném látni azt az embert! — aki

a kulcsokhoz jut, mikor azok éjszaka a fejevándosom alatt vannak, a szobám ajtajára pedig belülről rá van fordítva a kulcs. *Ecco!*

Don Gian nem kételkedhetett tovább az öregember szavában. Hiszen mi értelme lett volna elvételni és megint visszacsempésztetni a kulcsot az öreg Agostinónak, aztán meg reátolni a reteszt a kapura, mikor Xénia nem is titkolta, nem is akarta titkolni elutazását?

Az öregember nagyon hevesen és határozottan vonta kétségbe azt is, hogy a palotának volna olyan kijárata, melyről ő nem tud.

Don Gian megparancsolta neki, hogy egyelőre tartson zár alatt minden kijáratot, bár most már nem hitt abban a lehetőségben, hogy Xénia még a házban van.

Az álomitallal kevert gyümölcsle dolgában végzett vizsgálat is negatív eredménnyel végződött. Az öreg Lucie, ki több, mint husz éve végezte a kulcsárnő teendőit a palazzo Terrafermában, maga töltötte az üvegpalackba a gránátalmalevet s maga vitte fel azt, meg egy citromot fiatal uraságának hálószobájába. A citromot pedig nem vitte ki onnan sem ő, sem akármelyik szolgál. E szerint nem lehetett feltenni mást, mint azt, hogy *valaki* bement a hálóba, hozzákeverte a léhez a klorált, vagy mit, a citromot pedig elvitte, hogy ne használhassa a lé helyett. Aztán ugyanaz a *valaki*, csak neki ismert uton, behatolt a lakásba, elvette az alvótól a becses okiratot, kiöntötte — valószínűleg az ablakon — a gyümölcslevet, aztán visszavonult ugyanúgy, mint belépett, s megtalálta az utat-módot, hogy elhagyja a házat is. Abban, hogy ez a *valaki* csak egy és ugyanaz a személy, donna Xénia volt, többé nem lehetett kételkedni.

Az első reggeli után, mely, olasz szokás szerint, egy csésze feketekávéból állt, don Gian hozzáfogott életének legnehezebb munkájához: jelentést küldeni főnökének Rómába a történetekről, egyelőre távirat formájában. S az volt a dologban a legkegyetlenebb, hogy a terjedelmes táviratot ezekkel a szavakkal

kellett végeznie: „Az a súlyos gyanum van sógor-nóm, Terraferma Xénia marchesa ellen, hogy ő követte el a rablást. Váratlanul érkezett meg tegnap velencei házamba s eddig még fel nem derített módon távozott el onnan az éjszaka folyamán, vagy kora reggel, azzal a levélben hátrahagyott állítással, hogy ma este Rómában akar lenni, mert részt kell vennie egy jótékonyági bazárban. Tisztelettel kérem, hogy ezt a vádat, melyet megtenni nagyon nehezemre esett, méltóztassék egyelőre bizalmasnak tekinteni s olyannak, melyet egyelőre nem támogat semmi bizonyíték.”

Don Gian titkosjegyző írásra tette át és személyesen adta fel a táviratot, aztán visszatért a palotába, mert ott akarta bevárni a Rómából érkező rendelkezéseket. Délutánra meg is érkezett főnökének távirata, mely Rómába hívta azzal az utasítással, hogy nyomban megérkezte után jelentkezzék kihallgatásra.

Mielőtt utra kelt, nem mulasztotta el tudakolni a pályaudvaron, hogy donna Xénia elutazott-e és mikor utazott el. De az állomási alkalmazottak közül nem látta ott senki a signora principessát.

* * *

Másnap kora reggel érkezett meg don Gian Rómába. A miniszter már várta, mert rögtön és minden bejelentés nélkül a dolgozószobába bocsátották.

Conte San Maurizio ő excellenciája, bár korán volt, nem volt egyedül. A terem közepén, a nagy asztal körül álló mély bőrszékek egyikében éles arcvonású, simára borotvált képű idősebb úr ült, akit don Gian ismerhetett valahonnan, csak éppen azt nem tudta volna megmondani, honnan. Az idegen ugyan kissé föl-emelkedett és kissé meghajolt, mikor a fiatal diplomata a szobába lépett, de minthogy a miniszter látszólag megfeledezett róla, hogy bemutassa őket egymásnak, don Gian a látogató kilétét, illetőleg egyelőre tájékozatlan maradt.

— Ah... itt van már! — kiáltotta ő excellenciája, mikor don Gian belépett. Nem állt fel, nem is nyújtotta kezét a fiatalembernek, amiben az, teljes joggal, kegyvesztettségének egyik jelét látta — minden valószínűség szerint az elsőt a sok közül, mely ezután következik.

— Marchese Terraferma, megkaptam nagy mértékben csodálatos és kínos jelentését — folytatta a miniszter és don Gian megint megrázkódott, mert főnöke addig sohasem adta meg neki a címét. — Tisztában van az eset súlyával?

— Teljesen tisztában, excellenciád, — felelte don Gian rekedten a belső izgatottságában. — Úgy excellenciád utasításai, valamint egyéni felfogásom alapján. Ez a megismerés készítetett reá, hogy kifejezést adjak annak a gyanúmnak, melyet másképp nem mondtam volna ki.

— Még visszatérünk reá — vágott közbe a miniszter. Most ismétlje meg élőszóval, amit a távirati jelentésében mondott.

Don Gian nagyot lélegzett s egy lépéssel közeledett a miniszterhez s az idegenre nézett, ki hidegvérrel vett elő s kinyitva, maga elé tett egy jegyzőkönyvecskét.

— A doktor úr be van avatva a dologba — mondotta a miniszter, észrevéve don Gian pillantását. Ha van, aki megfejtetheti azt a titokzatot, melyet ön kissé zavarosan ad elő s ha van, aki visszaszerezheti az elveszett okiratot, mindenesetre ő az. Volt oly szíves vállalni ezt az esetet s ha lehet, tisztázni önt, Terraferma, egy súlyos vádtól. Ennek következtében jól teszi, ha minden tartózkodás nélkül felel ennek az úrnak esetleg teendő kérdéseire!

Most megértette don Gian: valaki egyszer megemlítette és meg is mutatta neki ezt az urat, mint Rómában lakó német gentleman-detektívet, ki már sok veszettnek hitt ügyet derített fel, sok kétségbeesett embernek adta vissza reményét és életét. És don Gian

abból, hogy a neve elől most elmaradt a cím és a megszólítás hangjának talán csak az ő érzékeny fülével észrevehető árnyalatából ugyanakkor kihallott valamit, ami egyszerre felüdítette életerejét: főnöke nem tartja hazaárulónak, nem tartja kötelességmulasztó hivatalnoknak, hanem hisz benne. E gondolatra gyöngé pirosság ömlött halovány, az álmatlanul töltött éjszakától elbágyadt arcába s hálás fénysugár villant meg szemében.

— Windmüller, — mormogta, bemutatkozva, az idegen, aztán hirtelen élesen pillantva fel, a művelt ember halk, tiszta hanglegjtésével így folytatta: — Marchese úr, huszonnégy, talán harminc óra mult el már, mióta az okirat eltűnt — ami elég arra, hogy ne lehessen visszaszerezni. Ne várjon tőlem csodatetteket, hanem csak olyan lehetőségeket, melyek az ily dolgokban iskolázott észről telnek. Mondja el, kérem, elejétől fogva szerzett tapasztalásait, ne hallgassa el azt sem, ami Velencébe való megérkezése előtt tűnt fel önnek, vagy ami utólag jutott az eszébe. Bizonyos-e benne, hogy nála volt még az okirat, mikor Velencébe érkezett?

— Egészen bizonyos — felelte don Gian habozás nélkül. — Akkor is meggyőződést szereztem róla, mikor a gondolán hazavittem magam.

— Helyes. Kezdje most Velencébe való megérkezéssel — vágott közbe Windmüller oly ember rövid beszédével, aki parancsolni szokott és érvényt szokott szerezni akarátának. Don Giannak volt mit lenyelni e hang hallatára, de minthogy olyan ember volt, aki megtanulta az önuralmat s aki azonkívül elég értelmes volt, hogy tüstént megértse, hogy az az ember éppoly határozottan akarja és tudja képviselni az ő érdekét, mint az állam érdekét, hamar erőt vett magán és hozzáfogott elbeszéléséhez, melyet, csak Windmüller doktor szakított meg néhány közbevetett kérdésével.

— És honnan veszi azt a gondolatot, hogy sógornőjének személyét hozza összefüggésbe az okirat eltűnésével? — kérdezte a miniszter.

— Igazán, nem tudom, mit feleljek erre, excellenciád — felelte Terraferma nyílt őszinteséggel. — Gyanú az, semmi más.

— De az embernek kell, hogy legalább oka legyen a gyanúra? Aki *á*-t mond, *bé*-t is kell mondania — ne feszélyeztesse magát semmivel! Sokkal több függ a dologtól, semhogy szabad volna bármit is elhallgatnia.

Don Gian nagyott lélekzett. Tudom mindezt, excellenciád, s mégis — oly keveset mondhatok. Sógornőmnek nincs semmije — hozomány nélkül jutott a családkunkba, sokat költött s még az atyja tartozásait is a bátyám fizette ki. Özvegyi tartásdíja éppen nem fényes — elég lett volna szerény igények kielégítésére, ha Velencében lakik, de sógornőm kijelentette, hogy meghal abban a zord palotában és visszaköltözött Rómába, ahol férjével, a bátyámmal lakott — mint utólag kitűnt, viszonyainak meg nem felelő költséggel. És Rómában, rövid idő múlva, egy korlátlan eszközökkel rendelkező nő fényűzésével lépett fel, oly ékszereket viselt, melyeket soha azelőtt nem láttam rajta; olyan házat tartott, mely óriási összegeket emészthetett fel — szóval nekem, aki elvégre nagyon is jól tudom, mije van, fel kellett vetni magamban a kérdést: Honnan telik egyszerre az a sok fény?

— Hm — hangoztatta Windmüller doktor szárazan.

— De azért sohasem hallottam botrányos dolgot a sógornőről — felelt meg don Gian mindjárt a szavakba nem foglalt hangra.

— Én sem — szólt közbe a miniszter. — És a principessa sohasem adott önnek magyarázatot a fényes helyzetéről?

— Soha. Mikor aztán tisztába jöttem a dologgal, vissza is huzódtam tőle nagyon — jelentette ki don Gian. — De az ember mégis gondol egyet és mást, aztán . . . aztán egy ebéden, melyen váratlanul összehallákoztam a sógornőmmel, felfogtam egy pillantását, melyet a szintén jelen volt török nagykövettel váltott — egy pillantását, melyről azt hittem, hogy bizonyos

nyomra vezet, s mely arra indított, hogy még inkább, szinte udvariatlan módon távoltartsam magam tőle.

Hm — hangoztatta megint Windmüller doktor és hozzátette: — Nos még egy kérdést: Sógornőjének mindenesetre volt oly lakása marchese úr velencei palotájában, ahol megszállhatott. Messze van az a kegyed lakásától?

— Elég messze. A harmadik emeleten, nagyanyám lakosztálya fölött. De sógornóm tegnapelőtt mikor váratlanul Velencébe érkezett, nem foglalta el saját szobáit, hanem szeszélyében azt mondotta, hogy az első emeleten, a piano nobilén akar lakni. Pontosan az én lakásom alatt.

— Ah! — mondotta Windmüller doktor nagyon érdeklődve.

— A piano nobilénak — folytatta don Gian — van egy úgynévezett dísz-hálósobája, melyet a lengyel királyné és a szász választófejedelemné, Mária Jozefa osztrák főhercegnő látogatása alkalmából rendeztek be valamikor, s mely trónszerű ágyával és az öltöző-asztalán levő ezüst-edényekkel együtt a régi állapotában maradt. Bátyám, mikor megházasodott, fiatal feleségével a szobáknak azt a sorát akarta elfoglalni, melyhez ez a hálósoba tartozik, de sógornóm azt mondotta akkor, hogy annak a szobának a fali kárpitjai és függönyei nem illenek hozzá a színükkel, ezért aztán a fölötte levő emelet keleti részét rendezték be számukra. Őszintén szólva, sógornómnek ez a szeszélye hogy egyszerre úgy megkívánta a rózsaszínű szobát, nagyon bosszantott tegnapelőtt . . .

— Ah! — mondotta ismét Windmüller doktor. — E szerint tehát az a díszes hálósoba, melyet mélyen tisztelt sógornője egyszerre úgy megkívánt, meg lehetőszen az ön szobái alatt van, marchese úr?

— Pontosan az én hálósobám alatt van.

— Ahá! És kegyednek nem tűnt fel ez a körülmény?

Don Gian csodálkozó pillantást vetett a detektívre. — Őszintén szólva . . . nem, — jelentette ki, a fejét rázva. És miért is tűnt volna fel? Hiszen a két szoba közt nincs semmi összeköttetés.

— Bizonyosan tudja?

Don Gian most egyszerre megértette, hogy mire céloz Windmüller doktor. — Ez csakugyan lehetőséget adna a talány megfejtésére. S hozzá kell most tennem a következőket: Donna Xénia egy levelet hagyott hátra, melyben azt írta, hogy hirtelen el kell utaznia. Elég lett volna felkeltenie a kapust és megparancsolni neki, hogy nyissa ki a kaput. De nem tette meg. Tehát hogyan jutott ki a házból? Gondoltam arra, hogy talán elaludta a vonatindulás idejét, aztán elbujt valahol, mert ki akart térní minden kérdézősködés elől, de a kapusnak meg volt parancsolva, hogy zárva tartsa a palota kijáratát és vízi kapuit. Tény, hogy donna Xénia elutazásom órájáig, tehát tegnap délig nem tett kísérletet, hogy odahagyja a házat. Az, hogy a levelében megjelölt vonaton nem utazott el, épp oly bizonyos . . .

— Mint az a tény, hogy tegnap este nem érkezett Rómába és nem szállt arra a hajóra sem, melyen önnök Triesztbe kellett volna utaznia, — vágott közbe a miniszter. — Megállapítottam ezt mindjárt táviratának megérkezése után — a trieszti megbizottaink útján. Donna Xeniának kétségtelenül van tudomása palotájának valami rejtett kijáratáról s azon távozott el. Becses okiratunk valószínűleg már ellenfeleink kezébe jutott . . . No — tette hozzá, mikor don Gian nem bírva többé magával, a legközelebb álló székre roskadt és sóhajtvá takarta el arcát a két kezével — no, Terraferma, szedje össze már magát. Tudniillik én hiszek az ártatlanságában — míg be nem bizonyítják az ellenkezőjét. Mindenesetre elköveltük azt a hibát, hogy máshol gyanítottuk az ellenséget és beleestünk a csapdájába annak az ügyesen terjesztett rémhírnek, hogy Pontebba és Bécs között

merényletet terveznek egy okirat s egyszersmind a vívője ellen. Hogy hol keressük a saját házi ellen-ségünket, aki előbb tudta meg, mint ön, hogy mikor s kivel küldjük Bécsbe az okiratot, ki fogja nyo-mozni Windmüller doktor, mert az, hogy magát az okiratot visszakaphassuk, lehetetlennek tűnik fel, noha önt, kedves doktor, a korlátlan lehetőségek embe-rének ismerjük.

Windmüller finoman mosolygott. — Excellenciás uram, minden ember kénytelen elismerni a korláto-kat, csak az a fő, hogy tudja, hol állították eléje. Nagyon sok drága idő ment már veszendőbe. De azért már kinyújtottam a csápjaimat, úgy, hogy még nem lehet szó teljes lehetetlenségről. Addig is, míg megkapok néhány még esedékes távirati jelentést, mindenesetre szeretném megkérni marchese urat, hogy látogasson el velem együtt sógornő asszonyának laká-sára. Úgy-e bár, a Palazzo Barberiniben lakik?

— Hogyne. De a távollétében elvégre nem...

— Miért ne? — vágott közbe Windmüller lelki nyugalommal. — Többet mondok: meg kell tennie. Régi tapasztalásom szerint éppen az olyanok, akik túlságosan bíznak saját óvatosságukban és agyafűrt-ságukban, akárhányszor figyelmen kívül hagynak és kevésbé fontosnak tartanak oly nyomokat, melyek egyenesen utat szoktak mutatni az olyan kvalitású embereknek, mint én vagyok. Ki tudja — tehát men-jünk. És hogy megmondjam előre: engedje nyugod-tan megtennem azt, amit jónak tartok, még ha ért-hetetlennek vagy nem elég úrinak tűnik is fel ke-gyed előtt.

Don Gian megértette s lelkének izgalmában majd-nem összeroppantva főnökének most már odanyuj-tott kezét, nyomon követte a detektívet, kinek tehet-ségéről és sikereiről már csodadolgokat hallott.

Az utcára érve, beszálltak a legközelebb talált autótaxiba, mely rövid idő alatt a Via Quattro Fontanen levő Palazzo Barberinihez vitte őket.

Don Gian Terraferma és Windmüller doktor ebben a palotában tartottak most felfelé a kényelmes, fehér márványlépcsőkön a princessa lakásába.

Fiatal, csinos komorna nyitott nekik hosszas és ismételt csengetés után ajtót.

— Itthon van sógornóm, a principessa? — kérdezte röviden don Gian a korai látogatás miatt látszólag meglepett leányt.

— Hogy' volna itthon, marchese úr — felelte határozottan neheztelő hangon a komorna. — Az altezza tegnapelőtt este elutazott és tegnap estére akart megérkezni a signora contessa bazárjára, de nem érkezett meg, hírt sem adott magáról és marchese úr most a legnagyobb bajban talál — nem tudom, mit véljek a dolgról.

Windmüllertől előre kioktatva, don Gian, kísérőjétől követve, egyszerűen belépett a keleti szőnyegekkel és fegyverekkel díszített nagy előcsarnokba.

— De hogyan van, Cesarina — kérdezte don Gian — hogy maga nyit ajtót? Hol van az inas?

— Már jóideje elment hazulról, a pályaudvarra, mert hátha a hercegnő éjjel utazott Rómába — jelentette ki Cesarina a bántódottság hangján. — Még nem jött vissza a nagyságos Iván úr! Természetesen elküldtük egy csomó megbízással a második inast is, úgy hogy most nekem kell kifutkosnom, mikor csengetnek!

— A főinas orosz ember? — szólt közbe, don Gianhoz fordulva, Windmüller, s mikor az igenlően biccintett, nyomban megkezdte működését. — Hallgasson reám, mademoiselle Cesarina — fordult francia anyanyelvén a komornához, kit már előbb élesen figyelt. A marchese úr meg én természetesen azt reméltük, hogy itthon találjuk a hercegasszonyt, de minthogy a principessa elutazott, kegyed pedig semmi hírt sem kapott róla, hogy hol maradt, természetesen kissé nyugtalankodunk. Tehát megkérjük, mondja meg nekünk pontosan és a valóságnak megfelelően,

mit tud úrnőjének erről a váratlan elutazásáról, s minél őszintébb lesz, annál kevésbbé lesz reá oka, hogy megbánja.

Windmüller megértette a francia nő fekete szemének felvillanásából, hogy nem tévedett, mikor első pillanatban kapzsinak minősítette magában mademoiselle Cesarinát.

— De hiszen nem tudok semmit, éppen semmit! — siránkozott Cesarina. — A hercegnő váratlanul mondotta: »Egy óra mulva elutazom, csomagolj be némi fehérneműt meg egy egyszerű esti toalettet« — ennyi volt az egész! Egy szó sem esett arról, hogy madame hová készül, csak azt parancsolta még: »Hozd rendbe a bazár estéjére a cigánynőjelmezt, holnap este kellő időben megérkezem« — csak ennyit mondott, egy szóval sem többet! De köztünk maradjon a szó, monsieur — Iván, a komornyik, az a megátalkodott ember, egész bizonyosan többet tud — egész bizonyosan! Ő kísérté ki madameot a pályaudvarra, neki tudnia kell, hova utazott, madame őbenne megbízik. Hiszen egyszer csak méltóztatik neki visszajönni, és ha monsieur várhat . . .

Monsieur nem akart várni — ellenkezőleg, áldotta jó csillagzatát, mely a komornyikot elvezérelte útjából.

— Iván valószínűleg nem tudja azt, amit kegyed megmondhat nekem — felelte meggyőzően rábeszélő hangon. — A marchese úr, mint nekem mondotta, az elutazását megelőző délután találkozott a hercegnővel a Villa Borghesében, s úgy látszik, hogy madame akkor még nem tudott semmit küszöbön álló elutazásáról. De kegyedet én nagyon okos kisasszonynak nézem. Kegyednek okvetlenül észre kellett vennie valamit, ami érthetővé tette úrnőjének ezt a hirtelen elhatározását. Vagy tévedek?

— Ha monsieur csak ezt akarja tudni — voilà! felelte Cesarina gyors megértéssel. Aztán becsukta az előterem nyitott ajtaját, de előbb figyelve hallgatózott a lépcső irányában, aztán reátolta az ajtóra

a reteszt — amely cselekedetét a mindent látó dektív arra magyarázta, hogy mademoiselle Cesarina nem akarja megzavartatni magát a rettegett komor-nyikkal abban, amit kifecsegni, úgy látszik, elhatározott.

— Tehát hallgasson reám, monsieur! Madame tegnapelőtt... nem, egy nappal még előbb, hazajött kocsiján s én nyitottam neki ajtót. Alig lépte át madame a küszöböt, mikor egy úr jött fel sietve a lépcsőn, néhány szót mondott madamenak azon a barbár nyelven, amelyen madame Ivánnal szokott beszélni, s átadott neki egy levelet, aztán megint leszaladt a lépcsőn...

— No, és a hercegasszony természetesen elolvasta a levelet, és...

— Hogyne — vágott közbe Cesarina készségesen. — Madame felbontotta és átfutotta itt mindjárt a levelet és annyi időt sem hagyva, hogy levesse köpenyét, kalapját, leült vele a kandalló mellett ahhoz a kis asztalhoz, lehúzta a keztyűjét, s legalább tízszer végigolvasta a levelet. Eh bien, madame nem vetett ügyet reám, évidemment egészen megfeledkezett rólam, én pedig természetesen ott maradtam, ahol voltam, mert — úgy-e? — be kellett várnom parancsait. Madame egy darabig még tépelődve a levélen, maga elé vett egy ív papirost, kezébe vette a mellette fekvő ceruzát, kockákra osztotta vele a papírlapot és számjegyeket írt bele, aztán kezében tartva a levelet, úgy látszott, leírja az egészet, de nem egy sorba ám, hanem egyik szavát ide, a másikat oda, egészen összeviszsa...

— Igazán, különös! — jegyezte meg Windmüller. — Aztán?...

— Aztán meg-megbökte a ceruzával a négyszögeket, melyekbe a szavakat írta — az egyikbe két, három szót is, a másikba egyet sem — egyszerre felpillantott és reámförmedt, hogy mit keresek ott, aztán röviden felkacagott, még egyszer végigbökdöste

ceruzájával a furcsa irkafirkát, galacsinná gyúrte és a tűzbe dobta az egész papirost, mert este már hűvös van s mindig be kell gyujtanunk ebbe a kandallóba...

— Természetesen! — vágott közbe Windmüller. Mikor pedig a papiros elégett...

— Madame megparancsolta, hogy csomagoljak. Voilà tout!

Windmüller elővett egy aranyat a mellénye zsebéből és Cesarina markába nyomta.

— És mit tett madame a levéllel? — kérdezte megnyerő hangon.

— Nem tudom. Nem ügyeltem reá — felelte a komorna látható őszinteséggel. — Lehet, hogy a másik papirossal együtt elégette azt is.

— Mindenesetre, mindenesetre, — helyeselt Windmüller s a mellénye zsebében kotorászva, észrevette azt a mohó pillantást, amellyel Cesarina ezt a mozdulatát kísérte. — No, úgy látszik, ennyi az egész. Hm. Igen, mit is akartam csak még mondani... a signora principessa azután, úgy-e, abban a ruhában utazott el, mely délután volt rajta?

— De monsieur! — kiáltotta a komorna hűledezve. Madame fehér posztóruhában érkezett haza, abban a kosztűmben, melyet egy nappal azelőtt kapott Párizsból, abban a mesés kosztűmben... Nem, nem, monsieur, átöltözködött és szürke útiruhát vett fel, szürke porköponnyeggel, míg én a nagy útításkát csomagoltam.

Windmüller megnyerően mosolygott.

— No persze, ha tudom, hogy fehér ruha volt madameon, mielőtt elutazott, természetesen nem teszem azt az ostoba kérdést — mondotta megható egyszerűséggel. Tehát mesés ruha volt! Imádom az olyan mesés kosztűmöket, mademoiselle!... — megint kotorászott a mellénye zsebében és elővett még egy húsztípus aranyat. — Nézze, — mondotta naiv hangon — van itt még egy olyan aranyacskám... úgy-e szép,

mademoiselle? Szívesen odaadnám érte, ha megnézhetném a hercegasszony új párizsi fehér kosztümjét.

— Ha csak ennyi az egész, monsieur... tüstént előhozom azt a kosztümöt, — kiáltotta Cesarina és a szeme fénylett. — Madame maga akasztotta be a ruhatárba, amíg én az útitáskát csomagoltam, mert nagyon vigyáz a holmijára.

Windmüller tiltakozva emelte fel mind a két kezét.

— Hogyan fárasztanám azzal kegyedet, mademoiselle! — kiáltotta oly embernek hangján, akit méltatlanul gyanúsítanak. — Távol legyen tőlem. Azonkívül pedig kegyednek itt kell maradnia az ajtónál, mert hátha megjön a komornyik, aki bizonyára nem hajlandó a cselédlépcsőn jönni föl — legalább míg úrnője nincs itthon. Nem, nem, nem! Megyek magam, megcsodálni azt a párizsi csodakosztümöt... természetesen a marchese úr társaságában... Oh, meghűlt? — szakította félbe részvételtjesen a saját szavait, mert don Giant valóságos köhögési roham fogta el s az arca egyszerre vérvörös lett. — Tehát kérem, marchese úr, legyen oly szíves, mutassa az utat.

Nagyon visszás érzelmekkel engedett don Gian a szelíden mosolygó detektív biztató mozdulatának és előrement. Az előkelő szalónok során át vezette, oly hallgatással, melyet meg kellett őriznie, hogy ki ne törjön. De a raffináltan pazar hálósoba ajtajában megállt s így szólt:

— Doktor úr! volna oly szíves megmagyarázni most... De Windmüller egyszerűen félretolta.

— Majd azután, kedves marchese, majd azután. Most nincs rá idő, hogy magyarázattal szolgáljak a módszeremről. Végeznünk kell, mielőtt a kém visszajön. Igen, a komornyik, Iván! Ismerem őt s ő is engem s ez jelentékenyen hozzájárul ahhoz a kívánságomhoz, hogy mihamarább kívül kerüljek innen. Hol van a ruhatár ajtaja?

Formás, csinos szoba volt, mely a ruhaszekrények hosszú sorával, három részre osztott nagy tükörrel s

előtte szőnyeggel, meg egy alacsony kanapéval volt berendezve. Windmüller minden gondolkodás nélkül kinyitotta mindjárt az első szekrényt, melyben rézrúdra akasztott széles tartókon a ruhák egész sora függött, köztük egy finom fehér posztóból készült, selyempaszományos öltözet.

— Azt hiszem, ebben láttam sógornőmet elutazása előtt való este — mondotta don Gian reámutatva.

— Áh!... tökéletes kosztúm! — mondotta Windmüller csodálkozva s gyakorlott és ügyes ujjaival végigtapogatta a szűk s a lábat szabadon hagyó ruháját. — Természetesen nincs zsebje — hiszen az ilyen kígyóbőrben egy ív papiros már kivenné formájából a szabást. A kabát is teljes hiányával van az efféle hasznos felszerelésnek. Ezek a zsebfedők itt elől. merő szemfényvesztés, semmi egyéb. Hopp! Mit jelent ez a rúgós gombbal bekapcsolt rés? Nagyon ügyesen és finoman elhelyezett külső zseb! És ebben a külső zsebben egy hanyagul összehajtott papiros... Marchese úr — végezte be Windmüller majdnem áhitattal a monológját — íme, itt láthatja egy újabb bizonyítékát, hogy mily vigyázatlanok is lehetnek néha az óvatos emberek! Rekonstruálva a történeteket, szinte láthatjuk, mikor tisztelt sógornője, gondolataiba merülve, a hálószobájába vivő hosszú úton azt a vékony papírlapot, melyet az ismeretlen hazajöttének pillanatában nyújtott át neki, erre a zsebre bízta, melynek létezéséről Cesarina valószínűleg nem vett tudomást. Úgy lehet, már csak útközben, a vonaton jut eszébe, hogy megfeledkezett erről a fontos írásról és azzal vigasztalódik, hogy Cesarina bizonyára hozzá sem nyúl a ruhához.

— Doktor ur — mondotta don Gian, egy lépést téve hirtelen Windmüller felé — hiszi-e, hogy csakugyan ez volna az a levél?

— Tévedni emberi dolog, marchese úr. Ezzel a fenntartással, azt hiszem, azt felelhetem, hogy hiszem, — felelte Windmüller, gondosan belső zsebébe rejtve

a levelet. De hát nem itt van a helye, hogy megállapítsuk, úgy van-e. Hagyjuk el most ezt az üres fészket és menjünk hozzám, ott a talány megfejtésén kívül lehet része egy jóra való reggeliben is, amire, úgy látom, nagy szüksége volna már, hogy kissé felfrissítse életerejét.

Az előszobában ott találták őrhelyén Cesarinát. A komornyik még nem jött meg, s a kis francia nő csinos pukedlival vette át Windmüllertől a második aranypénzt.

— Madame kosztümje csakugyan mesésen szép, — mondotta Windmüller. — De van egy hibája: nem vágta bele zsebet!

— De monsieur! — kiáltotta Cesarina és szemének utánozhatatlan pillantásával hívta tanúnak az eget ily barbárságra. — Csak nem gondolja, hogy madame egy pék felesége, aki mindenféleképpen teletömi a zsebet. Madame kabátja ujjába dugja a zsebkendőjét, erszényét pedig a kis bőrtarsolyában hordja.

Es Cesarina egy újabb pukedlival becsukta az ajtót az urak mögött. — Tehát zsebet keresett azon a ruhán! — gondolta, s a vállát vont. — Megkímélhettem volna a fáradságtól, ha azért jött ide . . . zsebet! Ha volna zseb azon a ruhán, rég kiforgattam volna!

— Amiből kiderül, — dünnyögte Windmüller, mikor lementek a lépcsőn — hogy néha egy szabónak is támadhatnak olyan gondolatai, melyeket még egy komorna sem tesz fel róla!

* * *

Az utcán Windmüller megállított egy üres autót s megadta a sofförnek a Janiculuson levő villájának címét, azzal az utasítással, hogy ott valószínűleg várnia is kell reájuk.

— Tudniillik azt gyanítom, hogy lesz mit közölnöm főnökével — mondotta, mikor az autó elindult. S

elővette belső zsebéből a tárcáját, abból pedig a papírlapot, melyet Terraferna marchesa ruhatárában fedezett fel. Egy ideig rajta tartotta a szemét, aztán átnyújtotta don Giannak.

— Hiszen németül irták! — kiáltotta a fiatal diplomata meglepetten. — Nem is tudtam, hogy sógornóm tud németül.

— A művelt oroszok nagyobb része tud németül, — felelte Windmüller. — Minthogy pedig kegyed egész bizonyosan tud, kérem olvassa el, aztán mondja meg, mit tart róla.

Don Gian szót fogadott és a következőket olvasta:

Braunschweig, 1912. február 27.

Holnap (megszerezve) *vonat*, *haladéktalanul* száraz-föld (ön) *Velencébe jelenteni* érkezni reggelihajón (éjszakai vonaton) utazzék (ma) továbbutazás valószínű (Rómába) előreláthatólag fog (Ha) *legközelebbi* Velencébe este (tárgy) trieszti.

Don Gian elolvasta az írást, aztán csalódottan adta vissza Windmüllernek. Természetesen titkosjegyű írás, a kulcsát talán meg is lehetne találni. De minek? A levél több, mint féléves, tehát nem lehet az, mely sógornómet hirtelen elutazására bírta, noha az a szó, hogy: Velence, kétszer is előfordul benne. Február 27-én kelt régi levél, melyet donna Xénia a ruhája zsebében felejtett.

— Magam is arra gondoltam, mikor átfutottam rajta — ismerte be Windmüller. — De aztán mindjárt eszembe jutott az is, amit Cesarina mondott, tudniillik, hogy urnője csak néhány nappal ezelőtt kapta Párisból azt a fehér kosztümöt. Lehet-e hinni, hogy donna Xénia reáért volna, hogy abba a rejtett zsebbe dugjon egy régi levelet, mely vetkezés közben történetesen a kezébe jutott? Alig hiszem! Következés-képen az a keltezés nem egyéb szemfényvesztésnél, s az volt a célja, hogy megtévessze azt, akinek az a

levél nem rendes uton a kezébe esnék, vagy — Jupiterre, tudom már! — benne van magában a titkosjegyű irás megfejtésének kulcsa!

— A kulcsa? — mondotta utána Don Gian egészen felélénkülve.

— Csak az lehet — felelte Windmüller nála szokatlan felindulással. — Annak, hogy a közlés, melyet személyes megbízott Rómában szeptember 6-án adott kézhez, Braunschweighből félévvel ezelőttről van datálva, csak egészen határozott célja lehet. Már pedig arról, hogy ezt a levelet csakugyan nem hat hónappal ezelőtt írták, e legerősebb nagyítólencse segítségével kezeskedem! Jusson eszébe, hogy Cesarina megfigyelte és részletesen leírta nekünk, hogyan ült le Donna Xénia mindjárt az előcsarnokban, mikor megkapta a levelet, hogyan osztott fel kockákra egy ív papírost, hogyan számozta meg a kockákat s aztán, kezében a levéllel, hogyan írt azokba a kockákba? Semmiesetre sem nehéz kitalálni, hogy a titkosjegyű levelet fejtette meg.

És kezében tartva a levelet s élesen reászegezve szemét, a híres gentleman-detektív mély kombinálgatásba merült, melyből csak akkor nézett fel, mikor az automobil megállt a csinos kis villa előtt.

Mielőtt a két úr megtette volna a virágágyak közt a házhoz vivő rövid utat, kinyitotta előttük a ház ajtaját egy kicsiny, bohókás, mozgékony, cickányképű és apró, villogó malacszemű ember, kire sehogy sem illett a rajta levő sötétkék libéria, már azért sem, mert katonás köszöntéssel fogadta az érkezőket.

— A fickó nem tud leszokni a mókáról — dünyögte Windmüller bosszúsan — szaporán a dolgozószobámba a reggelit, Pfifferling! — parancsolta már a küszöbön. — Teát, süteményt, sonkát, tojást — de egy-kettőre! Volt itt valaki? Hoztak leveleket?

— Magától értődik, doktor úr — nyugtatta meg Pfifferling — a libériáját tekintve — fölöttébb szabályellenesen. — Levelek, több tucat, meg egy formás

kis írás, melyet nyugtáznom kellett az átadójának. Tíz perce sincs, hogy fenn van az íróasztalon.

— Jól van. Vegye át az úrtól a felöltőjét, kalapját, aztán kotródjék. Megértette?

— Parancsára, doktor úr! — felelt Pfifferling, oly pukedlit vágva, mellyel nagy hatást ért volna el akár-melyik népies színpadon. — Szedem a sátorfámat!

— Ha valamikor korrekt szolgára volna szüksége, marchese úr, jöjjön ide ezért az emberért — mondotta Windmüller jót kacagva, mikor felkísérte vendégét a lépcsőn. — A libéria csak szemfényvesztés — tudniillik Pfifferling a jobbkezem, amivé önhatalmúlag tette meg magát.

Don Gian önkénytelenül felébredt figyelemmel kísérte házigazdáját abba a szobába, melyet az dolgozószobájának mondott. A szép, nagy helyiség közepén terjedelmes, művészi íróasztal állt, Boule műve, rajta az irományok, iratsomók, könyvek halmaza, előtte karosszék, a cinquecento remeke. A bőr írómappán, szép rendbe rakva, az utoljára érkezett levelek és táviratok sorakoztak.

Windmüller arra kérte vendégét, hogy foglaljon helyet az egyik ablakfülkében álló betett mívű, üres asztalnál, ő maga pedig íróasztalához ült és hozzáfogott postájának feldolgozásához.

— Úgy látszik — szólalt meg némi idő múlva — mintha az esetnek új fordulatához jutottunk volna. De mielőtt áttérnénk ezekre, igyekeznünk kell megfejteni a titkosjegyű levélkét. Ha megfelel a kulcs, melyre útközben jöttem reá, akkor elég hamar okosabbak leszünk.

Don Gian lázas feszültséggel nézte, hogyan osztja fel Windmüller ceruzával kockákra az üres ív papi rost, hogyan számozza meg a kockákat 1-től 27-ig, aztán a bal mutatóujját mintegy mutatóként előre-csuszátva a titkosjegyű íráson, írni kezd a kockákba.

— A dolog egyszerűbb, mint hittem — mondotta — A kulcs, mint feltettem, a keltezésben van. Egy pillanatig úgy látszott, hogy a zárójelek közé tett s az

egyszer meg kétszer aláhúzott szavak kihoznak a sodromból, de aztán azok is maguktól beleilleszkedtek az egészbe. No, de nem akarom tovább a kínpadra feszíteni. A levél megfejtett tartalma így szól: »Szárazföld« — ez a kegyed *Terraferma* nevének fordítása — »Szárazföld holnap előreláthatólag Velencébe fog érkezni. Továbbutazás triezsti reggeli hajón valószínű. Utazzék ön ma éjjeli vonaton Velencébe. Ha tárgy megszerezve, legközelebbi vonaton Rómába. Haladéktalanul jelenteni.« — Nos, marchese úr, ez a sokatérő lapocska ugyan igazolja sógornőjének foglalkozására és jövedelmi forrására vonatkozólag táplált gyanúját, de jelenti egyszersmind a kegyed saját, teljes igazolását is, amihez szívemből kívánok önnek szerencsét . . . De arról majd később. Ügynökeimnek ezek a táviratai azt jelentik, hogy donna Xénia nem érkezett meg gyanítható útirányának egyik állomására sem. Arról, hogy a lakására sem érkezett meg, az imént magunk szereztünk meggyőződést, s ez a rövid jelentés, melyet ügynököm megérkezésünk előtt adott le házamban, arról értesít, hogy »marchesa Terraferma elmaradása illetékes helyen« — nem akar nevet említeni — »nyugtalanságot és megdöbbenést keltett«. E szerint *ott* sem kaptak róla semmi hírt és nem kapták meg eddig — ami a kegyed kormányának legfontosabb — a szóban forgó okiratot.

Windmüller elhallgatott s a vendégére nézett, ki közelebb ment hozzá és odahajolt az íróasztalára.

— Parancsa volt, hogy térjen vissza Rómába az okirattal és nem tette meg! — kiálltotta Gian. — De az Isten szerelmére — akkor hova lett?

— Az én dolgom lesz kinyomozni — felelte Windmüller révetegen. — Amennyire látom, az eddig feltett eshetőségeken kívül van még egy, s mindenestre ez a legkevésbé valószínű: hogy donna Xénia zárva találván a ház minden kijáratát, kénytelen volt elrejtőzködni a palotában mindaddig, míg alkalom nem kínálkozik, hogy kilopódzhassék.

— Ez körülbelül megfelel annak, amit a portásom mondott — jegyezte meg don Gian, a fejét rázva. S hozzátette: — Nagyanyám megígérte, hogy mindenesetre ad hírt. Táviratát bizonyára megtaláljuk már a lakásomban.

— Akkor mielőtt főnökéhez mennénk s jelentést tennénk neki, nézzük meg, van-e ott már valami hír. Siessünk.

Don Giant csakugyan távirat várta lakásán a nagyanyjától. Rövid volt a hír, így szólt: «Xénianak se híre, se nyoma. Köszöntlek, Nonna.» Don Gian sietve ment le a távirattal az autóban reá váró Windmüllerhez s vele együtt hajtattott főnökéhez, ki nyomban fogadta őket s ezzel a türelmetlen kérdéssel sietett eléjük, amikor beléptek: — No ... mi ujság?

— Sok és — semmi — felelte Windmüller és haladéktalanul megtette jelentését, előmutatva a talált levelet és megoldását is.

— Nekem ebben a pillanatban nem lehet sürgősebb feladatom — mondotta Windmüller — mint az, hogy keressem Terraferma marchésát. Minden idővesztés nélkül hozzálátok a munkához és kezdem Velencén, ahol rövid időre a marchese úr vendégszeretét kérem.

Don Gian nyomban ki akarta jelenteni készségét, de a miniszter szavába vágott.

— Tartson együtt a doktor úrral, Terraferma — kiáltotta barátságosan. Jelenléte már magában hasznos lehet, aztán meg jó lesz, ha otthon, a kedvesei közt, kissé magához tér az idegsokkjából, mely, úgy látom, erősen kikezdte még az ön egészséges természetét is. Igen, igen, megadom a szabadságot ... meg akarom tartani a titkáromat s nem akarom mindjárt a munka jármába hajtani, — hiszen úgy sem bírná most a munkát ... No, no, ne értsen félre: bírja teljes bizalmamat, bírta megdöbbenésem első pillanatában is. Mondhatom, senki sem örül jobban, mint én, hogy ártatlansága, melyért mindjárt és habo-

zás nélkül sorompóba álltam, napnál világosabban kiderült. Widmüller doktor a tanum, hogy nem kértelkedtem önben, s ha mégis látni akartam és meg akartam vizsgálni mindent, nem mentem túl azon, ami hivatalos kötelességem volt. Remélem, megfelelő Önnek, doktor úr, hogy a marchese vele tart?

— Excellenciád megelőzött, mert kérni akartam reá engedelmét — felelte Windmüller udvariasan. — Most pedig, ha megengedi, nem vesztegetjük az időt, a déli vonathoz még eljuthatunk.

* * *

Az automobil hazavitte Windmüllert. Don Gian gyalogszerrel tette meg a rövid utat lakásáig, onnan aztán a pályaudvarra vitette magát, feladatta a poggyászat, megváltotta mindkettőjük számára az úti-jegyet s megállapodásuk szerint a bejáratnál, az újság-árus bódé mellett várt Windmüllerre.

Hogy unalmát űzze, vett néhány újságot, s mikor megfordult, szemben találta magával sógornőjének komornyikját, ki éppen akkor lépett be a várócsarnokba, s mikor megpillantotta a fiatal diplomatát, rögtön lekapta ugyan a kalapját, de azért nem lelezhetette a váratlan találkozáson való meglepetését.

— Marchese úr is fogadni kívánja a marchesát? — kérdezte tiszteletteljesen, de mégis oly meggon-
dolatlan hévvel, hogy don Gian kissé lenézően mustrálta, mielőtt észbe kapva, kis szünet mulva így felelt neki: — Ön tehát a marchesa ő kegyelmességét várja most?

A komornyik köhécselt. — Ő kegyelmessége ugyan nem parancsolta meg, de azt hiszem, hogy expresszvonaton érkezik meg, azért mindenesetre kijöttem.

— Nagyon helyesen, — jegyezte meg Don Gian, látszólag minden különösebb érdeklődés nélkül, aztán fejét biccentve elfordult s lassú léptekkel ment Windmüller után, aki e közben a csarnokba lépett és jelet

adott útítársának, amit az nem értett félre. Don Gian tehát a legközelebbi kocsihoz ballagott, de gyors pillantást vetve a bejárat felé, meggyőződött, hogy Iván már csakugyan a perronra lépett. Szándéka elég világos volt. Mert, minthogy a Velence-milanói gyorsvonat más sínpáron futott be, nem volt nehéz kitalálni, hogy meg akarja tudni, vajjon úrnőjének sőgora el akar-e utazni ezen a vonaton, vagy találkozni akar-e valakivel, aki elutazik.

— Nem hiszem, hogy látott volna, vagy legalább nem hiszem, hogy észrevett — mondotta Windmüller, mihelyt a vonat kirobogott a pályaudvarról, ő pedig átment don Gian kocsiszakaszába.

— Iván annyira meglepődött, mikor megpillantott a pályaudvaron, hogy meglepedkezetttségében azt kérdezte tőlem, a marchesát fogadni jöttem-e ki. E szerint sógornőm nem érkezett meg időközben, s a főhadiszálláson még most sem tudják, hol van. Még nem tudják.

— Merném megjósolni, hogy egy ideig még megmaradnak bizonytalanságukban — jegyezte meg Windmüller tünődve. — A dolog lassan-lassan komollyá válik. Mind valószínűbb az a lehetőség, hogy sógornőjének valami baja történt.

Don Gian a vállát vont.

— Nem hiszem, hogy vigyázatlanságot követett volna el. Nem fűz hozzá semmi más érzelem, mint az, hogy elhalt bátyám özvegye. De már azért is szívemből remélem, hogy nem történt vele, mint az imént kegyed mondotta, semmi baj.

— Pedig minden jel arra vall, marchese úr — felelte Windmüller komolyan. — Ami, természetesen, még nem jelenti azt, hogy a legrosszabb eshetőségre gondoljunk.

Windmüllert Firenzében már távirat várta az egyik ügynökétől. Az volt benne, hogy donna Xénia megint csak nem érkezett meg Rómába.

Don Gian most először érzett bizonyos nyugtalanságot a sógornője miatt.

— Csakugyan úgy látszik, hogy valami baja történt — jegyezte meg kellemetlen érzéssel.

— Magam is tartok tőle — felelte reá Windmüller egykedvűen.

Bolognában Windmüller kiszállt s átvett az állomás-főnöktől egy második és harmadik táviratot is, melyet oda címeztek számára. Mind a kettőt odaadta don Giannak, hogy olvassa el. Az első a minisztertől érkezett s az volt benne, hogy nem kapott semmi jelentést olyan jelről, melyből arra lehetne következtetni, hogy a szóbanforgó okirat a török kormány kezébe vagy tudomására jutott volna.

Don Gian nagyot sóhajtott, aztán elolvasta a második táviratot, melyet Windmüller szintén átadott neki. Ügynökétől érkezett és azt jelentette, hogy Rómában nőttön-nő a nyugtalanság donna Xénia elmaradása miatt, még pedig annál inkább, mert Terraferma marchese visszatérésében és újabb elutazásában, de legfőbbképen sógornőjének lakásán kora reggel tett látogatásában bizonyítékot látnak arra, hogy ő sem tud róla semmit, hogy a principessa miért marad el.

A két úr hallgatott és mélyen elgondolkozva húzódott vissza a kocsinak más-más sarkába. Giannak megnehezültek a szempillái, égett a szeme fáradtságában, de gondolatai ébrentartották, minden idege reszketett. Igaz, elhárult róla a hazaárulás gyanúja, de mégis családjának tagja volt, aki elkövette az árulást és — megfizettette magát érte!

Gondolatai mind messzebbre és messzebbre kalandoztak; végre azután mégis lehúnyta a fájó, égő szemét s igyekezett semmitmondó, jelentéktelen dolgokra és emberekre terelni át a gondolatait. De mihelyt elég világosan elképzelt magának valaki efféle, egyszerre mégis csak előtte állott sógornőjének kicsiny, tündéri alakja, a síma mozdulataival, melyek mindig a kígyót juttatták eszébe; látta finom, halovány arcocskáját, meg a túlnagy szemepárját — úgy rémlett neki, esedelve pillant fel reá, az édes ajka megnyílt és szólni

akart — és don Gian nagyot kiáltva szökött fel helyéről. Elaludt és álmodott.

Ejféli jócskán elmúlt már, mikor a vonat megérkezett Velencébe. A palazzóban már csak a cselédség várta a ház urát, mert don Gian táviratozott anyjának s kérte, hogy ne várja meg sem ő, sem Lore-dana, hanem feküdjenek le.

A kapuban Agostino, a portás fogadta az érkezőket.

— Semmi újság? — kérdezte don Gian. — Nem jött vissza a signora principessa?

— Nem jött vissza, marchese úr. Arra sem kaptunk parancsot, hogy utána küldjük-e s hova az útitáskát az altezzának — felelte Sebastiano s felfelé indult a lépcsőn.

Don Gian Windmüllerre nézett, de azt nagyon érdekelhette a roppant terjedelmű csarnok, melybe közvetlenül a gondoláról léptek. Csak velencei palotának lehet olyan csarnoka, márványpadozattal, aranyozott és festett gerendákból alkotott mennyezettel, melyről óriási méretű kovácsolt vascillárok függték alá, s bár a modern elem is képviselve volt rajtuk elektromos körtéivel, a fény csak bizonyos kört világíthatott meg, a távolabb eső szögletekben és sarkokban pedig a multak árnyai aludtak és titokzatos mély homályba vonták őket, míg az udvaron, a régóta lezárt ciszterna fölött levő kútkávéra fantasztikus fényt szórt az ég tetején világító telehold, hogy csak annál mélyebb, szinte bársonyfeketeségű sötétség boruljon az udvart körülvevő oszlopos csarnokokra.

— Szabad-e kérnem, doktor úr? — szólította don Gian a vendégét, hogy kerüljön eléje. — Ejnye, hogy el ne felejtsem — tette hozzá, a majordomóhoz fordulva — a gondoláról úgy láttam, hogy az első emeleten nyitva volt egy ablak, a rózsaszínű szobának egyik ablaka. Bizonyára megfélekeztek róla, hogy takarítás után becsukják.

— Nem, marchese úr — felelte Sebastian lát-

hatóan zavarba esve. — Az ... idegen uraságok ma délután beköltöztek a piano nobilebe és ...

— Az idegen uraságok? — mondotta don Gian és megállt. — Melyik idegen uraságok?

— Tehát marchese úr mégsem kapta meg az excellenciás asszony levelét! Mondottam mindjárt, mikor ma délben megkaptuk a marchese úr táviratát ...

— No, mondd már, ki érkezett meg és ki lakik a piano nobilen?

— Megkövetem marchese urat, de még nem tanul-tam meg kimondani azokat az idegen neveket — felelte a komornyik a fejét rázva. — Tegnapelőtt, alighogy marchese úr elutazott, idejött az uraságok-kal Candiani grófnő öméltósága, s azok bérbevették a piano nobilet, azaz hogy az emeletnek berendezett részét, ma délután pedig beköltöztek!

— Tehát bérbeadták a piano nobilet! — dörmögte don Gian megütközve. Hiszen igaz, a bérbeadást meg-beszélték és elhatározták, de azért mégis fájdalmasan és visszásan érintette a bekövetkezett tény, úgy érezte, bántja az idegeit, összeszorítja a szívét. Úgy, úgy! — mondotta fennhangon. — És sokan vannak?

— Csak hárman. Egy öreg úr, egy öreg, meg egy fiatal hölgy ... németek — jelentette Sebastiano. — Meg egy komorna — tette hozzá.

— Az a nevezetes a dologban, doktor úr, hogy ezzel elvágták önnek az utat ahhoz a szobához, mely-ben utoljára sógornóm lakott — fordult don Gian francia nyelven a vendégéhez.

— Szó sincs róla — felelte Windmüller egyked-vűen. — Mindig készen kell állnom efféle akadályokra. Szóra sem érdemes! ... Egyébként egészen elfelej-tettem megmondani, hogy én vagyok az az építész, kit elhozott magával, hogy véleményt mondjon a palo-tában végzendő egynémely átalakításról. Mi is csak, amit már régóta akar berendeztetni?

— Személyfelvonó! — felelte don Gian habozás nélkül. Elértette, mire gondol Windmüller.

— Úgy van. Tehát holnap alapos szemlét tartok a palotában a személyfelvonó miatt — mondotta Windmüller olaszul, hogy eleget tegyen Sebastiannak is. De az csak csöndesen csóválta a fejét. Mert minek a személyfelvonó, mikor bérbeadták a piano nobilét?... Igaz, hogy az öreg kegyelmes asszony már elég nehezen járja a lépcsőt, de a kiadás, az a sok szép pénz, amibe az olyan személyfelvonó kerül. És Sebastiano nagyot sóhajtott.

E közben a most érkezettek felértek a második emeletre, és don Gian vendégét a neki szánt vendégszobákba kísérte, melyek közvetlenül a saját hálószobája mellett voltak, jóéjszakát kívánt neki és visszavonult lakásába.

Kinyitotta az egyik ablakot és lehúzza az egyik tolózárát, éppen nagy zajjal ki akarta támasztani, hogy Velence kellemes, tiszta, sós levegője beáradhasson a szobába, de eszébe jutott, hogy az alatta levő szobában, a rózsaszínű szobában laknak s hogy nyitva látott az első emeleten egy ablakot. Tehát, hogy ne zavarja álmában annak a szobának a lakóját, csendesesen és óvatosan támasztotta ki az ablakot, aztán, friss levegőt szívni, kihajolt.

A hold magasán állt fenn a sötétkék, csillaghímes égboltozaton. Semmi hang, semmi nesz nem zavarta a késő éjszaka csendjét. Don Gian fáradt, álmatlan szemei nyomon követték lenn a vakcsatorna vizén a holdfény csillámló játékát s ugyanabban a pillanatban visszakapta a fejét. Mert maga alatt egy másik fejet látott, mely a rózsaszínű szoba ablakából nézett ki.

Egy fejet, melyet a világos haj özöne vett körül, mely olyan volt a holdfényben, mint a megömlött platina.

Csendesen hajolt ki újra, hogy lássa azt a hullámos, fémszerűen csillogó haját. De abban a kis szünetben, mely az ablakból való első és második kihajlása közt volt, az alatta levő kép megváltozott. Két

fehér ruhás női kar nyúlt ki egymásba kulcsolt keskeny, fehér kezeivel az ablak könyöklőjén és a fej a fémszerűen csillámló szőke hajával bágyadtan reá támaszkodott. A haj, melyre éppen reásütött a hold, palást módjára, félig a nő jobb vállára borult, úgy, hogy felülről semmit sem lehetett látni az arc vonalaiból; de a marchese attól tartott, hogy a csillogó fátyol alól felvetett pillantással meg lehetne látni őt magát és nesztelenül vonult vissza ismét.

— Micsoda haj! Sohasem hittem volna, hogy van ilyen haj is, Paolo Veronese Veneziájának szőke haja! — gondolta mosolyogva — először mosolyogva, mióta ... mióta a hugával beszélt.

* * *

Másnap, mikor Gian kinyitotta szemét, úgy érezte homályosan, mintha valaki valamiféle kötelessége miatt költsögetné, világos nappal volt már, de még nem lehetett későn, mert a nap még nem emelkedett a szemközt levő épület tetejének éléig.

— Eh? — kérdezte csodálkozva, mikor még félig lehúnyt szeme a nyitott ablakról ágyának alsó végére siklott, mert az ott levő széken Windmüller doktor ült és jóindulatú pillantással nézett reá.

— Nagyon sajnálom, kedves marchese úr, hogy meg kell rövidítenem álmát — mondotta. — De nyitva találtam az ajtaját, még csak kilincsre sem volt becsukva és bejöttem. A szomszédos szoba a társalkodója, úgy-e bár? És ha nem tévedek, arra a nagy kerek asztalra borulva aludta végzetes álmát? Hm. Az idő nemcsak pénz, kedves marchese úr, hanem tudás is. A közben, míg felöltözködik, tanulmányozni fogom társalkodójának helyi viszonyait — a hálószobájába nyíló helyiséget, igaz, hogy csak felületesen, már szemügyre vettem ... No, de megyek már, hogy felkelhessen ... Mily feltűnően vastag fal van a két szobája között. Azt hiszem, sokkal vastagabb,

mint az, amely az én szobámtól választja el a hálószobáját.

— Azt hiszi? — kérdezte don Gian kételkedve.
 -- Nekem ... akkor éjjel tulajdonképen először tűnt fel az az ajtóátjáró.

— Igen ... mélyebb, mint például az, mely a túlsó oldalon levő szobába visz — ismerte el Windmüller. — Természetesen csak szemmérték szerint becslem. Tehát erre a túlzottan vastag falra építészeti és technikai okból volt szükség, vagy pedig ... más célja van ...

— Magam is gondoltam arra — vágott a szavába don Gian. — De akkor az átjáró deszkaborításának üresen kellene kongania. Mindenhol próbát tettem ... tömör falazás mindenütt!

— Annak látszik — jegyezte meg Windmüller, megkopogtatva zsebkésével az ajtókeretek közt a leg szebb intarziákkal díszített deszkaburkolatot, kitapogatva gyakorlott ujjával a réseit, s a berakottmívű mintákat, erősen meg is nyomta egy-egy helyen. — Úgy látszik, csakugyan rendben van minden, amivel természetesen nem akarom azt mondani, hogy nem fér hozzá szó. Később még visszatérünk reá. Most pedig magára hagyom.

Don Gian sietve öltözködött fel s mikor elkészült toalettjével, belépett a társalkodójába. Ott találta a nyitott ablaknál Windmüllert.

— Az ebédlőbe menjünk át reggelizni, vagy kívánja, hogy itt terítsenek? — kérdezte vendégétől.

— Ha nincs ellenvetése, inkább itt — felelte Windmüller. — Az a vastag fal ott érdekel ... úgy remélem, sugalni is fog valamit. Igen. És még egyet: szeretném látni azt a bőrdöngőt, melyet tisztelt sógor-
 nője itt hagyott. Bajos volna idehozatni?

— Szó sincs róla — nyugtatta meg don Gian, s már csengetett és kiadta a parancsot a belépő szolgának.

Reggeli közben Windmüller két táviratot is kapott, s elolvastva, áttolta az asztalon mindkettőt a házi-

gazdájának. Az egyik a minisztertől érkezett. Az volt benne, hogy az okirat sorsáról még nem tudnak semmit és nem érkezett nyugtalanságot keltő értesítés; a másikon Windmüller segédje jelentette, hogy donna Xénia még mindig nem érkezett meg Rómába és nincs is róla hír.

— E szerint, kerek számítással, harminchat óra mult el azóta, hogy a hercegnőnek be kellett volna érkeznie zsákmányával, nem számítva azt az időt, mely az utazásra kellett — adta meg a feleletet Windmüller a diplomata nyugtalan pillantására. — Áh — szakította félbe saját szavait — itt van az útiládácska. Igen, tétesse csak le valamelyik székre!

Windmüller otthagya reggelijét, mihelyt a szolga letette a finom, sötétvörös bagariabőr útitáskát és eltávozott. Sietve itta ki teáját, székéhez húzta azt a széket, melyre az útitáskát tették és szemügyre vette a zárát.

— Be van zárva! — állapította meg. — Tulajdonosnője, azt hiszem, magával vitte kulcsát. Úgy van, becsomagolt, mielőtt elment... és marchese úr abban az állapotban találta az útitáskát, ahogy itt van előttünk. Hm. A zár kitűnő, de szerencsére ki lehet fogni rajta. Úgy nézem, orosz munka.

— Azzal elővett a mellénye zsebéből egy kicsiny, lapos kampót, beletolta a zár keskeny kulcslyukába, s a következő pillanatban szétnyitotta a táskát, melynek belsejéből a gardénia finom s mégis oly nehéz, tikkasztó, exotikus illata áradt elő s megtöltötte majdnem az egész helyiséget.

— Nézzük csak — mondotta Windmüller, alig ügyelve reá, hogy don Giant ez a művelet nemcsak meglepi, hanem egészen ki is hozza sodrából. — Ebben a részben egy fekete ruha van, azt hiszem, pókhálóvékonyágú fekete fátyolszövetből való, pillangódíszsel hímzett valóságos »mese«.

— Ez volt rajta akkor este, mikor Velencébe érkeztem — kiáltotta don Gian.

— Ah, igen? . . . A másik rész oldalzsebében, mint látja, levélpapír van, csak néhány ív, a hozzávaló borítékokkal. Egyéb semmi? . . . Semmi . . . Menjünk tovább. A zárt részben pedig . . . mi is van csak? Egy nem használt — nem használt! — hálóing. E szerint nem is gondolt rá, hogy lefeküdjék itt. Fésűk, kefék, kezitükör vert ezüst és elefántcsont foglalatban . . . zsebkendők, köztük néhány már használt is a sarokba gyűrve . . . csipkesál, selyemharisnya . . . mire nincs szüksége egy hölgynek ily rövid kiránduláson. Több semmi . . . De mégis! Itt ebben a szennyes zsebkendőben valami keménység . . . egy kis üveg! Merőben közönséges, üres gyógyszerüveg, cimke, sőt dugó nélkül, tartalma százötven gramm. S a fenekén egykori tartalmának még némi maradványa . . .

Windmüller a lassan folyó kis maradványnak néhány cseppjét a kezeféjére cseppentette és megízlelte.

— Piha! — mondotta. — Tudja-e, mi ez, marchese úr? Nagyon erős klorálhidrát-oldat! Hm. Ha ez az üveg tele volt, mikor tartalmát a gyümölcsle-palackjába ürítette, nem csodálom, hogy a bevett adagtól úgy aludt, mint a murmutér! Jó szerencse, hogy nem ivott meg még egy második pohárral is, mert attól egyáltalában elfelejthetett volna felébredni! . . . No, ennek a résznek már nincs több mondanivalója. Nézzük most a ruhát. Nagyon rendesen van összehajtogatva. Nem tehetek róla, ha nem tudom úgy visszatenni. Hm. Cesarina ezt az alkotást is, bizonyosan »mesé«-nek mondaná, bár a szegélye a selyembéléssel együtt a használatnak elég erős nyomait mutatja. Nagyon érdekes nyomok! . . . Minek tartja ezt a szennyet, marchese úr?

— Pornak, vastag pornak — jelentette ki don Gian.

— Pornak! — felelte a detektív határozottan. Igen, bizonyára az, csak hogy régi, állott por, melyet nemzedékek óta nem bolygatott nyugalomban seprő vagy embernek lépése! Donna Xénia pedig felszedte

az előkelő, csillogó, fekete pókhálószővetű ruhájával, mielőtt felkészült, hogy odahagyja a palotát... úgy-e bár, fölöttébb gyanús körülmény? Mert elárulja, hogy csak előtte ismert, rejtett úton férközött be a kegyed szobájába, valószínűleg abban az időben, mikor marchese úr a hugánál volt, hogy megkeverje az italát éjszakára... És látja ezt a pókhálót, mely fennakadt itt a pillangódísz indáján? A szobaleányai ártatlanok ebben; nehézzé, sűrű szövedékké tette ugyanaz az állott por, melyet a ruha szegélye söpört magával... Nagyon érdekes hölgy a marchese úr sógornője és csöppet sem aggályoskodó. Csak megfelelt volna az észszerűségnek, ha ugyanolyan, aggályt nem ismerő ellenféllel került volna szembe — és tartok tőle, hogy ez volt a sorsa!

Don Gian úgy érezte, mintha álmodnék, mikor Windmüller visszagyűrte a ruhát az útításkába, melyet azután megint bezárt a tolvajkulcsával.

— De meg kell tudnom, hogyan férközött be ide! — kiáltotta don Gian tehetetlenül nézve a négy falat.

— Ráérünk arra még, marchese úr. Sokkal fontosabb most tudni, hogyan jutott ki a házból. Helyesli-e, ha most mindjárt áttanulmányozzuk a palota topografiáját?

— Helyeslem s természetesen önnel tartok — mondotta don Gian. De, azt hiszem, jó lesz, ha magunkkal visszük Sebastianót, mert ezek az öreg szolgák sokszor jobban ismerik a hagyományokat, mint a gazdájuk.

Mire lementek, az első emeleten már várta őket Sebastiano a nagy kulcsosomóval.

— Ezt szeretem — mondotta Windmüller, nyájasan köszöntve az öreget. Mutasson meg mindent, signor majordomo, de leginkább a rejtett zugokat és helyiségeket, melyeket föl lehetne használni a személyfelvonóhoz.

— Parancsára, signor — felelte Sebastiano, olyan pillantást vetve a marchesera, mely a szemrehányás

egész világát rejtette magában. Don Gian mindjárt megértette azt a pillantást.

— Mit mondott neked nagyanyám, a marchesa, ennek az úrnak a látogatásáról? — kérdezte, mikor a kinyitásra váró helyiségekbe léptek és az öregnek vállára tette kezét.

Az öreg szolga símára borotvált arcán az egymást váltó érzelmek villámlása látszott.

— Don Gian . . . akarom mondani marchese úr, — felelte némi habozás után — a kegyelmes asszony voltaképen nem mondott semmit, mert ő maga sem tudta, hogy a signor miért jött ide. De a kegyelmes asszony sokszor tisztelt meg bizalmával és megérthetem a szavaiból, hogy a signor valószínűleg a donna principessa elutazása miatt jött ide. Mikor azután a signor tegnap este, mikor megérkeztek, azt mondotta, hogy a felvonógép miatt jött ide, az első pillanatban magam sem gondoltam semmi másra, de azután elgondoltam, hogy a marchese úr talán mégsem e miatt a dolog miatt tette meg az utat Rómából kétszer egymásután harminchat óra alatt, mert a marchese úrnak van hivatala is. Azért hát, gondoltam magamban, ha azt kívánják tőlem, hogy vezessem körül az idegen signort a palotának abban a részében, hol legfőllebb a patkányok vehetnék a felvonógép hasznát, mégis csak igaza lehet a kegyelmes asszonynak, a marchese úr pedig egy kicsit több bizalommal ajándékozhatta volna meg az öreg Sebastianót, ki ölében hordotta, mikor kicsike gyermek volt.

Don Gian, Windmüller hüledezésére, egyszerűen megölelte a majordomót, s mielőtt társa jelet adhatott volna neki, ezt kiáltotta:

— Igazad van, öregem, megajándékozlak minden bizalommal! Úgy van, a signor dottore azért jött ide, hogy megtudja, mi lett donna Xéniából . . .

— Pardon, — vágott közbe Windmüller, türelmetlenül csapva össze a kezét — nem gondolná, marchese úr, hogy kissé halkabban kellene tárgyalnunk ezeket

a dolgokat. Amennyire látom, ez a helyiség, melyben most vagyunk, tőszomszédságában van a szobák egész sorának, melyet tegnap foglaltak el merőben idegen emberek. Ezeknek az embereknek legalább is nincs közülük hozzá, úgy-e bár, hogy mi hozott bennünket Velencébe?

— Per Bacco! Azokról az idegenekről egészen meg is feledkeztem! — kiáltotta don Gian meglepetten. Hogy is ne? Hiszen oly újság is, hogy itt vannak! De hogyan is hallottak volna bennünket? A rózsaszínű szoba mellett, közte és e között a terem között, melyben most vagyunk, egy meglehetősen nagy helyiség van.

— Melynek ajtaját lezártam, itt van a kulcsa — mondotta Sebastiano. Az idegen uraságok a helyiségeknek éppen felerészét kapták meg, összesen tízet, de az ő részük nagyobb, mert benne van a csarnok fölött levő nagy terem is. *Ebbene*, a signor dottore nézze meg, mint kívánja, a nem lakott részt. Igaz, van benne néhány nagyon jól és ügyesen elrejtett, drágaságok megőrzésére és búvóhelynek alkalmas kamra, de kijárása nem használhatta a signora principesse — bizonyára nem!

— Éppen azt akarjuk megállapítani, — felelte Windmüller, ki e közben figyelmesen nézte a kőpadozatot. — Nemrég takarítottak itt — jegyezte meg.

— Én takarítottam ki tegnap, mikor megnéztem, rendesen van-e lezárva az ajtó, mely a bérbeadott részre nyílik — felelte Sebastiano.

— Természetesen — hagyta reá Windmüller. — Takarítottak a többi szobában is? Úgy értem, azokban, melyek nincsenek bérbeadva.

— Nem, signor, legalább most nem — jelentette ki a majordomo készségesen. — Egész éven át nem jön ide senki — folytatta mentegetődzve. — Kinek a kedvéért foglalkoztatná itt az ember folyton a takarítóknak egész dandárát?

Windmüller doktor csak futó pillantást vetett a helyiségek berendezésére, bár egyébként nem kerülte

el a figyelmét semmi. Főkép a brecia-padozatot nézte, melyet mindenütt egészen finom, vékony porréteg takart, mely a legutóbbi nagytakarítás óta szált le reá.

— Nem — mondotta, mikor a néhány nyugati szobából visszatérve, a nagy terembe léptek, mely az északi homlokzat fő részét foglalta el — nem, bármelyik kijárást választotta magának donna Xénia, ebbe a szobába nem tette lábát. Nincs a padozatnak egyetlen foltja sem, melyből arra lehetne következtetni, mert az a kevés por, mely tegnap óta szállt le reá, nem volna elég, hogy eltörölje lábának nyomát. E szerint máshol kell keresnünk egy kijárást, mert nem fér hozzá kétség, hogy donna Xénia tudott róla — tud róla és használta is.

— Engedelmeivel, signor — miért ne férne hozzá kétség, mikor elég lett volna, ha a signora principessa csak felébreszti Agostinót, hogy azon a kapun mehessen ki, amelyiken akar? — kérdezte a majordomo.

— Hm . . . de minthogy nem tette meg, bizonyára volt rá oka, hogy ne válassza azt az egyszerű utat — felelte Windmüller szerényen. — S minthogy a signora principessa alig rejtőzködhetik majdnem három napont át étlen-szomjan, nagyon kínálkozik a feltevés, hogy azon a csak neki ismert úton hagyta el a házat . . .

— De ahhoz ajtó is kell, — jegyezte meg don Gian a vállát vonva.

— Vagy ablak!

— Signor dottore, az első emeleti ablakok mind be voltak zárva, a földszintieken pedig egytől-egyig vaskosár van! — kiáltotta Sebastiano, felháborodva lelkében az idegen önfejtésén. — Hátra volnának még a pincék a szárazföldi oldalon, de onnan a patkány sem mehet ki, ha egyszer belül van. *Proprio!* Istenben boldogult nagyapám, ki maga is majordomo volt a palazzo Terrafermában és sokszor beszélte nekünk gyermekeknek, mily nagyszerű élet volt ott az ő ifjúkorában, ismerte a hajdani idők

minden régi legendáját és történetét, tudott is róla szép dolgokat mesélni. Beszélt titkos szobákról és elmondotta, hogy a három emeleten lakó emberek járhattak egymáshoz, a nélkül, hogy használták volna a lépcsőt...

— Áh! — kiáltotta Windmüller figyelve.

Igen, de nem mondotta meg, hogyan és hol történhetett meg az — folytatta Sebastiano, kinek hízelgett a dolog. — Azt hiszem, ő maga sem tudta. Elmondotta azt is, hogy állítólag van a palotában egy trappola is, csapda — embereknek...

— Képtelenség! Sülyesztő itt a házban! — vágott a szavába don Gian.

— Miért képtelenség? kérdezte — Windmüller. — A kényelmetlen kortársak ellen való efféle emberbaráti berendezkedések nagy kedveltségnek örvendtek a renaissance korában. Megnevezhetek önnek legalább tíz római palotát, hol sülyesztők voltak, egyáltalában nem szólva a hegyi várakról...

— Hogyne, signor! — kiáltotta Sebastiano. — Itt Velencében is vannak olyan trappolák! Nem találtak egyet a Palazzo Candianiban is, mikor a személyfelvonót készítették? Csontvázakkal tele!

— Igen, igen, emlékszem reá — igazolta don Gian kellemetlen érzéssel. — De itt nálunk! Arról kellett volna hallanom magamnak is!

— Ki tudott róla a palazzo Candianiban, marchese úr? Senki. Istenben boldogult nagyatyám még a nagyapjától hallotta, mint nagy titkot...

— Miattam maradhat annak továbbra is — mondotta Windmüller. — Engem jobban érdekel az, hogyan és hol járhatnak az emberek ebben a házban látatlanul és lépcsőt nem használva, a különböző emeletekre, s hogyan hagyhatják el épp úgy a házat. Tartok tőle, hogy mégis kénytelen leszek háborgatni az építész szerepében az idegen uraságokat. Később. Most nem sürgős. Most kissé elmegyek a háztól és örülnék, ha marchese úr velem tartana. Szükséges-

nek nem szükséges, ha éppen más terve van, ha köszönteni akarja hozzátartozóit, vagy...

— Csakugyan... szeretnék jónapot kívánni nagyanyámnak és hugomnak — felelte don Gian elhatározatlanul. — De nem... elhalasztom — tette hozzá. — Sebastiano, mondd meg a marchesának és donna Loredanának, hogy el kellett mennem hazulról a doktor úrral. Itt van a gondola?

— Tüstént iderendelem, signor marchese.

* * *

A gondola készen állt a palota nyitott főkapuja előtt, mikor Windmüller és házigazdája lementek a csarnokba.

Agostino, a kapus, kilépett páholyából és feleútján megállt, gondolván, hogy meg kell adni ezt a tiszteletet a ház vendégének. Windmüller nyájasan, szinte meghitten köszöntötte. — Csinos ember a gondolás — jegyezte meg, a sudár alakra mutatva, mely fehér matróruhában és a derekára kötött kék övvel, szalmakalapját a kezében tartva, a csónak poppáján állt.

— Az én fiam, signore — felelte Agostino, büszke pillantást vetve a helyre legényre.

— Mindjárt gondoltam, a hasonlatosság miatt — jegyezte meg Windmüller közvetlenül. — No persze! Bizonyosan ő hozta haza a pályaudvarról a principessát, mikor pár nappal ezelőtt ideérkezett...

— Oh dehogy! Hiszen nem tudta senki, hogy a hercegnő megjön. Az altezza a pályaudvaron fogadott gondolát.

— Természetesen. Mondja, véletlenül, egészen véletlenül nem vette észre, hogy mi volt a száma annak a gondolának?

— A száma? *Dio mio*, nem tudom, igazán nem ügyeltem reá — felelte Agostino sajnálkozva. — De könnyen megtudhatom — tette hozzá szolgálatkészen — mert a tulajdonosa a Ruga vecchián, köz-

vetlenül a San Giovanni Elemosenario mellett levő gyümölcskereskedő fia. Nem is nagyon rég vette gondoláját a Mario — másodkézből vette. Nem új az, de szépen rendbehozták. Most a stazione közelében tart szolgálatot a Spezier Mario — jó hely az, signor, némelyeknek már olyan szerencsájuk van, de azért a Mariónak sem akad minden nap olyan utasa, mint a principessa, ki arannyal fizette meg azért a pár evezőcsapásért, melyet idáig tett neki!

— Arannyal? — ismételte meg szavát Windmüller jól színlelt csodálkozással.

— Arannyal — erősítette meg Agostino a mondását. Magam láttam. Ki akartam fizetni a gondolát, mikor a signora principessa megérkezett rajta és kiadni a gondolásnak a borraivalót is, amely mindig készen áll nálam, de az altezza már kezében tartotta erszényét s egy aranyat adott Mariónak.

Windmüller beszállt a gondolába s egy pillantást vetve az órájára, így szólt:

— Ha marchese úrnak nincs ellenvetése, előbb mégis inkább a Palazzo Labiába megyek, mert szeretném megnézni Tiepolo freskóit.

Don Gian kissé tétován nézett vendégére, mielőtt odaszólt a gondolásnak, hogy:

— Tehát — Palazzo Labia! Azután helyet foglalt Windmüller mellett, olyan arckifejezéssel, mintha azzal a gyanúpörrel élne, hogy most egy meghibbant elméjű ember mellé fog ülni.

— Remélem, annyira még nem vagyok — felelte Windmüller fennhangon és csöndesen mosolygott erre a gondolatra. De a gondolásának és érdemes atyjának nem kell mindjárt okvetlenül tudnia, hogy mire készülök, bár igazság szerint az öreg Agostinónak köszönhetem, hogy rávezetett a nyomra, mely, remélem, annak is bizonyul.

— *Capisco!* — jelentette ki don Gian, szemmel láthatóan megnyugtatta vendégének elméleti állapota felől.

A gondola kikanyarodott a mellécsatornából a Canale Grandera, jobbkéz felől rézsútosan átvágott rajta, befordult a Canareggio széles csatornájába és két perc múlva kikötött a Palazzo Labia büszke homlokzata előtt. Windmüller ott kiszállt s elbúcsúzva előbb don Giantól, a palota előtt levő gyalogjáróról látta még, hogy a gondola visszafordul. Mikor pedig a San Geremia sarkánál eltűnt, újabb pillantást vetve órájára, megkerülte jobbra a palotát, egyenes vonalban átvágott a mögötte levő téren és sietség nélkül, de mindig előretartva, a Lista di Spagnán lefelé ment.

Nemsokára ezután megállt a csúf pályaudvar kijárata előtt. Ahol más városokban a bérkocsik állnak, itt a gondolák sora áll készen az érkező utasok elszállítására, s minthogy néhány perc múlva egy gyorsvonat érkezését várták, gondola is nagy számmal állt rendelkezésre.

Windmüller lassan ment végig a parton és éles szemmel mustrálta a többé vagy kevésbé választékos, több vagy kevesebb gondolával karban tartott vízi-alkalmatosságokat és vezetőket, míg föl nem fedezett a többi között egy gondolát, melynek alabárdja és rézalkatrészei csak úgy csillogtak-villogtak a napfényben s melyben a párna és szőnyeg szinte újnak látszott. Ráadásul a poppán gubbaszkodó gondolás fiatalember volt, aki még nem tartozhatott régóta a céhhez.

— Mario... Spezier Mario? — kérdezte Windmüller. Egyszerre tíz hang felelte:

— *Eccolo!* Itt van!

Az a fiatal gondolás, kiből Windmüller kinézte, hogy ő lehet az, akit keres, tüstént fölállt és a lépcsőhöz kormányozta csónakát. Windmüller beszállt, a híd felé intett a kezével és a gondola csakhamar ügyesen kikanyargott a többiek sokadalmából.

— Palazzo Terraferma dalla Luna! — mondotta Windmüller, megfordulva ülőhelyén, s az a kifejezés, melyet e cím kimondása után a gondolásnak csinos,

napbarnította arcán átsuhanni látott, értésére adta, hogy nem tévedett, amikor nyomot keresni odament. A pirosság, mely a gondolás arcába szökött, tagadhatatlanul a harag piros színe volt, melyet a szemek felvillanása még inkább elárult.

Mikor a gondola a Canale Granderól bekanyarodott a mellékcsatornába, Windmüller megfordult. — Evezzen lassan, Mario — beszédem van magával — mondotta azzal a bizalomgerjesztő közvetlenséggel, mely már annyiszor tett neki jó szolgálatot.

— *Va bene, signor!* — felelte a gondolás, behúzza az evezőjét. — Mindjárt gondoltam, hogy a signornak van valami mondanivalója. Másképp miért választott volna ki éppen engem?

— *Altro!* — bökte ki Windmüller szárazan és kacagva tette hozzá: — Akkor miért vágott oly haragos arcot, mikor azt mondtam, hogy vigyen a palazzo Terrafermába?

Mario a vállát vont, de nem felelt, hanem csak várákozva nézett vendégére.

Minthogy Mario nyilvánvalóan annak a diplomatikus elvnek hódolt, hogy az első szót mindig a másik félnek kell átengedni, Windmüller nem tehetett mást, mint hogy kinyújtotta a csápját. Elővette az erszényét és így szólt bizalmasan: — A signora principessa, ugyebár, valamivel adósa maradt?

Mario megint a vállát vont és újabb bizonyosságot tett róla, hogy csakugyan van benne diplomata-tehetőség. — A signor meg van bízva, hogy beszéljen róla velem? — kérdezte óvatosan.

— Hogyne! — jelentette ki Windmüller habozás nélkül, amire teljes joga is volt, mert azzal bízták meg, hogy keresse az eltűnt okiratot. Ahhoz természetesen előbb a principessát kellett megtalálnia és evégből nem hagyhatott semmi utat-módot megpróbálatlanul. — A signora principessa megbízta önt, hogy egy bizonyos órában menjen el érte a palazzo Terrafermába. Úgy volt-e?

Mario most már felhagyott várakozó magatartásával. Lelépett a poppárol és közvetlenül a gondola kettős ülése mögött, melyen Windmüller ült, félig hátrafordult.

— Úgy volt — ismerte el halkán. — A signora principessa ígéretemet vette, hogy nem beszélek róla, legalább a legközelebbi napokban nem, és beváltottam ígéretemet. Miért is ne? Mi közöm hozzá, mi köze hozzá az embereknek, hogy mit tesz? Tisztára az ő dolga. És azok után, ahogy fordult, nem bánom, ha még olyan kárörömmel mondhatják egymásnak az emberek: a Mario megjárta az áprilist szeptemberben. *Va bene!* És mivelhogy csakugyan azt kellett hinnem, hogy a signora principessa becsapott, a palazzo Terraferma említése tette, hogy kissé meglátszott rajtam az indulat. Semmiképen sem akartam, hogy a signor észrevegye. Gondoltam is mindjárt, hogy a signor nem hiába kérdezősködött a gondolám felől.

— Okosan tette — dicsérte meg Windmüller, kit a beszéd kezdett nagyon érdekelni. — A signora principessának természetesen eszeágában sem volt, hogy áprilist járasson magával. Az ember az olyan házban, ahol nem maga az úr, nem mindig képes betartani az időt. Közbejöhethet egy és más, látogatók jönnek...

— A signora principessa éjfél után két órára rendelt oda. Akkor nem igen kaphatott látogatót — vágott a szavába Mario.

Windmüller éppen csak ezt akarta tudni. — Lehet, hogy nem — ismerte el. — De hát a hercegnő mindenestre akadályozva volt, hogy a kitűzött időben Fu... Giu...

— San Giuliano-ba, signor.

— Úgy van... San Giuliano-ba vitette magát — ismerte el Windmüller, és nagyon törte a fejét, hogy ugyan hol lehet az a hely és mit akarhatott ott a principessa.

Erre a pontra nézve egy kis felvilágosítást, mely

azonban nem volt elég, hogy a dolgot teljesen világossá tegye, kérdezetlenül kapott a gondolástól. — Mindez nagyon szép és jó, signor — mondotta Mario élénken — de a signora principessa elvégre adhatott volna az embernek egy kis jelet! Nem akarom felhánytorgatni, hogy majdnem két óra hosszáig vártam reá a lastránál, a nélkül, hogy a palazzóból bármily jeladást kaptam volna. De elvégre vannak a palazzón ablakok, signor, melyekből lehet jelet adni a kívülvölőknek! Pedig már délután is kiküldött San Giulianóba, hogy rendeljem meg neki a szobát az Albergo della Scimiában. Természetesen a padrone is hiába várta, de neki mindenesetre az volt az egyetlen vesztesége. Csakhogy nekem a signora principessa meg akarta fizetni a délutáni időveszteségemet, az éjszakai utamat pedig természetesen még külön . . . *eh, per Bacco*, signor, ha az ember meggondolja, mily szép keresettől ütötték el, senki sem veheti tőle rossznéven, hogy ilyen vagy olyan arcot vág!

— Nem bizony, derék Marióm, nem veszi azt magának rossznéven senki! — kiáltotta Windmüller, zsebetéve az erszényét s a tárcáját véve elő, mert most már nem néhány ezüstpénzről volt szó, hanem bankőről.

De Mario becsületes férfiú volt. — Hiszen nem beszélek én — mondotta hévvel — arról a száz liráról, melyet a signora principessa megígért. Meg leszek elégedve, ha megkapom a kárpótlást azért az idővesztéséért, hogy délután a gőzösön kimentem San Giulianóba, beszélni a Scimia padronejával, meg az éjszakai hiábavaló várakozásért.

Windmüller elővett a tárcájából egy bankjegyet és odaadta a gondolásnak. — Az üzlet üzlet — mondotta komolyan. — Nem maga az oka, hogy a kikötött időben nem eveznie, hanem várakoznia kellett. És itt van még tíz lira a Scimia padronejának, alkalomadtán átadhatja neki . . . Úgy, most pedig a palazzo Terrafermába!

Mario ragyogó arccal mondott köszönetet s az út hátralevő részét oly villámgyorsan futotta meg a gondoláján, amennyire a keskeny csatorna mind sűrűbben jelentkező szögletei lehetővé tették.

Mikor a palota keleti sarkánál levő vakcsatornához értek, Windmüller megfordult. — Mutassa meg azt a lastrát, melynél a principessára várakoznia kellett — mondotta a gondolásnak.

— *Va bene!* A signor kiszállhat a keleti kapunál is, — felelte Mario és bevezett a csatornába. *Ecco la lastra!*

Körülbelül embermagas márványlapra mutatott, mely közvetlenül a csatorna ármagassága fölött, faragott fehér márványkeretbe foglalva, a fölötte levő emelet második és harmadik ablaka közt a nyers-tégfalalba volt beépítve, és felirat volt reávésvé, mely a palota építéséről szólt és a palazzót a Terraferma-családból származó doge születéshelyének nyilvánította.

Windmüller oly érdeklődve nézte ezt a lastrát, hogy Mario azt gondolta magában, hogy utasa mégis csak idegen lehet.

— Dagály volt éppen, mikor itt várakozott, Mario? — kérdezte aztán Windmüller élénken.

— *Sì, signor*, a teljes dagály ideje, — felelte a gondoliere és maga is élénken tette hozzá: — Emlékszem reá, hogy a signora principessa megkérdezte tőlem, mikor áll be a dagály aznap éjszaka. Nem voltam egészen bizonyos benne és csak azt mondtam, hogy úgy két óra tájban, akkor áztán a signora azt parancsolta, hogy két órakor legyek itt a lastránál. Semmi közöm hozzá, signor, de az ember mégis gondol egyet és mást, és kérdeztem magamban, hogy miért várjak a lastránál s miért ne inkább a keleti kapunál, mikor valószínűleg be akart szállni a gondolába!

Igen, valószínűleg — ismerte el Windmüller. — No, evezzünk most oda.

A palota roppant mélységét körülbelül a közepe

táján az említett kapu szakította meg, onnan aztán megint a csatorna végéig s egy kis darabon még azon is túl húzódott a fundamenta felé s nem mutatta a földszinten a viharedzett nyerstéglafalnak semmi más megszakítását, mint a helyel-közzel szabálytalanul elhelyezett, erős vasrácsosattal ellátott négyzetalakú ablakokat, melyek az alsó helyiségeket mindenestre csak gyöngén világították volna meg abban az esetben is, ha a por meg a pókháló nem homályosította volna el őket.

Mélyen elmerülve a principessa Terraferma mind bonyolultabbá váló rejtélyébe, ment fel Windmüller a palota lépcsőjén, barátságosan búcsúzva el előbb Mariótól.

Lenn a portásnál, ki a fülébe súgta, hogy a gondolás, aki idehozta, ugyanaz, akinek a donna principessa a vasúttól való útért egy aranyat fizetett, elkérte a helyi hajóközlekedés menetrendjét s megtalálta benne azt, amit keresett: San Giuliano helységet, mely a szárazföld északi partján van s melyet Velencével a Rialto hídjától induló gőzös, Mestrével pedig a közúti vasút köt össze. Egészen világos volt előtte, hogy a principessa az utóbbira akart szállni, hogy feltűnés nélkül érhesse el a római vonatot, mégpedig a gyorsvonatot, mely Velencéből nyolc órákor indul, nem pedig a reggel ötórai vonatot, mert a san giuliano-i közúti vasút abban az időben még nem is közlekedik. E szerint a hercegnő az Albergo della Scimiában, San Giuliano-ban akarta nyugodtan bevárni a nyolcórás vonathoz induló kocsit. Meg lehetett érteni azt is, hogy nem akarta terhelni magát az útitáskájával, mely arra készítette volna, hogy megossza figyelmét az egynapi utazáson nélkülözhető podgyász és kézitzarsolya közt, mely mindenestre a rablott holmit rejtette magában. Mindezt jól meggondolta és nagyon is fontolóra vette, amit fel is lehetett tenni egy nagyhatalom titkos ügynökéről — itt kezdődött aztán a még megoldatlan rejtély, mert most már nem

fért hozzá kétség, hogy nem vette hasznát a san giulianoí útra megrendelt gondolának.

De akkor hogyan és mily úton ment ki a palotából, melyet okvetlenül oda kellett hagynia? Mi célja volt azzal, hogy a rózsaszínű szobát kérte magának rövid tartózkodásának idejére? Miért kellett a gondolának éppen a lastra előtt levő falnál, nem pedig a vízikapunál várnia? Hova lett a hercegnő az okirattal együtt? Hol keressék, ha nem hagyott semmi nyomot maga után?

Gondolataiba mélyedve, nem is vette észre, vagy legalább nem ügyelt rá, hogy valaki már előtte jár a lépcsőn, sőt, hogy a kanyarodónál meg is állt, hogy leplezetlenül figyelhesse nagy, ibolyaszínű szemepárjával. Ez a valaki egy fiatal hölgy volt, nagyon kecsesen szabott fehér vászonruhában, egyszerű feketeszalagos fehér kalapban, alatta pedig a hajnak oly ritka színű pompájával, mely fémszerűen csillámlik, mint a platina és sötét arany színű árnyat vet a hullámos részein. És ehhez a hajhoz, teljesen hozzáillően, olyan arcbőr tartozott, mely fehér volt, mint a Malmaison-rózsa és olyan fiatalos arc, melynek, a nélkül, hogy éppen szép lett volna, oly élénk és jellemző vonásai voltak s oly ellenállhatatlan báj ömlött el rajta, hogy tíz ember közül kilencen kétségtelenül neki nyujtották volna a pálmát minden ideálisan szép arc ellenében.

Az ifjúságnak ez a megtestesült istennője megállt a piano nobile legfelső lépcsőfokán és bevárta, míg a gondolataiba elmélyedt úr szintén felérkezik.

— Windmüller doktor úr? — kérdezte elragadó mosollyal németül.

— Parancsára! De kihez...

— Tehát mégis megváltoztam! kiáltotta — a fiatal hölgy élénken. — Pedig az emberek mind azt mondják... nem, találja ki, doktor úr! Gondolkozzék csak... na, nem járt-e látogatóban néhány évvel ezelőtt Rittersbach báró birtokán?

— Nagyon is emlékezem rá, — felelte Windmüller szárazan, mert ezt a látogatást egy előkelő

rangú hölgy miatt tette, aki kleptomániában szenvedett és a gyémántköveket választotta specialitásának.

— Örülök. Hát arra emlékezik-e, hogy találkozott a ház vendégei közt egy Meldeck gróf nevű nagykövetségi tanácsossal...

— Hogyne emlékezném! — vágott a szavába Windmüller. — Magával hozta a leányát, egy lebontott hajú, szőke növendékleányt, ki vakmerően nyargalászott hosszúsörényű, nyíratlan farkú, félvad ponnylován és megtisztelt engem a barátságával... csak nem akarja azt mondani, hogy kegyed az a fiatal valkür?

— Akár akarom, akár nem, bizony én vagyok! — kiáltotta az ifjú hölgy bámulatosan kecses meghajlással. — Bocsánatot kérek a tolakodó barátságomért, de úgy van az, hogy jaj a szegény áldozatnak, ha csitri leány rajong érte! Borzasztóan érdekes volt nekem akkor kegyed!

— Rajta leszek, hogy megmaradjak abban az állapotomban — mondotta Windmüller, kit egészen elragadott és felüdített a fiatal leány természetes közvetlensége. — De hogyan van, hogy itt találom? Oh, értem már... atyjaura a bérlő, ki tegnap ide beköltözött!

— Édes Istenem! Papa sokkal szegényebb lett volna, semhogy bérbevehette volna ezt a lakást — kiáltotta a kisasszony a legnagyobb őszinteséggel s hirtelen elboruló szemmel halkabban tette hozzá: — Atyám már félévvel Rittersbachéknál tett látogatásunk után meghalt.

Windmüller meghatottan fogta meg és szorította meg nemán a kezét, mert ismerte és becsülte a grófit és tudta, hogy leánya kétszeres árvaságra jutott.

— Papa egy ifjúkori barátját nevezte ki gyámápnak — folytatta Meldeck grófkisasszony némi szünet mulva. — De az nem fogadhatott magához, nem volt helye számomra. Ekkor keresztanyámhoz, egy furcsa öreg hölgyhöz költöztem s nála maradtam,

míg nemrég az is meg nem halt. A gyámatyámnak most már volt helye számomra s bár, megvallva az igazat, jobban szerettem volna világgá menni, mégis reábeszéltettem magam s hozzájuk költöztem. Az volt mindjárt az első dolgom, hogy erőszakosan reávettem *Kum* bácsit meg *Hacsak* nénit egy velencei utazásra, itt pedig történetesen összetalálkoztunk Candiani grófnővel, kit ismertem Rómából s aki, mikor elmondotam neki, hogy mennyire szeretnék egy igazi ódon velencei palotában lakni, ahol annak rendje és módja szerint járnak a kísértetek s mely tele van történelmi emlékekkel, azt felelte, hogy segíthet ezen a bajomon, idehozott bennünket — és itt vagyunk!

— És itt van kegyed — tele mindenféle nagyra-becsüléssel tisztelt gyámatyja iránt, aki oly készségesen teljesíti gyámleányának kívánságait.

— Igen... teljesítette — mondotta Meldeck grófkisasszony szárazan — oly szárazan, hogy Windmüller mindjárt a fülét hegyezte: — Talán ismeri is, legalább névszerint, mert kiváló heraldikus hírében áll — Krähenhausen bárónak hívják.

— Hm... úgy rémlik, mintha hallottam volna hírét. De nem más néven említette az imént? Ha nem tévedek, Krumm bácsinak mondotta?

— A grófkisasszony vígan felkacagott. — Nem Krumm, hanem Kum bácsinak. Én adtam reá ezt a csúfnevet. Tudniillik a jó ember idült náthában szenved s mikor az erőt vesz rajta, akkor a szaglószervény egy szusszantással könnyít, melyet a *Kum* szótaggal kísér. Minthogy pedig a felesége minden elképzelhető dolgon tud javítani ezen a szép világon s erre vonatkozó megjegyzését mindig azzal kezdi, hogy: „hacsak“, a derék hölgyet *Hacsak néni*-nek kereszteltem el. Van egy fiuk is, akit pont Vivigenc-nek hívnak s aki történelmet tanít és — bár még nem ismerem — szörnyű fickó lehet, mert a szülei a lehető legképtelenebb alkalmakkor is égis magasztalják előttem szellemét, tudását, szépségét, fennkölt jellemét.

— És hogy' van megelégedve a szállásával? — kérdezte Windmüller, újabb irányban tapogatózva.

— Oh, a palota, vagy legalább az a része, mely nekünk jutott, igazán csodálatraméltó! Régóta ismeri már? . . . Csak tegnap óta? Akkor okvetlenül meg kell néznie a lakásunkat . . . elragadóan szép, valóságos velencei álom! . . . Ráér most? Kum bácsi meg Hacsak néni még nincsenek itthon . . . galádul faképnél hagytam őket, mikor a Szent Márk-teret is meg akarták tölteni a Vivigencüknek gyújtott tömjén füstjével. Már mégis megsokaltam . . . kitaláltam azt az ürügyet, hogy fáradt vagyok és ennek köszönhetem, hogy találkoztam kegyeddel. Máskép bizonyára nem láttam volna viszont.

Windmüller sietett ezt tagadásba venni. — Sőt ellenkezőleg . . . a viszontlátást el sem kerülhette volna, grófnő. Tudniillik meg akartam kérni — természetesen Terraferma marchese útján — a piano nobilenak számomra még névtelen lakóit, hogy engedjék meg-néznem lakásukat. Személyfelvonót akarnak itt készíttetni s én, mint az arra hivatott építész . . .

— Építész? — vágott szavába a grófkisasszony csodálkozva. — Mióta lett építész? Ráadásul olyan, aki felvonókat épít a házakban? Rittersbachéknál „magántudós“ volt, amivel borzasztóan imponált nekem, míg papa el nem árulta, hogy tulajdonképpen kicsoda. Ami aztán szent borzadállyal töltött el.

— Nos, — mondotta Windmüller és kacagott — akkor nem kell bő magyarázatba bocsátkoznom! Tisztelt gyámatyja és felesége öméltósága hihetőleg nem hallották hírét a „nagy Windmüller“-nek, ennek következtében nagyon kedves volna, ha a mellett maradnánk, hogy építész vagyok!

Erre aztán még tágabbra nyitotta szemét a grófkisasszony.

— Oh, e szerint nyomozni jött ide! — suttogetta és önkénytelenül halkabbra vette a hangját. — De milyen érdekes!

— De azért a piano nobile iránt való érdeklődésem — mondotta Windmüller — ebben az esetben csakugyan tisztára építészeti és főképen egy bizonyos rózsaszínű szobára... és közvetlen körletére vonatkozik.

— Nagyszerű, mert hiszen a rózsaszínű szobában és közvetlen körletében én magam lakom! — kiáltotta Meldeck grófkisasszony diadalmasan. — Mert gyámatyámnak és frau von Krähenhausennek a nyugati részen levő hét szoba áll rendelkezésére. Aztán semleges területként a nagyterem következik és azzal határos az én birodalmam — melybe ezennel ünnepélyesen meghívom.

Windmüller a loggiával határolt előtérmen át, melyben eddig voltak, nyomon követte bájos fiatal barátnőjét, egyelőre a pazar fényűzéssel berendezett nagyterembe.

— Fejedelmi terem — jegyezte meg a műértő áhitatos csodálatával.

— Elragadó! — járult hozzá véleményéhez Meldeck grófkisasszony, végigtáncolva a márványpadozaton. — Szerelmes voltam belé, míg a rózsaszínű szoba valósággal meg nem babonázott. No, de most ámuljon! — kiáltotta aztán, feltárva a következő szoba ajtaját, mely Windmüller számítása szerint a marchese hálószobája alatt levő helyiségbe nyílt. Feltárta az ajtót egy betessékelő kézmozdulattal. — Ez az a híres rózsaszínű szoba, melyet egy fejedelmi asszony tiszteletére rendeztek be valamikor. Nézze s láthatja, hogy nem sajnálták reá a költséget.

Míg Meldeck grófkisasszony elragadó elevenséggel így csacsogott, Windmüller megállapította — amiben egyébként már eleve nem kételkedett — hogy a sarok- és a rózsaszínű szoba közt levő fal éppoly feltűnően vastag, mint fenn, vagy talán még vastagabb. Mikor aztán belépett a szobába, teljes meggyőződéssel mondotta, amit a grófkisasszony egyébként el is várt: — Jaj, de szép!

Csakugyan királynéhez, egy császár leányához méltó szoba volt. A falait rózsaszínű brokát borította, a régi képeknek, Paolo Veronesenek sajátyszerűen halovány rózsaszíne. A brokát, melybe nagy ezüst bokréták voltak beszőve, egy óriási aranyozott, színes kövekkel kirakott királyi koronából, mely a mennyezetet alkotta, nehéz, suhogó, csillogó redőkben omlott alá függöny gyanánt az ágyra, mely, ugyancsak ezüsttel hímzett rózsaszínű takaróval borítva, lépcső-emelvényen állt. Az ágyat magát dús faragványok, ezüstös díszítmények és finoman festett képek ékesítették; faragványosak, ezüstözöttek és színezettek voltak az ívelt karú gyertyatartók, a toalettasztal, melyhez nehéz vert ezüstkeretű tükör tartozott, a karosszékek. Csak a két ablak közt levő kandalló burkolata és a fiókos bútor lapja volt fehér márványból s mind erre a gyönyörűségre, melyet a kor csak még elragadóbb patinával vont be, a színek hervadtan szépségével mosolygott alá a mennyezetkép, Tiepolo műve: napfénnel átitatott, kék égboltozaton szálló felhők alatt a legszebb amorettek fontak rózsafüzereket, cipelték ölszámra, kosárszámra a rózsát és rózsát szórtak alá, hogy az ember azt hitte, csak el kell kapni, hogy a földre ne hulljon.

— Tündérkirálynőnek való szoba — mondotta Windmüller, egy pillantást vetve mostani lakójára, de egyszerre figyelmessé vált, mert a reászegezett, más-kor oly ragyogó, kék szempárban felhőt látott — valami alig észrevehető nyugtalanságot, feszülten figyelő nézést... vajjon mire? — Mindenesetre bizonyos, hogy a palotának nem ebben a szobájában járnak a kísértetek, — tette hozzá mosolyogva.

— No, nem tudom... nem, igazán nem vallana reá — felelte Meldeck grófkisasszony elgondolkozva. — A rózsaszín, úgy-e bár, oly barátságos, az ezüstje oly diszkrét és megnyugtató. De azért az első éjszaka mégsem hunytam le itt a szemem, pedig az ágy igazán nagyon puha és kényelmes... Természetesen

nem láttam és nem hallottam semmit, ami természetfölötti lett volna. Éppen semmit. De...

Hirtelen elhallgatott és a vállát vont.

— Ostobaság! — tette hozzá gyorsan. — Bizonyára kinevet.

— Szó sincs róla, eszembe sem jut — kiáltotta Windmüller élénken. — Meggyőződésből nem tartozom azok közé, akik csak azt hiszik el, amit maguk látnak, tapintanak és hallanak, mert feltétlenül elismerem másokban azt a felsőbbrendű képességet, hogy többet látnak és hallanak, mint az átlagemberek.

— Magam is úgy vagyok vele — kiáltotta élénken Meldeck grófkisasszony. — Nem láttam, nem hallottam semmit, csak éreztem és... szagoltam valamit!

— Szagolt? — kérdezte Windmüller elképedve, de nem nevetett.

Meldeck grófkisasszony biccentett. — Úgy van. Mikor az első alkalommal voltunk itt, hogy megnézzük a lakást, még nem éreztem semmiféle szagot, pedig csak miattunk nyitottak ablakot. Tegnap, mikor beköltöztünk s beléptem ebbe a szobába, még mindig nem tűnt fel különösebben semmi. Az ablakok nyitva voltak és beáradt rajtuk a víz üdítő párázata. De mikor berakosgattam a holmimat, egyszerre oly határozott gardénia-illatot éreztem...

— Oh... könnyen megérthető! — vágott a szavába Windmüller. — A szobában csak néhány nappal ezelőtt a családnak egyik hozzátartozója lakott — igaz, hogy csak fél napot s egy éjszakát töltött benne. A holmiját gardénia-parfümmel illatosította s az mindenesetre belevette magát azokba a fiókokba, melyeket kegyed kinyitott és használatba vett és...

Hirtelen elhallgatott, mert eszébe jutott, hogy donna Xénia egyáltalában nem vette ki útításkájából — a ruhának kivételével — azt a kevés fehérműt és toalettárgyat, melyet magával hozott s e szerint nem illatosíthatta be a fiókokat sem.

— Igen, magam is ezt hittem és szimatolva dugtam az orromat a szoba minden sarkába — mondotta a grófkisasszony. — Ekkor azt hittem, hogy az illat kívülről jön és becsuktam az ablakokat, mert a gardénia-illat — hogyan is mondjam? — idegessé tesz. De az illat mindegyre erősödött s végre hozzákeveredett egy másféle szag, mely elnyomta a virág-illatot... nem tudom, minek mondjam, mert még sohasem éreztem hozzá hasonlót. Oly rosszul lettem tőle, hogy megint ablakot nyitottam. Ekkor jobban, sőt egészen jól éreztem magam, de a gardénia-illat megmaradt a szobában. És szakasztottan úgy volt mult éjszaka is. Eleinte egyre nehezebbnek, fojtóbbnak éreztem az illatot, aztán hozzákeveredett az a másik, ki nem mondható szag és elfojtva az illatot, egyre tűrhetlenebb lett, míg végre nem bírtam tovább, felkeltem, kinyitottam az ablakot s odaültem, míg jobban nem éreztem magam. Akkor aztán — az ablakot nyitva hagyva — aludtam is... de hiszen éreznie kell önnek is a gardénia-illatot, doktor úr!

Windmüller biccentett a fejével. Nem érzett semmit, de azért nem vetette el, amit a fiatal hölgy mondott s nem mondotta reá, hogy „képtelenség“ vagy hogy „képzeltetés“.

— Azt is mondotta az imént — jegyezte meg — hogy érzett is valamit.

— Igen, de az autoszuggesztió is lehetett — mondotta Meldeck grófnő. — Érzem éppen most is, minden pillanatban, mikor ebben a szobában vagyok... s kissé, bár kevésbé határozottan a szomszédos szobában is. Hogy miben áll az az érzés? Oh, azt hiszem, valaminek vagy — szabatosabban szólva — valakinek a jelenléte, aki együtt van velem a szobában, valaki, aki, elhaladva mellettem, minden pillanatban hozzám érhet. A szívem vadul ver, mikor meggondolom, hogy megtörténhetik, pedig talán egészen jó volna, ha megtörténnék, hogy az ember legálább tudná, miről van szó!

Windmüller nem felelt mindjárt. Pillantása, fel-fogva minden részletet, végigjárt a szobán. — Azt hiszem, — mondotta aztán — helyesen tenné, ha más szobába költöznék s itt hagyná ezt a rózsaszínű gyönyörűséget. A tartós félelem . . .

— Nem, nem . . . egyáltalán nem félek! — vágott szavába élénken a fiatal leány. — Semmikép sem érzem, mintha fenyegetne valami, mintha személyes veszedelemben forognék!

— No, nem is nézem olyannak, mint aki fél és megfutna a veszedelem elől — felelte Windmüller, nyájas pillantást vetve az ifjú hölgyre, kinek tiszta kék szemében csakugyan nem fedezett fel félelmet, ellenben fedezett fel valami mást, amit ritkán találni: a képességet, hogy meglássa azt, ami a legtöbb embernek mindig láthatatlan. — Nem gyávaság, nem is szégyen, letenni a fegyvert „az ég és föld között levő“ dolgok előtt.

Windmüller, úgy látszott, nem hallja, mikor a gróf-kisasszony figyelmessé tette, hogy a tornácból is be lehet jutni ebbe a szalónba, mert megint visszament a rózsaszínű szobába. Jártában megkopogtatta botja fejével annak a feltűnően mély ajtókeretnek fehérre lakkozott és aranyozott dús faragványokkal díszített lambériáját, mely a rózsaszínű szobát az ébenfabútorral berendezett sarokszobától választotta el.

— Én is gondosan végigkopogtattam ezeket a lambériákat — mondotta Meldeck grófnő — mert az a fal csakugyan képtelenül vastag. Már örültem, hogy valami titokzatos rejtett szobát fedezek fel benne, de hiába minden, mert úgy látszik, mindenhol egészen tömör fal van alatta. De azért még nem hagytam fel a reménnyel, mert valami célja, úgy-e bár, mégis csak lehet, hogy ez az egy fal oly vastag? Azt hiszem, építészeti megokoltsága van, mint az imént kegyed mondotta.

— Meglehet — mondotta Windmüller némi szünet mulva — hogy ennek a »képtelen« falnak nincs,

vagy nagyon is van köze az én építészeti érdeklődésemhez, amely ebben a palotában tartóztat. Mindenesetre fürkesszen tovább, de jobb lesz, ha nem beszél róla senkivel és főképp nem tesz említést arról, hogy alaposabban vettem szemügyre ezt a szobát, mint amennyire összefér egy műkedvelő kíváncsiságával. Úgy-e bár, megértette, mire gondolok?

* * *

Windmüller, alighogy felfelé indult a lépcsőn, hallotta az első jeladást a reggelire s néhány perccel azután belépett a marchesa szalónjába. Ott találta a marchesát a két unokájával. Az öreg hölgy eléjement a család vendégének, kit még nem ismert.

— Doktor úr, tartok tőle, hogy tudtomon kívül megzavartam tervét, mert felvilágosítottam majordomunkat jöttének célja felől — mondotta némi zavarodottsággal. — Legalább Gian szemrehányást tett miatta. De hát Sebastiano saját magának, valamint atyjának és nagyatyjának érdemével régtől fogva megszerezte az előjogot arra, hogy résztvehessen uraságának örömeiben-bánatában, be van avatva családi ügyeinkbe és mellőztetésnek vette volna, ha eltitkoltuk volna előtte ezt a dolgot.

— Ha nem fecsegi ki, elvégre nem okozhat nagyobb bajt a beavatottságával — felelte Windmüller szárazan.

— Sebastiano nem fecsegő, az ő révén bizonyára nem kerülnek a nagyharangra a családi titkaink — mondotta a marchese méltósággal. Higye el, csakugyan jobb, ha tudja, miről van szó. Rendelkezzék teljesen a szolgálataival!

— És az én szolgálataimmal is — szólott közbe élenken donna Loredana.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy a beszélgetés mindjárt donna Xénia rejtelmes eltűnésére tereledött.

— Semmi kétség — mondotta a marchesa — hogy a rózsaszínű szobának van köze a dologhoz! De most azzal, hogy befogadtam azokat az idegeneket, elvágtam tőle az útját!

— De szó sincs róla, eccellenza! — nyugtatta meg Windmüller. — Az imént voltam benne . . . csakugyan királynőhöz méltó helyiség s olyan, mintha mostani lakójának teremteték volna.

Don Gian csaknem mulattató csodálkozással nézett vendégére. — Hogyan a csudába . . . szaladt ki a száján, de aztán elhallgatott.

— Nincs egyszerűbb annál! — felelte Windmüller s kacagott. — Egyébként a rózsaszínű szoba lakója maga és teljesen önként vezetett be. Tudniillik régi ismerősei vagyunk egymásnak. Tehát nincs a dologban semmi boszorkányság.

— No de mily érdekes, hogy ismeri a grófkisasszonyt is! — kiáltotta donna Loredana elragadtatva. A legszebb leány, kit valaha láttam . . . sokkal szebb Xénianál is . . . Elhiheted, Gian, olyan haja van, mint . . . mint az arany! Nem, az mégis túlságos . . . mint az arany, ha ezüsfátyolt vetnek reá . . .

— Igen . . . mint a platina! — erősítette don Gian egy emlékezés hatása alatt. Mint az egészen kicsiny barázdás hullámokban folyó platina, mely fölül olyan, mint a csiszolt ezüst és mély, aranyszínű árnyakat vet. Azt hiszem, az olyan haj vajmi ritka.

— Magam is láttam olyan haját életemben egyszer . . . egy firenzei nő haja volt — jegyezte meg a marchesa elmerengve. Sok, sok évvel ezelőtt történt. De annak a leánynak sötét, majdnem fekete szeme volt, annak a fiatal hölgynek odalenn pedig kék a szeme . . . olyan kék, oly átlátszóan kék, minőt még nem láttam soha.

Mikor Windmüller a reggeli végeztével köszönt a hölgyeknek és elfogadta a marchese meghívását, hogy menjenek át együtt szivarozni az ő lakásába, a marchese, alighogy betették maguk után az ajtót,

megkérdezte tőle, hogy tudott-e meg valamit donna Xénia hollétéről?

Windmüller elmondotta azt a keveset, amit megtudott azokból a táviratokból, melyeket egy órával azelőtt kézbesítettek neki. Hogy a hercegnőnek híre sincs, de nincs híre annak sem, hogy az okirat ellenséges kézbe került. E szerint a gondola megrendelése vagy cselfogás volt, vagy pedig az történt, hogy donna Xénia időközben valami úton-módon olyan értesüléseket kapott, melyek kíváncsúnak mutatták, hogy más úton hagyja el a palotát. Nem ártana, ha még egyszer megkérdezné, hogy kapott-e leveleket, táviratokat vagy bármely nemű üzeneteket. Sógornőjének eltűnését, ha a legközelebbi órákban ki nem derül oka, lehet, hogy már holnap úgyis kiírja és magyarázatokkal kíséri minden újság, tehát már nincs okunk titoktartással kezelni magánügyeit.

— Helyes . . . megkérdezem Agostinótól és Sebastianótól. Addig is foglaljon helyet, doktor úr . . . tessék, itt a szivarláda!

— No persze . . . hiszen csak szivarozni jöttem ide — dohogta Windmüller, mikor a marchese kiment a szobából, de ugyanakkor már ott is állt a társalkodó és a hálószoza közt levő ajtó keretében, vagyis, igazabban, leguggolt benne és ujjával követve a lambéria betétjeinek menetét, a legfeszültebb érdeklődéssel figyelte mindegyiket külön-külön.

Don Gian, mikor alig negyedórai távollét után visszatért szobájába, hasonfekve találta vendégét a két szoba közt levő mély ajtóátjáró padlóján, szem-melláthatóan kivételes figyelmet szentelve annak a résznek, mely az ablak felé eső jobboldalon mutatkozott a deszkabetét és a küszöb között.

— Mondja, marchese — szólította meg fekvő helyzetből don Gian — nincs nála egy szál viaszkgyújtó?

Don Gian odanyújtott neki az asztról egy egész dobozravalót. Fel sem állva helyéből, Windmüller meggyújtott egy szálat és megvilágította vele a rést. Az-

tán beletolta a résbe és végighúzta rajta zsebkésének hosszú vékony pengéjét.

— Magam is megpróbáltam már, hogy nem lehet-e felemelni a lambériát a kés pengéjével és csak annyira vittem, hogy beletörött a késem hegye.

— Természetes, hogy bele kellett törnie a kés hegyének, mikor fel akarta emelni vele — zsémbelt Windmüller. Aztán végigkarcolta és előkotorta pengéjével a benne összegyülemlet és szilárdan összeállt port, melyet aztán késének segítségével arra a papírdarabra söpört, melyet don Giannak kellett valahonnan előkerítenie. Aztán felállt kényelmetlen helyzetéből, az ablakhoz ment és nagyon alaposan szemügyre vette a port.

— Tessék, a pengéjének hegye! — mondotta, előpiszkálva késével a kis acéldarabot. — Itt pedig — folytatta, egy csillogó, kerek kis lemezre mutatva, melyet kivett a porból — itt pedig láthatja saját szemével a bizonyítékot, hogy donna Xénia akkor este, azon az éjjelen itt járt a szobájában. Nagyon, nagyon értékes darab, marchese úr!

Don Gian előbb arra a parányi tárgyra, aztán vendégére nézett és megcsóválta a fejét. — Nem értem . . . mondotta megütközve.

Windmüller pedig, ujját a lemezkére téve, kifújta az ablakon a port, aztán szeretettel nézett leletére. — Használatát tekintve pillangódísz, a maga valójában fémlemezke s ilyenekkel van kivarrra az a fekete ruha, melyet ma reggel kivettünk itt az útításkából, az a ruha, melyet donna Xénia akkor este viselt, aztán néhány érdekes pókhálóval együtt becsomagolt. Megérti már? A kis fémpillangó lehull és elárul egy oly jelenlétet, melyre egyébként bajos, vagy lehetetlen volna bizonyítékot találni. Tehát ez a kis acélpillangó, mely megcsillant a gyújtó fényében, néma tanu ugyan, de azért beszédesebb tíz élő tanunál is . . . A donna Xénia leveleiről való érdeklődése természetesen nem járt eredménnyel?

— Egyáltalában semmivel — felelte don Gian. — A kapus meg a helyettese határozottan tagadják azt is, hogy valaki üzenettel járt volna sógornőmnél. Donna Xénia egyébként ittlétének délutánján nem tette ki lábát a palotából.

— Azt már megállapítottam — jegyezte meg Windmüller. — Egyébként... ki lakik itt szemközt abban a nagy palotában?

A vakcsatorna túlsó oldalán levő renaissance-épület hosszú mellékszárnyára mutatott, mely elhagyatottnak látszott a zárt ablaktábláival. Csak mezzaninjén volt nyitva cserépvirággal telerakott és száradni felaggatott kisebb fehérműekkel kidíszített két ablaka.

— Csak tulajdonosa, don Asolo lakik benne — felelte don Gian, csodálkozva a kitérésen. — Most ő sincs itthon, mert a birtokára ment, Pádvia közelébe. A palota északi részét raktárnak adták bérbe, de Asolo, a boldog ember, egyébként magának tartotta meg a házát... Amiről eszembe jut, hogy nagyanyám ma ebédre várja bérelőinket. Doktor úr úgy-e bár, azt mondotta, hogy ismeri őket?

— Csak a fiatal hölgyet — felelte Windmüller szórakozottan s a szemközt levő házat nézte, melynek egyik nyitvalevő magasföldszinti ablakában éppen egy asszonyság vizsgálgatta lomhán a felaggatott fehér ruhákat, hogy megszáradtak-e már.

— Éppen most találkoztam vele a lépcsőn — beszélte don Gian nem kevésbé szórakozottan. — Nagyanyámnak igaza van... magam sem láttam még oly sajátságosan kék szempárt, mint az övé. És olyan szőke hajat sem — tette hozzá, a múlt éjszakai látományra emlékezve. — És olyan... olyan kagylószerű arcbőrt! — tette még hozzá a meggyőződés határozottságával.

— Hogyan mondja? — kérdezte Windmüller, ki úgyszólván csak félfüllel hallgatta. — Áh... Meldeck grófkisasszonyról beszél! Igen, feltűnően szemrevaló és szép, de manapság az, sajnos, nem elég ho-

mánynak. Nincs semmije. Ezzel aztán ki is van mondva reá az ítélet, bizonyos tekintetben intőtábla az a szerelmeseknek.

— Úgy lehet, mert Candiani néni is felállította már s még az én egyébként ideálisan gondolkodó nonnám is kötelességének tartotta, hogy emlékezetembe vesse a szövegét — mondotta don Gian a vállát vonva. — Már azért is, mert a testvérbátyám, mint a példa mutatta, egyáltalában nem vette figyelembe.

*
*
*

Windmüller nemsokára azután elhagyta a palotát, kiment a szárazföldi oldalnak azon a kapuján, mely a Calle Terrafermára visz. Végigment északi irányban a callén, befordult a szegleten és arra a palotákkal körülvett nagy térre ért, melyre a palazzo Asolo szárazföldi kapuja nyílik. Windmüller eléggé járatos volt a velencei patricius családok történetében, viszont se-hogy sem emlékezett reá, hogy hallotta volna valaha dícsérni a palazzo Asolót a műremekeiért. De azért becsöngetett a zárt kapun és egy turista jámborságával kérdezte meg a kaput nyitó nehézkes asszonyságtól — ugyanattól, aki az imént a fehérműt szárogatta — hogy megtekinthetné-e a palazzót?

Az asszony, kitől életében valószínűleg először kérdezték ezt, kissé tétovázva ismerte el, hogy a signor conte ugyan sohasem adott ki tilalmat az ellen, hogy idegenek is megnézhessék a palotát, de az is igaz, hogy viszont nem sok benne a látnivaló. Mire Windmüller megkockáztatta azt a nézetét, hogy az asszonyság alighanem túlszerény, mert a velencei palotát inkább érdemes megnézni, mint más palotát, akkor is, ha üres és ha nem fárasztaná vele túlságosan az asszonyságot, szívesen hálálná meg...

Azzal aztán csakhamar nyomon követte az asszonyságot a hátsó lépcsőn fel a piano nobile-re és végigjárta vele — míg az asszony mindig előrement, ki-

nyitni az ablaktáblákat — az elég szép termek egész sorát, melyekben főkép családi arcképek függtek a falakon; sok szép berakott munkájú bútor is volt bennük, melyek, semmi kétség, nagyon előkelő benyomást tettek. De Windmüller csak alig-alig vett tudomást minderről s inkább az Asolok családi történetét mondatta el magának a kapusnéval, mert az asszonyság az volt, amint nagyon helyesen sejtette.

Mikor kellőképen megcsodálta a nagy szalont, mely a ház homlokzatát foglalta el, oda jutottak, ahova Windmüller kezdettől fogva igyekezett, a nyugati homlokzatnak hosszú, keskeny oszlopos csarnokába. Windmüller ott, mintegy véletlenül, a vakcsatornára néző nyitott ablakok egyikéhez lépett.

— Áh, a palazzo Terraferma . . . vagy nem? — kérdezte átmutatva reá. — Tudniillik ismerem a marchese urat . . . Rómából. Kár, hogy nem lakik az itteni szép házában. Nagyon kedves úr — és sógornője, a principessa, olyan szép asszony!

— Hogyne . . . hogyne! — mondotta reá az asszonyság hévvel. — És már oly fiatal fejfel özvegy! No, úgy mondják, szépen vigasztalódik Rómában. Most itt van az öreg marchesa látogatására . . . vagy, mit tudom, talán csak volt.

— Úgy, úgy! Tehát a signora principessa itt volt! De úgy-e bár, csak nemrég? Mert hiszen csak a múlt héten láttam Rómában!

— Ejnye . . . mikor is? Csak két-három napja, hogy ott láttam a piano nobile ablakában, — kacagott az asszony és a rózsaszínű szoba egyik nyitott ablakára mutatott. — Kora délelőtt volt és rajta volt a kalap, meg a szép, fényes, szürke selyem útiköponyege és éppen lehúzta a kesztyűjét. Csak akkor jöhetett, s még csodálkoztam, hogy miért ment mindjárt a lakatlan szobákba.

— No, bizonyosan ott szokott lakni, mikor Velencébe jön — vélte Windmüller ártatlanul.

— Ugyan ki lakna a dísztermekben? — utasította vissza az asszonyság ezt a hallatlan feltevést. —

A signora principessa lakása odaát a túloldalon, fenn a harmadik emeleten van, éppen az öreg marchesa szobái fölött! De mégis változtathatta a lakását, mert este, mikor éppen le akartam feküdni és becsuktam az ablakot, láttam az ablakban, a második emeleten. Pillangókkal sűrűn kivarrott fekete ruha volt rajta, csak úgy csillogott-ragyogott a holdsütésben. Már eloltottam a gyertyát és odaálltam a függöny mögé, hogy lássam. Madonna mia! De gyönyörű is volt! Nagyon jól láthattam, mert kihajolt az ablakon, aztán kifordította a vizet egy üvegből a csatornába, még azt is láttam, hogyan csillogott a fehér kezén a gyűrű...

— *Dio mio!* — kiáltott fel Windmüller — olyan nagyúri hölgy és maga önti ki a vizesüveget!

— Igen, azt hiszem, kedves szórakozása lehet, mert láttam, hogy kétszer is megtette ugyanazt, ugyanazon az egy éjszakán és éppen az ablakból, — mondotta az asszonyság kedélyes hahotával.

— No de olyat! — kiáltotta Windmüller jól színeltszodálkozással. — Kétszer még?

— Úgy bizony, signor! Forró éjszaka volt és nem alhattam a gondoltam magamban, hogy ha nyitva volna az ablak, jól esnék az uramnak is, aki mélyen, de nyugtalanul aludt. A sirokkó volt, signor, a sirokkó!... Hát csöndesen fölálltam s ahogy az ablakhoz lépek, világosságot látok odaát, fenn a második emeleten és látom, hogy nyitva az ablak. És ki áll benne? Megint a signora principessa a vizesflaskóval a kezében és kiönti belőle a vizet! Aztán visszament a szobába és kisvártatva megint előkerül és még egyszer kiönti a vizet ugyanabból a flaskóból, meg is lóbálta, mintha ki akarta volna öblíteni. Aztán megint becsukta az ablakot.

— Áh... talán ő sem tudott elaludni...

— Hiszen még rajta volt, signor, a ruha. Már nem az a csillogó fekete ruha, hanem másik, utcai köntös... azt hiszem, szürke volt. Pedig már éjfél is elmúlhatott. Csak az a nevezetes a dologban, hogy

végre magam is egészen összezavarodtam. Tudniillik, mikor már jó ideje mult, hogy a signora principessa becsukta az ablakot, én pedig az ágyamban feküdtem és vártam, hogy elaludjam — nyitott ablaknál signor — akkor hallom, hogy túl a csatornán megint kinyitnak egy ablakot. Madonna mia, gondolom magamban, csak nem akarja megint kiönteni a vizes-flaskót? Nevetnem kellett azon a gondolaton, s mint-hogy mégis szerettem volna tudni, hogy csakugyan kedves mulatsága-e, csöndesen felkelek és átnézek, úgy, hogy engem nem láthattak. Hát, uramfia, azt hiszem, nem látok jól, mert fenn az ablak be van csukva, az alatta levő pedig a piano nobilén félig nyitva van és a signora principessa — fején a kalap és rajta a köpönyeg is, éppen úgy, mint délután láttam — kihajol rajta. Oly világos volt az éjszaka, signor, hogy tisztán láttam a hófehér arcát a nagy fekete kalapja alatt és világosság volt a szobában is a háta mögött. Körülnézett a félig nyitott ablakból a csatornán, aztán hamar betette megint az ablaktáblát és mindjárt azután kialudt a világosság is, melyet láttam a réseken. Most már előreléptem az ablakom nyílásáig, mert végre mégis úrrá lett rajtam a kíváncsiság, amit senki sem vehet rossz néven tőlem, signor... Maga a signor sem tette volna másképp...

— Egész bizonyosan nem — vetette közbe biztatva Windmüller.

— Persze, mikor olyan nagyúri hölgy éjnek éjszakáján — kettőre járhatott már — kalapban és köpönyegben kinéz az ablakon! *Va bene*, mikor úgy ott állok az ablakban, látom, hogy egy zárt gondola evez végig a palazzó alatt! Ahá, gondolom magamban, most már végre tudjuk, miért van rajta a kalap, el akar utazni. Már most, signor, akár elhiszi, akár nem, a gondola nem ment a kapu elé, hanem ott állt parthoz, a két ablak közt, éppen, ahol a lastra van! És ott is maradt, mintha odaszegezték volna, egy-két órahosszáig, mit tudom, meddig! Hát ott

maradtam az ablakomban. és vártam, mert ki tud beszállni, mikor nincs ajtó, melyen kijöhessen? És kérdezem, mi dolga van ott annak a gondolának éjfél után, ha nem az, hogy várjon valakit? De nem jött senki, a gondolás ott ült a poppáján és keserveket ásított... én pedig azt gondoltam magamban, itt maradsz a helyeden és vársz, még ha közben felkel is a nap, mert ki látott valaha olyat? Úgy álltam ott az ablak mögött, mint a kőszobor és vártam, halottam, hogy a gondolás csöndesen káromkodik magában és végre megint elevez! Hát az uram csak csóválta a fejét, mikor elmondottam neki és majdnem összepörlekedtünk rajta, aztán azt mondotta: Filomena, mondotta, ne törődjél vele, akármit tesznek az emberek, a fő, hogy fogd be a szád! Meg is tettem azt, signor, aztán, megtettem istenigazában — fejezte be megkönnyebbülten sóhajtva, a történetét.

Windmüller megdicsérte a tartózkodásáért, melynek bizonyosságát adta. Ő maga megnézte még, látszólag nem csökkenő érdeklődéssel, a Ca'Asolo többi részét, aztán elbúcsúzott Filomena asszonytól nagy köszönetekkel és meleg kézszorítással, melynek tartalma mély meghajlást, meg egy féltucat *mille grazie*, *signor eccellenzát* váltott ki az érdemes hölgyből.

Windmüller mosolyogva fogadta hálálkodását, de mikor bezárult mögötte a palazzo Asolo kapuja, az arca egyszerre nagyon elkomolyodott. Egyenesen visszatért a palazzo Terrafermába, felment a szobájába és mély gondolatokba merült.

* * *

A marchese félórával az ebéd előtt bekopogtató Windmüller szobájába és az asztalánál ingujjban ülve, de egyébként már az ünnepi alkalomhoz öltözötten találta vendégét.

— Áh! — mondotta Windmüller, felállva helyéről és kedvtelve nézett a házigazdájára — hadi díszben

már? A frakkja valóban kiváló. Csak az a gardénia a gomblyukában... hm! Nézze csak, egy jóságos tündér, kiben a kedves nagymamáját gyanítom, szekfűbokrétát küldött a szobámba. Válasszon ki egy szálát belőle és hagyja itt helyette a gardéniát.

— De ugyan miért? — kérdezte csodálkozva don Gian.

— Ismerek valakit a mai társaságunkban, aki a gardénia illatától elkábul és kellemetlenül érzi magát — felelte Windmüller finom mosollyal.

Don Gian szó nélkül vette ki a gardéniát a gomblyukából és egy szál sárga szekfűt tűzött ki helyette. — Ecco — mondotta — hálás köszönet érte. Bocssássa meg doktor úr, hogy háborgatom, de nem láttam egész délután és szeretném tudni, hogy előbbre jutott-e az ügyünkben.

— Kérdésére nem lehet csak úgy egyszerűen igennel vagy nemmel felelni — mondotta Windmüller kis szünet mulva és elzárta az irományait. — Sógornőjét nem látták sehol, az okirat, úgy látszik, eltűnt vele együtt, mert legkisebb jele sincs, hogy... rossz kézbe került volna és nem mutatkozott semmi változás a Fényes Kapunak és Olaszországnak egymáshoz való diplomáciai viszonyában...

— Hála Istennek! — mondotta don Gian hévvel, aztán önkénytelenül fojtott hangon így folytatta: — De mi lett a sógornőmből? Nem hiszi-e, hogy valami cselészövénynek esett áldozatául, vagy talán, hogy...

Borzadva hallgatott el, mert bármennyire nem szeretne bátyjának özvegyét, az, amit nem mondott ki, mégis sokkal borzasztóbb volt, semhogy szavakba foglalhatta volna.

— Azt akarja mondani, hogy nem rabolták-e el, vagy nem gyilkolták-e meg? — fejezte be mondatát Windmüller. — Nem. Én inkább azt hiszem, hogy donna Xénia eddig még fel nem derített úton-módon értesülést szerzett valami őt fenyegető veszélyről — úgy értem, hogy akkor, mikor a tettet már végbe-

vitte — s hogy, nem merészelve odahagyni a házat, valami búvóhelyet talált benne . . . más szóval, hogy még itt van ez alatt a fedél alatt és kénytelen itt is maradni, míg azt nem hiszi vagy tudja, hogy teljes bátorsággal elmehet már.

Don Gian egészen megdermedt meglepetésében és félig öntudatlanul nézett Windmüllerre. De aztán tiltakozó kézmozdulatot tett. — Doktor úr — mondotta és újra visszanyerte önuralmát — tegyük fel, hogy vannak e háznak olyan búvóhelyei . . . valószínű, hogy vannak is. De kérem . . . senki sem élhet napokig minden táplálkozás nélkül!

— Semmiesetre sem — helyeselte mindjárt Windmüller. — De lehetséges, hogy éjszaka, mikor mindenki alszik, ellátja magát élelemmel, vagy hogy van valaki a háznál, aki elintézi azt helyette.

— Per Bacco! — kiáltotta don Gian hűledezve. — De ki? Az az egy egészen bizonyos, doktor úr, hogy sógornőm nem áll közkedveltségben a ház cselelése közt.

— Kedves marchese úr, sógornője, amennyire tudom, nem zsugori, már pedig a pénznek megvan az a tagadhatatlan tulajdonsága, hogy elviselhetővé teszi még a népszerűtlenséget is . . . legalább az embereknek abban a körében, ahol most kereskednünk kell. De akár így, akár úgy, mindenesetre jól tesszük, ha igyekszünk elállni az útját, hogy a madár kirepülhessen . . . Áh . . . ebédre szól már a gong . . . vagy nem? . . . Oh, csak az első jeladás! . . . No, akkor még ráérek megmondani, hogy donna Xénia akkor vesztette el szobájában azt a kis fémpillangót, mikor megkeverte az altatószerét.

— De ugyan honnan tudhatja? — kérdezte don Gian csodálkozva, mikor Windmüller rövid szünetet tartott, aztán röviden elmondotta, hogy mit tudott meg a Palazzo Asolóban.

A két úr még egyedül találta az öreg hölgyet és unokáját, mikor beléptek, mielőtt a gong másodszor is megszólalt volna. De nyomon követte őket, Sebastianótól ünnepélyesen bejelentetve, Krähenhausen báró hitvesével és gyámleányával, ki csakugyan kihívta azt a hasonlatot, hogy olyan, mint a fehér galamb két varjú között. Majdnem velük egy időben lépett be Candiani grófnő s ezzel a társaság teljessé vált.

Krähenhausen úr korosabb, túlkarcsú férfiú volt a hófehér szakállával, mely hullámos fehér fűrtjeivel egyetemben olyanná tette, mint egy ótestamentomi pátriárchát, kinek rosszul szabott frakk van a derekán.

Violaszín selyemruhájában, melyről már messziről lekiabált, hogy »festve« van s amely olcsó fehér csipkével volt dúsan felcicomázva, sokkal kevésbé rokonszenves benyomást tett hegyes menyétképével és szűrös fekete szemével a kicsiny, sovány felesége, Az emberismerő mindenestre az élet harcainak nem egy nyomát olvashatta volna ki azokból a kiélezett vonásokból. Nem lett volna méltóság nélkül az a látható igyekezete sem, mellyel minden áron fenn akarta tartani főúri származásának és helyzetének jeleit, ha nem külsőségekben kereste volna a hatást.

A beszélgetés, minthogy a bárói pár nem tudott olaszul, francia nyelven folyt, amelyen Krähenhausen úr hihetetlen zagyvasággal beszélt, mely ugyan teljesen nélkülölte minden világosságnak, de viszont rendkívül mulattatóan hatott, amiből Krähenhausen jószívvel és minden álszégyen nélkül vette ki részét. A felesége szabatosan beszélt franciául, de úgy, mintha a felsőbb leányiskolai oktatás mankóin járna és meglátszott rajta, hogy úgy figyel, mint a vizsla, hogy nyomon követhesse a gyorsan folyó beszélgetést.

— Mégis csak furcsa nép ezek a németek — súgta contessa Candiani a marchesának. — Olygazdagok, hogy bérbevehetik a piano nobilét s mégis olyanok, mintha lerína róluk az éhség. De a kis Meldeck leány nagyon drága... úgyebár? Az az egyszerű fehér ruha oly

tökéletesen illik reá, mintha Paquin készítette volna Párizsban. És az a kék szeme — remélem, Gian nem szeret belé, mert nincs semmije... de úgy vedd, amint mondom: semmije! A Meldeck grófok szégyenek, mint a templom egere! Hiszen olyan jól ismertem az atyját, mikor az én megboldogult jó férjem követ volt a... *o, carissima mia* — folytatta és szeretetreméltóan a másik oldalra fordult, mert beszélgetésük tárgya éppen hozzájuk közeledett. — Éppen kedves papádról beszéltem a nénikémnek! Olyan a szemed, mint az övé volt és... mily gyönyörű szép a toaletted!

Meldeck grófkisasszony kacagott és végigsimította a finom, fehérkesztyűs, keskeny kezével az egyszerű empire-ruháját, mely úgy vette körül a karcsú testét, mint a kígyóbőr.

— Mily nagyszerű szemed van, *zia mia*! Mert Paquin készítette Párizsban ezt a ruhát! — mondotta vidáman.

Contessa Candini halkán felsikoltott. — Oh, te kis tékozló! — kiáltotta, kedvesen korholva. — Várj, majd megmosom a fejed! A világ legnagyobb és legdrágább szabójánál kell dolgoztatnod? No, de úgy-e, hogy gyámatyád csináltatta, kedves Fiore?

— Hogyan hívják, contessina? — kérdezte a marchesa, ki mosolyogva hallgatta, oly érdeklődéssel, mely oly sajtászerű kifejezést kölcsönzött nagy, sötét szemepárjának, hogy don Gian, ki éppen ekkor lépett a kis csoporthoz, csodálkozva nézett a nagyanyjára.

— Fiorenak hívnak, eccellenza — felelte egyszerűen Meldeck grófkisasszony. — Tulajdonképen inkább Fiorenziának, de a név így túlhosszú és mindig Fiorera rövidítették le!

— Olasz név! — mondotta a marchesa vontatottan és várakozásteljesen.

— Mindenesetre. Anyám olasz nő volt s róla kereszteltek annak.

— Tehát azért beszél oly jól olaszul, *contessina* — vágott közbe don Gian oly lelkesedéssel, mely határozottan arra vallott, hogy már rálépett arra az útra, melyet Candiani grófnő néhány perccel azelőtt nem kíváncsi útnak mondott. — Hiszen akkor félig-meddig földiek vagyunk!

— Olasz nő! — ismételte meg a marchesa. — Különös... emlékeztet egy fiatal hölgyre, főképen, mikor nincs kalap a fején, akit... akit ismertem évekkal ezelőtt. Sajátságosképen őt is Fiorenziának hívták és firenzei nő volt.

— Az én anyám is firenzei nő volt! — kiáltotta Fiore meglepetten. Ki tudja, talán ő volt az, akit *eccellenza* ismert. Leánykori nevén Crespolo Fiorenziának hívták és Riffredi herceg leánya volt...

Elhallgatott, mert a marchesa feléje nyújtotta mind a két kezét és megindultan vonta magához.

— *O cara mia!* — rebegte könnyben úszó szemmel. — Igen, igen... ő volt az, akit ismertem és akit nagyon, nagyon szerettem! Tehát azért! A haja is olyan, mint az övé volt, Fiore... csakhogy a kegyedé kissé még világosabb! Egyébként pedig vonásról vonásra hasonlít a szegény Fiorenziára... Csakhogy annak sötét, nagyon sötét szeme volt. *Dio mio! Dio mio!*... Annyi sok év elmúltával! Mondja... régen hagyta árván?

— Akkor halt meg, mikor még alig jártam — mondotta Fiore halkan.

Aztán, don Gian kíséretével, tulajdonképen nem nagyon szívesen engedett donna Loredana hívásának, mert szeretete volna kikérdezni az öreg hölgyet az anyjáról, kiről oly keveset tudott.

A Terraferma-háznál azt az angol szokást követék, hogy ebéd után a hölgyek, a ház asszonyának jeladására, felkeltek az asztaltól, az urak pedig egy pohár bor mellett és cigarettázva még együtt maradtak. A marchesa tehát, hívó pillantást vetve körben a hölgyekre, az urakhoz így szólt:

— Vous fûmez certainement, monsieur ?

— Oui, madame — felelte Krähenhausen úr dörgő hangon — je suis un grand fumier.* Már jóval előbb, mikor asztalhoz vezették a hölgyeket, ezzel az udvariasággal ejtette kétségbe a marchesát: „J'ai l'honneur de... de... de tirer votre excellence sur la table“. Hogy az asztalhoz fogja vonszolni a kegyelmes asszonyt.

A marchesa ijedten ült le Krähenhausen úr vallo-mására, de aztán újra felállt és ajkához szorítva a zsebkendőjét, remegő vállakkal rohant el az asztaltól, oly sietséggel, melyből szomorú következtetést lehetett vonni önuralmára, mely már-már oda volt.

Az urak később, mikor már eleget cigarettáz-tak, szintén bevonultak a hölgyek szalónjába. Windmüller egy pillantást vetett a szomszédos boudoirba, melynek ajtaja nyitva volt s kissé mosolygott azon, amit ott látott, mert ott álltak egy ártatlan kép előtt, melynek az elefánt szerepét kellett vállalnia, Meldeck Fiore és don Gian s ez utóbbinak egészen át volt szellemülve az arca.

— No — gondolta magában Windmüller — megint egy ember, kinek nézeteit megmásítják a körülmé-nyek, mert okvetlenül nagy tévedésben volnék, ha ennek az embernek a külföldi házasságokról vallott, nagyon is érthető felfogása a nemzetiséget illetőleg nem korlátozódott volna lényegesen ettől a mai estétől fogva.

* * *

Windmüller, mikor elbúcsúzott a marchesától, né-hány gyorsan odavetett szóval értésére adta a major-domónak, hogy még ma beszélni akar vele.

Nem kellett soká várnia, mert alig, hogy elhelyez-kedett szobájában, belépett hozzá Sebastiano.

— Fontos beszélőnivalónk lesz egymással — mon-dotta neki Windmüller bizalmasan. — Ön be van avatva

* Fumier = trágyadomb ; fumeur = dohányos.

Adlersfeld-Ballestrem : A rózsaszínű szoba.

a család ügyeibe s a donna marchesa azt mondotta nekem, hogy régi, hű szolgálatainak jutalma az s hogy feltétlenül meg lehet bízni önben. Bizonyára megmondották önnek, hogy a signora principessa nemcsak innen a házból, hanem egyáltalában nyomtalanul tűnt el.

— *Diavolo!* — kiáltotta Sebastiano meplepetten. — Hát nincs Rómában?

— Sem Rómában, sem máshol — felelte Windmüller. — Engem ez arra a gondolatra vezetett, hogy egyáltalában nem hagyta el a palazzót.

— Az Agostinónak, signor, kezdettől fogva az volt a gondolata — mondotta Sebastiano oly kézmozdulattal, mely egyúttal, még pedig tagadó értelemben, kifejezte a véleményét is. — Megmondottam neki, hogy vén szamárr, mert hiszen evés nélkül nem élhet senki egy odúban.

Windmüller arcának megrándulása nélkül vágta zsebre a komplimentumot, mely neki is épp úgy szólt, s nem első ízben felelte ezen a napon erre az ellenvetésre, hogy lehet valaki a házban, aki ennivalót visz az önkéntes fogolynak.

— Ugyan ki? — kérdezte Sebastiano megvetően. — A Lucia? A szakács? Én? Egyikünk sem tenne olyat. Miért nem? Azért nem, mert nem közösködnénk az uraságunk háta mögött az... az idegennel. Nem mi! Vagy az a liba, az Assunta? Az már az első három órában elárulta volna.

— Ki az az Assunta? — vágott a szavába Windmüller.

— A szobaleány, aki kiszolgált a principessát, mert nem hozta magával a komornáját — jelentette ki Sebastiano. — Bömbölve jött le az ebédhez, már mint az Assunta, mert a signora principessa ostoba libának mondotta, mikor segítenie kellett volna az öltözködésnél és a principessa utóbb ki is küldötte, mert azt mondotta, hogy inkább maga vetkőzik le, mintsemhogy olyan mamlasszal szolgáltassa ki magát. Assunta inkább megmutatott volna minden házbelinek minden

falatot, mintsem hogy titokban odavitte volna neki! Csak liba a liba és a libának gágogni kell!

— Igen ám — vetette ellene Windmüller — de a libának be lehet kötni az orrát.

Sebastiano mindjárt elértette, hogy mit akar mondani és meg is felelt rá mindjárt:

— Az olyanféle liba, mint az Assunta is, olyankor legalább csapkod a szárnyával s úgy adja értésül, hogy nem szabad gágognia. — És ilyképen bizonytságot téve arról, hogy otthon van az összehasonlító állattanban, kéréstelenül így folytatta: — Nem lehet szó ebben a dologban, doktor úr, arról a két fiatal legényről sem, aki még a háznál van. Bizonyosan tudom, hogy a hercegasszony senkivel sem beszélt a házeliek közül az egy Assuntán kívül. Most már beismerhetem, hogy Agostino, az a vén számár, nagy motoszt tett a fülembe. Át is kutattam az egész házat. Benn a házban nincs és ha nem segítette az ördög, ki sem juthatott belőle. Veszett história ez, uram, veszett bizony. És köztünk maradjon a szó: a signora principessa, hogy szómmal ne vétsek, olyan hölgy, aki meg van kenve minden hájjal és fittyet hányna magának az ördögnek is, ha arra kerülne a sor!

— Mondja, nem küldhetné fel hozzám az Assuntát valami megbízással, úgy, hogy ne venné észre, hogy beszélni akarok vele? — kérdezte Windmüller némi szünet mulva. — Nagyon szeretnék még kérdezni tőle egyet-mást, de fontos, hogy ne legyen készülve reá, mikor hozzám jön.

Az Assunta nemsokára megjelent Windmüller szobájában egy tálcával, melyen egy üveg ásványvizet, meg egy poharat hozott, letette a látszólag olvasásba merült gentleman mellett álló asztalra és már ki akart menni, mikor Windmüller hirtelen felvetette a szemét.

— Köszönöm szépen — mondotta nyájasan. — Maga az Assunta, úgy-e bár? Az, aki kiszolgálta a

signora principessát, mikor legutóbb itt volt? Nagyon jól van. Aztán mondja meg nekem, mikor és mily időtájban látta utoljára?

Assunta az orrára tette a jobb mutatóujját és gondolkozni látszott. Aztán megrázta a fejét. — Nem tudom megmondani olyan akkurátosan — mondotta. — Reggel úgy tíz és tizenegy óra közt lehetett, mikor segítettem a Luciának takarítani a szobákat az idegen uraságoknak. Igen, délután jöttek, nemsokára a reggeli után, és déli harangszóig mindent rendbehoztunk.

Windmüller csodálkozva nézett a leányra. — De hiszen az idegen uraságok csak tegnap költöztek be! — mondotta lassan.

— Igenis, tegnap, signor — erősítette Assunta rendületlenül.

— És tegnap látta itt utoljára a signora principessát? — kérdezte Windmüller. — Beszélt is vele?

— Oh dehogy! — mondotta Assunta a vállát vonva. — Nem szólt semmit és nem illik hozzám, hogy olyan nagyúri hölgyet megszólítsak!

— Nem, természetes, hogy nem! — hagyta reá Windmüller. — De én alighanem úgy értettem, hogy a signora principessa már másnap reggel elutazott... vagy nem?

— Igen, úgy mondották nekünk. De hogyan utazhatott volna el, mikor én mégis láttam? Talán hamarosan mégis visszajött! Nekem mindegy, amíg nem nekem kell szolgálnom.

Windmüller elbocsátotta a füle mellett ezt a megjegyzést, melyet Assunta persze a bántódottság félre nem ismerhető hangján tett meg és oly pillantással kísért, melyben benne volt a felhívás, hogy tovább kérdezze róla. — Kérem, mondja el, hogyan és mikor látta a signora principessát. Szívesen meghálálom — mondotta biztatóan.

— Odalenn történt a rózsaszínű szobában — kezdte Assunta készségesen. — Nekem az ágyat kel-

lett áthúzni, míg Lucia a másik, kétágyas hálószobát hozta rendbe. No, a vánkosoakat már áthúztam és felterítettem a lepedőt, de minthogy az ágy olyan széles, körül kellett mennem a másik oldalára, hogy ott a matrác alá túrjem, az ember nem éri át a karjával, és borzasztó az a Lucia, mikor az ember nem tesz meg mindent akkurátosan. Olyan az, signor nem is hinné, hogy az embernek hogyan a körmére néz! Éppen ma is...

— Tovább, tovább — szakította félbe Windmüller ezt a fenyegető kitérést.

— Hát körülmegyek az ágyon, lehajlok, hogy alátúrjem a lepedőt, és egyszerre olyan erős és furcsa szagot érzek, szakasztottan olyant, mint az a parfüm, amellyel a signora principessa szagosította magát. Gondoltam magamban, hogy kidöntött belőle valamelyest az ágyára, fölemelem a fejem, felnézek, hát ott áll előttem az ajtóban, a küszöbön. A szürke selyem útiköponyege volt rajta, de kalap nem volt a fején és borzasztóan sápadt volt, a haja meg összevissza volt kuszlódva. Nem nézett reám, hanem egyenesen előrenézett, s amint ott állok és várom, hogy majd mond valamit, hallom, hogy a Lucia átjön a termen keresztül. Egyszerre eltűnt a signora principessa! Erre azt gondolom, hogy visszalépett a salottóba és figyelek, hogy beszél-e majd a Luciával, de az, meg sem állva, a nélkül, hogy suttogni is hallottam volna, bejött a rózsaszínű szobába és kérdezte, hogy végeztem-e már, mintha bizony az ember csodát tehetne!

— Tovább!

— Nincs tovább, signor. De azért megkérdeztem a Luciától, hogy nem volt-e valaki a másik szobában, mikor keresztülment rajta, hogy nekem úgy rémlett, mintha hallottam volna valakit. De ő nem látott senkit, még vissza is ment, hogy megnézzé. De nem volt ott senki.

— Nem mondotta a Luciának, hogy látta a signora principessát?

— Oh . . . hogyan is mondtam volna? — felelte Assunta. — Nem volt semmi kedvem, hogy megint a szolgálatára parancsoljanak! Az ember semmit sem tesz jól neki, aztán meg mamlasznak is mondott . . . köszönöm szépen!

— No, de a többi cseléddel mégis csak beszélt róla?

— Nem mondtam én egy betűt sem — erősítette Assunta, amivel ugyancsak reácafoltt Sebastiano véleményére. — Hiszen igaz, megtehettem volna, és nem is tudom, miért nem mondtam semmit. Azt hiszem, attól való féltemben, hogy megint a signora principessát kell kiszolgálnom. Most, hogy a signor róla beszél, eszembe jut, hogy tulajdonképen azt vártam, hogy a többiek elmondják majd, hogy a signora principessa visszajött. De senki sem szólt róla egy szót sem, hogy az uraságokkal együtt reggelizett volna. Nem is beszéltek róla többet, hogyan juthatott ki a házból, mert a Sebastiano nem akarta, hogy arról pletykáljanak. Aztán meg megjöttek az idegenek is, akikről volt bőven, mit beszélnünk. Akkor én azt gondoltam magamban: tartsd meg magadban, de ha valaki kérdez róla, akkor csak mondd meg bízvást. *Ecco!*

Mikor Assunta a megígért borralalóval vígan eltávozott, Windmüller elgondolkozva ült tovább a helyén és azon gondolkodott, mit tegyen most legközelebb. Tehát a principessa csakugyan a házban van, és Lucia bizonyára tud róla . . . feltéve, hogy Assunta vallomása megfelel a valóságnak. Windmüller élesen figyelte Assuntát, amíg beszélt s nem kerülte el figyelmét bizonyos tétova kifejezés, melyet a szemében látott.

Elmélkedéséből az ajtaján hallható kopogtatás zavarta fel és Windmüller szólítására bedugta fejét az ajtónyíláson don Gian.

— Világosságot láttam még önnél, doktorom . . . bejöhetek-e? — kérdezte és a szobába lépett, de nyomon követte egy bodor és őszhajú, kicsiny, öreges asszony-

ság, kinek barátságos, ráncos arca első pillantásra elárulta kellemes és megbízható karakterét. — Igaz, későre jár — folytatta don Gian, az öregasszony vállára téve karját — mégis szeretném még ma bemutatni kegyednek házunk jó szellemét, a mi derék Luciánkat. Éppen most tárgyaltuk meg vele sógor-nóm esetét, megkérdeztem a véleményét, most pedig hadd mondja el kegyednek magának, mit tart a dologról.

Lucia hálás mosollyal ült le a székre, melyet don Gian majdnem gyöngéd figyelemmel tolt oda neki és összekulcsolta ölében a két kezét. — Signor — szólalt meg minden zavar és minden kerülgetés nélkül — nem hiszem, hogy a signora principessa még a házban volna. Azt, hogy miképen hagyta el, persze magam sem mondhatom meg. Bizonyára tudta a módját és tudta azt is, hogy az uraság háta mögött velünk régi cselédekkel nem mehet semmire. De a fiatalokat erősen szemmel tartom, signor — és régóta észrevettem volna, ha gyanús dolog történt volna köztük.

Windmüller helyeslő mozdulatot tett. — A signora principessát tegnap délelőtt itt látták a palazzóban — mondotta nyugodtan és a kulcsárnő szeme közé nézett.

Az elcsodálkozás, mely erre a kijelentésre az öreg nő arcára rajzolódott, sokkal természetesebb volt, semhogy színlelésnek tarthatta volna, azonkívül oly zavartalan volt, hogy hiányzott belőle az ijedségnek minden árnyéka.

— Lehetséges-e? — kiáltotta, felemelve a két kezét.

— Szabad megkérdeznem, kogy ki látta?

Windmüller röviden elismételte, amit Assuntától hallott. De míg elbeszélése közben don Gian az izgalom jeleit mutatta, Lucia megcsóválta a fejét.

— Igen, ha más látta volna! De az Assunta... bah! — mondotta. — Signor, kérem, a Assunta azok közül való, akik mindig látnak valamit! Pár

nappal ezelőtt leküldtem a nagyterembe, hogy hozzon fel egy portörlőrongyot és nélküle jött vissza, mert a teremben ott állt vörös uszályával és fehér csipkerochetjében a kardinális és reá nézett! Már most tudja minden gyermek, hogy azt mondják, hogy Terraferma Luigi kardinális kísérteni szokott itt a palazzóban. Én még sohasem találkoztam vele... hála istennek! De az Assunta hallotta azt a szóbeszédet, látta a képét, mely ott függ az északi szárny egyik falán és természetesen elhitette magával, hogy a kardinális megjelent előtte a saját személyében. Egy pár nappal azután pedig az Assunta, mikor éppen le akartam feküdni, a szobámba rohant. Hogy az öregapja ott áll szobájának ajtajában, pedig az már két évvel azelőtt meghalt! Ő már olyan, hogy azt képzei, kísérteteket lát, és ha a signora principessa nem is kísértet, valószínű, hogy a rózsaszínű szobában reágondolt, azután azt hitte, hogy látja... Hát azért is kérdezte tőlem, hogy nem volt-e valaki a másik szobában, mikor kerestülmentem rajta! Én pedig csakugyan benéztem még egyszer, pedig tudhattam, hogy az Assunta mindig lát valamit, amit mások nem láthatnak, mert nem is lehet látni!

Windmüller már régóta felmentette magában az öreg Luciát a bűnrészesség minden vádjá alól és elfogadhatónak tartotta, amint Assuntára vonatkozólag mondott. Mégis ellene vetette: — De a leány egészen bizonyos volt benne, hogy milyen ruha volt a signora principessán, mikor, mondjuk úgy: látni vélte. A signora principessát utoljára a pillangókkal kivarrott fekete esti ruhájában látta és azt mondotta, hogy tegnap a szürke selyem útiköpenye volt rajta, kalap pedig nem volt a fején.

Lucia most már nemcsak, hogy mosolygott, hanem nevetett is. — Signor, az Assunta a nagyapját halottas ingében látta utoljára; mikor aztán a szobaajtaja előtt vélte látni, leírása szerint fehérkockás fekete nadrág és rézgombos barna kabát volt rajta.

Egész világosan írta le és látta azt is, hogy a nagyapjának símára volt borotválva az arca.

— *Madonna mia*, — ümmögte csalódottan don Gian.

Csalódott Windmüller is, mert Lucia bizonyítékát, egybevetve Assunta egyébként egészen szép barna szemének különös kifejezésével, meggyőzőnek tartotta. S mikor nemsokára azután magára maradt, be kellett ismernie magában, hogy eltévesztett nyomon járt, amit néha nem lehet elkerülni az ő foglalkozásában. Mégis bosszantotta, hogy hiába fecsérelte idejét. De csakugyan hiába fecsérelte volna? Windmüller gyakorlati érzéke azt mondotta, hogy igen, de Windmüller olyan ember volt, akinek volt egy hatodik érzéke is.

Windmüller hatodik érzéke nem olyan érzék volt, amellyel dolgozott, az csak segített neki abban, hogy megértse azokat az embereket, akikben meg van az. Ennek következtében nem akarta és nem akarhatta Assuntát, mint amolyan furcsaságot egyszerűen azok közé sorolni, akik az „okos emberek” szemében a bolondok közé tartoznak, csak azért, mert többet látnak, mint ők.

Luciának a principessára vonatkozólag talált magyarázata persze egészen helyes lehetett: könnyen megeshetik, hogy az ember személye szerint is látni véli azt, amire vagy akire élénken gondol, hát még ha mint az adott esetben, egy merőben különleges szag, egy feltűnő illat is támogatja. Képtelen ostobaság lett volna ezt meg nem gondolni.

De nem volt szabad figyelmen kívül hagyni a másik lehetőséget sem. Hudson tanítása szerint egy ember személye oly mértékben belerögződhetik egy helyiségbe, melyben szellemi vagy fizikai rettegést küzdött végig, hogy finomult érzékű természetek képesek meglátni benne, mégpedig megfordított sorrendben, mint közönségesen látni szokás, vagyis előbb az agyvelejükkel, aztán a szemükkel.

Tekintve a nagy kockázatot és a játék természetét, melyet végigjátszott, teljesen meg lehetett érteni, hogy a principessa a rózsaszínű szobában végigküzdötte legalább a nyereség vagy a veszteség lelki aggodalmait. Tehát Hudson elméletének előfeltétele adva volt és az alany, mint látszik, Assunta személyében, nem kevésbé.

Windmüller, mielőtt lepihent, elhatározta, hogy másnap reggel még egyszer beszélgetni fog Assuntával.

A pihenése egyelőre csak abból állott, hogy kényelembe helyezkedett. Különösképen szerető gondossággal húzott fel egy pár gummitalpú könnyű otthoni cipőt, mely lehetővé tette, hogy mikor a házban ki-aludt minden lámpa, nesztelenül lemehetett a lépcsőn s meggyőződést szerezhetett, hogy a kapuk úgy a vízi, mint a szárazföldi oldalon mind gondosan be vannak zárva és be vannak reteszelve s hogy a kulcsok Agostino hű őrizetében vannak.

Azután a loggiában, melyről beláthatta az egész udvart, hosszú, hosszú és ... és hiábavaló órseget tartott, mellyel csak akkor hagyott fel, mikor Agostino, ki a tyúkokkal ébredt, oly hangosan ásitva lépett az udvarra, hogy hallatára Fafner, a sárkány, megpukkadhatott volna irígységében az Irígység barlangjában.

— Pedig mégis csak itt van! — dünnyögte Windmüller, mikor azután dermedten és dideregve az ágyába bújt.

Néhány órával ezután megint egészen frissen és kipihenve jelent meg a reggelinél. Valamivel később lement az első emeletre és minthogy nem volt senki, akivel bejelentesse magát, egyszerűen belépett a nagyterembe és megkopogtatta a stanza del' Brustolinira nyíló zárt ajtót.

Nem kapott választ, de Meldeck Fiore ajtó nyitott.

— Ön az, doktor úr? — kiáltotta meglepetten.
— Hozta Isten!

— Tekintve, hogy ily korán van, kétszeresen szeretetreméltó a szíves fogadtatás, grófnő. Ugyebár, el akart menni hazulról?

— Ráérek — jelentette ki határozottan a gróf-kisasszony. — Krähenhausen úr és tisztelt neje éppen most mentek ki a pályaudvarra, a Vivigencükért, aki ma reggel táviratilag jelentette érkezését. Igaz, hogy nyomatékos figyelmeztetést kaptam arra, hogy méltó előkészületeket tegyek ennek a felsőbbrendű embernek a fogadására, de eszemben sincs, hogy virág-bokrétával lépjek eléje és pukedlit vágjak, mikor megjelenik... Nem is hiszi, mily féktelen gyűlölet van a szívemben ez iránt a Vivigenc iránt!

-- No, talán nem is olyan rossz fiú — jegyezte meg kacagva Windmüller. — Tudja-e, hogy az öreg urat egészen kedves embernek tartom? Van benne humor és ez kötetekrevalót mond a javára.

— Oh, Kum papa kedves. Sőt, ha a jobbik fele nem tenné tönkre benne mindig a legkedvesebb gerjedelmeit, egészen nagyszerű embernek is lehetne mondani — jelentette ki nagylelkűen Fiore. — De nagyon gyöngé bácsi ő és... egészen megpuhították. Itt fekszik a nyúl. De mindennek megvan a jó oldala: megtanulom Krähenhausennétől, hogy az embernek hogyan *nem* szabad bánni a férjével.

— Boldog ember a leendő férje! — kiáltotta Windmüller meggyőződéssel. — De nem akarom soká tartóztatni, grófnő, s azért mindjárt előállok a kérelmemmel. Szeretném még egyszer megnézni a rózsaszínű szobát.

— Amíg és ahányszor csak akarja, doktor úr — nyugtatta meg Fiore készségesen. — Én is jelen lehetek? Tudniillik csakugyan roppantul érdekel, hogy magam is nézhessem, mit csinál. Érdekel, persze, maga a rózsaszínű szoba is. Csodálatos egy helyiség, bár meg kell vallanom, hogy... hogy mint hálószoba némiképen elvesztette velem szemben a vonzóerejét.

— Miért? Még mindig oly erősen érzi benne a gardénia-illatot? — kérdezte Windmüller élénk figyelemmel.

— Még mindig — felelte Fiore. — A gardénia-illatot szinte még el lehetne viselni, de az a másik szag, mely hozzákeveredik ... egyszerűen rémes! Várjon csak itt egy pillanatig ... beteszem a rózsaszínű szoba ablakait, aztán mondja meg maga, hogy mit tart felőle!

Windmüller kedvtelve nézett karcsú alakja után, mikor a nyitott szárnyasajtón át a rózsaszínű szobába sietett és betette a két ablakot, aztán megállt és szimatolva emelte fel a fejét.

— Még csak a gardénia illatát érzem ... jöjjön csak! — kiáltotta s Windmüller, mikor lassan belépett, látta, hogy megrázkódik. — Tessék, itt van megint az a ... az a bűz, mely, úgy rémlik, mintha annak a toladó illatnak védelme alatt áradna a szobába.

Windmüller, kinek pedig túlérzékeny orra volt, nem érzett semmit, egyszerűen nem érzett mást, mint a reggel üdítő, friss szélfúvását, mely a tengerről jövet, áthúzott ezen a reggelen Velence házsorai közt. Vizsga pillantást vetett Fiorera: a grófkisasszony nagyon sápadt volt, most pedig még azt is észrevette rajta, hogy kék gyűrűk látszanak a szemei alatt s hogy a szemei fáradtak, nyugtalanok.

Windmüller odalépett az egyik ablakhoz, betette szárnyait és látta, hogy Fiore mily megkönnyebbülten szívja a másikonál a tenger éltető levegőjét.

— Úgy-e, borzasztó? — mondotta a grófkisasszony bágyadtan.

— Másik szobába kellene átköltöznie, komteszka — felelte Windmüller aggódva. Ma nagyon rossz színben van.

— Oh ... nem a szag miatt — jelentette ki Fiore. Mikor az ablak nyitva van, egészen tűrhető. De ... de ... az éjjel úgy megijedtem, azután pedig nem tudtam elaludni ... ennyi az egész.

— Vajjon mitől ijedt meg úgy az éjjel?

— Oh . . . azt képzeltem, hogy látok valamit . . . de lehet, hogy képzelődés volt az egész, mert az ajtó mind zárva volt.

— Mi volt az? — biztatta Windmüller, amikor Fiore hirtelen elhallgatott.

— Ha kiveszi a lelkemet, akkor is csak azt mondhatom: annyira magamnál voltam és oly frissnek éreztem magam, mint akár most — kiáltotta Fiore kissé megokolatlan határozottsággal, mert hiszen Windmüller nem vonta kétségbe. — Még egyáltalában nem aludtam, hanem nyitott szemmel feküdtem és a holdfényt néztem, mely a nyitott ablakon át rézsút esett ágyam felé a szobába és nem gondoltam semmi lehetetlen dologra, hanem még egyszer elvonultattam lelki szemeim előtt a marchesánál töltött est eseményeit. Aztán kissé fölemelkedtem s át akartam fordulni a másik oldalamra és . . . ekkor láttam, hogy ott áll a Brustolini-szobához nyíló ajtóban: középtermetű nő volt, egészen divatos szürke selyem utazóköpenyben, de kalap nélkül, sötét, kissé kusza hajjal és sápadt, de fiatalos, csinos arcvonásokkal. Reákiáltottam. Ő nem felelt semmit, úgy rémlett, nem is lát. Én arra kiugrottam az ágyból és feléje tartottam. Ekkor hirtelen eltűnt. Gondoltam, visszavonult a másik szobába és utánaszaladtam, mert felháborított zajtalan betolakodásával. De ottbenn zárva volt minden ablak, majdnem egészen sötét volt és kigyújtottam a villamos világítást. A szoba üres volt, az ajtók zárva voltak! Mikor visszatértem a hálószobámba, még jól megnéztem, nem valami árnyék tévesztett-e meg; de nem volt ott árnyék sehol s be kell vallanom, hogy most már kissé kietlenül éreztem magam . . . a szívem úgy vert, mint a pöröly és csak akkor aludtam el, mikor már szürkült a reggel . . . Úgy, s most, ha tetszik, ki is nevethet, doktor úr!

— Szó sincs róla, hogy kinevetném — nyugtatta meg Windmüller, ki a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta elbeszélését. — Komteszka — bocsássa meg, hogy

úgy szólítom, mint kisleánykorában — szeretném bizalmasommá tenni kegyedet. Mert, úgy-e, megbízhatom titoktartásában?

— Azt hiszem . . . hiszen apám leánya vagyok — felelte Fiore.

— Magam is úgy gondoltam — mondotta Windmüller kedvesen. — Tehát, megvallva az igazat: azért vagyok itt, mert keresek egy hölgyet — a neve nem fontos — egy fiatal hölgyet, aki néhány nappal ezelőtt ebben a szobában lakott, állítólag elutazott s azóta eltűnt. Már most nekem az a meggyőződése, hogy csak színleg utazott el s hogy csak neki magának ismert ok miatt ebben a házban rejtőzködik. Az a leírás, melyet a ma éjszaka látott alakról adott, ráillik arra a hölgyre, akit keresek s én azt gondolom, amit kegyed már tegnap kitalált, hogy van ebben a rózsaszínű szobában egy titkos kijárat, melyet a család nem ismer . . .

— S melyet ön meg akar találni . . . Istenem, de regényes! — vágott szavába Fiore és felcsillanó szeméből most már eltűnt minden nyugtalanság. No, ha van itt rejtett kijárat, akkor nagyon, de nagyon közel lehet a Brustolini-szobához, mert messzebbre a titokzatos hölgy oly rövid idő alatt nem igen mehetett.

Windmüller biccentett. Ez a megfigyelés egybevágott azzal, melyet Assunta tett, mikor Lucia lépteivel majdnem egyidőben vette észre a principessa eltűnését, s minthogy Lucia, mikor belépett a Brustolini-szobába, már nem látta a hercegnőt, a feltétlenül meglevő kijárat vagy közvetlenül az ajtó közelében, vagy feltűnően mély keretében lehet.

Mínthogy az emeleten sehogy sem találta meg a rejtély nyitját, rövid gondolkodás után, melyben Fiore egy pissenéssel sem zavarta, arra az elhatározásra jutott, hogy alulról próbálja megtalálni. Elbúcsúzott Fioretől, ki átkísérte a termen s ki útközben megígérte neki, hogy a nyomozást a maga részéről is tovább folytatja.

Utoljára az előcsarnokba értek és Windmüller, mikor kinyitotta ajtaját, szembejutott egy úriemberrel, ki nyilvánvalóan éppen kopogtatni akart. Még fiatal ember volt, oly kifogástalanul előkelő polgári ruhában, hogy kivételképen bizonyára senki sem gyanította volna benne a szabadságon levő német katonatisztet, ha katonásan össze nem üti a sarkát, mikor megpillantotta a vele szembejövőket. Nagyon csinos, jellegzetes arcú ember volt és bizonyára még csinosabb lett volna a nélkül az egyenesrevágott bajusz nélkül, mely úgy függ az emberek orra alatt, mint egy fogkefe.

— Fritz bácsi! — kiáltotta Fiore meglepetten, de minden lelkesedés nélkül.

— A maga valóságában, hugocskám! — erősítette meg a jövevény és másodszor is összeütve a sarkát, bemutatkozott Windmüllernek: Meldeck gróf kapitány!

— Windmüller doktor! — viszonozta ezt az udvariasságot, aztán így szólt: Tehát a viszontlátásig, komteszka! — Azzal röviden köszönt és ment a dolga után.

— Fékom teremtetete . . .! Ugyancsak nagyúri szálás! Ezek voltak Meldeck gróf első szavai, mikor belépett a terembe és meglepetten körülnézett.

— Ugyancsak! — mondotta utána Fiore. — És minek köszönhetem, Fritz bácsi, a nagy tisztességet, hogy meglátogatsz?

— Nagy tisztességet . . . no hallod, így kell fogadni a legközelebbi rokonodat? — kiáltotta kacagva Meldeck gróf.

— Csak lehet »nagy tisztesség«-et emlegetni, mikor az a legközelebbi rokon öt álló évig nem törődött az emberrel és még újévi levelezőlapra sem méltatta — vágott vissza Fiore haladéktalanul.

— Lassan a csikókkal, hugocskám! — adta vissza a kölcsönt a kapitány. — Szíves engedelmeddel, vajjon hova írtam volna? Te vagy az, aki nem tartottad

szükségesnek tudunkra adni, hova párologtál el azzal az öreg madárijesztővel, akit többre becsültél a legközelebbi rokonaidnál!

— Kédezted-e tőlem, hova akarok »elpárologni«? — felelte Fiore tüzesen. — »No, ne sírj, drágám«, csak ennyit mondtál egyszerűen, mikor emelted a jelenléteddel papa temetésének fényét s nagylelkűen meghívtál engem, a szegény rokont . . . gyermekpesztónkának a nővéredhez, aki nem tartotta szükségesnek, hogy veled tartson. Veheted-e rossznéven, hogy többre becsültem azt az otthont, melyet keresztanyám ajánlott fel jószágosan, ő, ki már előbb eljött hozzám, hogy segítsen atyám utolsó napjain? Szeretném látni azt az embert, aki a csont után kap, mikor egy szívet ajánlanak neki!

— No, abban meg neked van igazad — ismerte el Meldeck gróf tartózkodás nélkül. — Csak azt végeztem el, amivel megbíztak . . . no és végre talán jó is volt, hogy oly ügyetlenül intéztem el. Boldog voltál a keresztanyádnál, az pedig, amint hallom, egy kis pénzmagot is hagyott reád . . . vagy nem?

— Az öreg madárijesztő, mint keresztanyámat nevezni kegyes voltát, nem hagyott egészen szegényen — felelte Fiore kissé lecsillapodva, de még mindig harcra készen. — Nagyon boldog voltam nála, ha ezzel megnyugtathatlak.

— Szívemből örülök rajta — biztosította őszintén Meldeck gróf. — Most pedig, hogy kimondottad, ami a szívedet nyomta, temessük el a hadiszekercét, melyet igazság szerint én elő sem vettem. Megengeded, hogy helyet foglaljak?

Erre már Fiorenak is nevetnie kellett. — Hogyne foglalnál helyet — mondotta vidáman. — És bocsásd meg, hogy oly barátságtalanul fogadtalak, Fritz bácsi!

— Nincs semmi baj. Ami a szíveden van, az legyen a nyelveden is, azt tartom én! Egyébként fogadd bókomat: ami sokat a báb ígért, a pillangó

beváltotta! — jelentette ki Meldeck gróf, leplezetlen kedvteliséssel nézve az unokahugára. — De hogy el ne felejtsem: gyámapád volt az az úr, aki az imént ment ki innen? Nem értettem meg jól a nevét.

— Nem, csak egy régi barátom volt — felelte Fiore. — A gyámatyámat Krähenhausennek hívják.

— Megfelel, ezt a nevet olvastam a hotelém vendégkönyvében, amelyben, meglepetésemre, ott találtam a nevedet, amire azt mondták, hogy azokkal a tisztelt uraságokkal együtt ebbe a palotába költöztél át. Természetes, hogy mindjárt gondolába vettem magam és felkerestelek.

— E szerint úgy tudtad meg, hogy itt vagyok! — kiáltotta Fiore. — No, nagyon kedves tőled, hogy eljöttél, Fritz bácsi. Köszönöm a látogatásodat és bocsánatot kérek a kissé ... hogyan is mondjam ... kissé feszes fogadtatásért.

— No, ha csak feszes volt, még nem baj, — jelentette ki Meldeck gróf kedélyesen. — Egyébként nincs mit köszönnöd, a vér elvégre sűrűbb folyadék a víznél. Nem tehettem másképp, mint hogy felderesselek, mikor tudom, hogy egy városban vagyok veled. Mondd csak ... meglátogassam a gyámodat is?

— Mindjárt módod lesz reá. Kiment a feleségével együtt a pályaúdvarra, fogadni fiát — akit még nem ismerek — Krähenhausen Vivigenc doktor és tanár ő nagyságát. Tanulmányozni akarja az itteni levéltárakat, mert történelmet tanít a ...

— Micsoda ... ő volna? — kiáltotta Meldeck gróf. — Kitűnően ismerem őt, a rendkívüli Kikk-Vivit!

— Kinek mondod?

— Így hívják csúfnevén — jelentette ki Meldeck gróf hunyorítva. — Tekintettel a rendkívüli tanári állására, sajátosságaira és épp oly szép, mint nem mindennapi keresztnévére. Oh, nagyon jóra való, kedves fiú, sűrű érintkezése van az ezredünkkel. Szeretjük is nagyon, de néha kissé nevetjük is. Elmondhatja magáról, hogy: „két lélek lakik bennem“. Az egyik

a természeténél fogva jószívű, derült, kedves fiú lelke...

— Az apjától örökölte! — sietett közbevágni Fiore.

— A másik meg a tehetségeire meg a rendkívüli egyetemi tanári minőségére túlon túl gőgös arisztokrata lelke...

— Azt meg az anyjának köszönheti!

— Hát igen... és ez a két lélek folytonos harcot vív benne. Mikor az előbbinek a szavára hallgat és elbájolt vele mindannyiunkat, akkor egyszerre eszébe jut, hogy szellemileg tulajdonképpen toronymagasan áll fölöttünk, szegény zsoldosnép fölött. Olyankor aztán azt mondja: „kikk“, amivel idült náthával terhelt orrának szerez levegőt...

— Apai öröksége!

— Akkor aztán — képletesen szólva — felpattan a katedrára és tanári tekintélyével addig teremtetéz bennünket, míg az orrából el nem fogyaszusz. „Kikk!“ mondja akkor újra s a következő pillanatban megint csak úgy van velünk, mint a halandó ember a többi halandóval. Azért is nevezzük rendkívüli Kikk-Vivinek. De ne beszéljünk most Kikk-Viviről, hanem mondd el inkább, hogyan vetődtél ide? Megjegyzem, ha a lakástoknak minden szobája olyan, mint ez a terem itt, akkor tisztelet-becsület neki! Csak az nem fér a fejembe, hogy a tulajdonos hogyan adhat bérbe ily házat? Legazdálkodott nobile... mi?

— Nem nézem annak. Inkább azt hiszem — legalább Candiani grófné azt gyaníttatja — hogy múlt pénzszavara miatt fogad a házához bérlőt, azt is csak a legnyomatékosabb beajánlással. A felső emeleteket a család lakja, ennek az emeletnek a nem használt szobasorát mi csak felerészében bírjuk bérbe — alig tíz szobát.

— Adta-teremtette, ugyancsak impozáns!... Tulajdonképpen ki a tulajdonosa?... Terraferma marchese? Az imént, mikor feljöttem, találkoztam lenn egy nagyon sikkes formájú fiatal úrral.

— Alighanem a marchese volt.

— Katonatiszt?

— Nem... Diplomata. A külügyminiszter titkára.

— Igen? Hm. Feleséges ember?

— Nem. Nagyanyja meg a huga laknak itt a palazzóban. Azt látnád csak, Fritz bácsi! Mondhatom: igazi velencei szépség az aranyvörös hajával és fekete szemével!

— Megfelelne az ízlésemnek! — kiáltotta Meldeck gróf. — Mert tudniillik a szőke, a világosszőke szépség az én gyöngém — tette hozzá és olyat sóhajtott, hogy Fiore nem állhatta meg, hogy fel ne kacagjon.

— No, jól vigyázz, hogy aztán festetthajúra ne akadj — intette vidáman. — Erről jut eszembe: megházasodtál-e már?

— Én? Szó sincs róla! Először azért nem, mert a keresett szőke szépséget még nem találtam meg, aztán meg nagy kérdés még, hogy hajlandó volna-e elfogadni oly szegény ördögöt, mint én, akinek nincs egyebe a fizetésénél, meg a néhány adósságánál. Mert tudniillik a házassághoz kettőre van szükség.

— Ne mondd! — incselkedett Fiore. — Aztán hallgatódzva, megélénkülten folytatta: — Most mindjárt felújíthatod ismeretségedet a „rendkívüli“-vel. Mert úgy hallok, Krähenhausenék éppen most jönnek fel a lépcsőn.

Csakugyan ők voltak. Mindjárt be is léptek a terembe és Fiorenak nem kerülte el figyelmét, hogy Krähenhausenné arcán, Meldeck gróf láttára, a legkellemetlenebb meglepetés kifejezése mutatkozik egészen leplezetlenül, mikor, kézen vezetve fiát, imígyen mutatta be férje gyámleányának: — Itt hozom, kedves gyermekem, az én Vivigencemet, aki már nagyon örül, hogy megismerkedhetik magával. Persze, ha tudtam volna, hogy vendége van, akkor...

— Jó napot, tanár úr! Kellemesen utazott? — szakította ketté Fiore az „akkor“-ral kezdődő elkerül-

hetetlen utómondatot s kezét nyujtotta a *rendkívüli*-nek.

Egészen mutatós alak volt az az ifjabbik Krähenhausen, második kiadása atyjának, ki még barna hajjal és szakállal egészen úgy mutathatott, mint ő.

— Unokabátyám, Meldeck gróf — mutatta be Fiore az említett urat, be sem várva a feleletet udvariasságból tett kérdésére. — Úgy hallom, az urak már ismerik egymást...

— De mily kellemes meglepetés, gróf úr! Mikor azt mondotta, hogy szabadságra megy, nem is említette, hogy Velencébe készül, kiáltotta a tanár őszinte melegséggel, de oldalpillantást vetve atyjának gyámleányára.

— Visszaháríthatom kegyedre a mulasztásnak ugyanezt a vádját — felelte kacagva Meldeck. — Mert mikor azt mondotta, hogy ugyanakkor ön is tanulmányútra indul, ön sem említette, hogy utazásának célja Velence. És így találkozunk a lagunák városában s ebben a nagyúri palotában — csak éppen, hogy nekem, mikor Velencébe jöttem, sejtelmem sem volt róla, hogy viszontlátom itt a hugomat!

— Ej... igazán? És hogyan tudta meg, hogy Fiore grófnő itt van? — kérdezte frau von Krähenhausen bizalmatlanul.

— A szálló vendégekönyvéből, méltóságos asszonyom — felelte Meldeck udvariasan. — De nem zárom tovább méltóságtokat... Hugocskám, úgy-e bár megengeded, hogy visszatérjek? Egy kirándulásra is örömmel ajánlom fel szolgálatomat... Kegyeikbe ajánlom magam!

Alighogy bezárult az ajtó Meldeck gróf mögött, frau von Krähenhausen indítatva érezte magát egy kis figyelmeztetésre.

— Tudad-e, Vivigenc, hogy ez a Meldeck gróf a mi kedves Fiorénk unokabátyja? — kezdette sanykás édességgel s ugyanarra a lélekzetre így folytatta: — De akár így, akár úgy, kedves Fiore, min-

denesetre illőbbnek találtam volna, ha jelenlétemben fogadja azt az urat!

— Kum! — kezdette Krähenhausen úr bevezetésként.

De Fiore nem engedte szóhoz jutni. — Oh, nem! — mondotta nyugodtan. — Hiszen a kegyed jelenlétében nem veszhettünk volna össze! És ha legközelebbi látogatása alkalmával, mely mindenesetre kegyeteknek fog szólni, megint nem volna itthon, akkor is nyugodt lélekkel fogok lemondani az *illőbb*-ről, hogy legközelebbi vérrokonom valamiképen azt ne képzelje, hogy ostoba gondolatokkal foglalkozom a személyét illetőleg . . .

— No, nem tudom — ellenkezett Krähenhausenné. — Ha egy fiatal leánynak az én időmben jutott volna eszébe, egyedül fogadni egy fiatalembert, bizony, hacsak . . .

— Kum! — hangoztatta von Krähenhausen úr közvetítőleg.

— Kikk! — hallatta ugyanakkor a tanár.

A családi sajátosságnak ez után a háromszoros megnyilatkozása után Fiore egyszerűen bevonta a vitorláját, mert nem tudta bizonyosan, helyt állhat-e vele szemben. Mielőtt a tanár a figyelmeztető jeladás után sorompóba állíthatta volna a *rendkívüli* Vivigencet, a nevetőkedv minden ördögével küzdve, kijelentette, hogy nem zavarja tovább a szülők és fiuk viszontlátásának örömét, hanem felmegy donna Loredanához, akivel összebeszéltek valamiről.

Bájos meghajlással, minden sietség nélkül, de nem hagyva semmi kétséget elhatározásának véglegessége felől, visszavonult és sietve ment fel a lépcőn donna Loredana lakása felé. Mindenesetre merő véletlenség volt, hogy a marcheset ott találta a hugánál, nem pedig összebeszélés, vagy éppen alkalomszerzés, mint Krähenhausenné tette fel, aki éles kifejezést adott ennek a gyanújának, alighogy bezárult az ajtó férjének gyámleánya mögött.

Windmüller lement Agostinóval a földszintre, mert ott akarta folytatni vizsgálódásait. A falat, melynek már az első és a második emelet szobái között látható vastagsága gondolkodóba ejtette, lenn legalább kétszer oly vastagnak találta, a nélkül, hogy megtalálta volna a rejtély megoldását is. A csarnoknak a vízikapun belépőtől jobbra eső oldalán levő helyiség, mely éppen a sarokszoba, a *stanza del Brustolini* alatt volt, a vakcsatorna mentén húzódó hosszú oldalával nem felelt meg egészen a felső helyiségnek; az a fal, melyet fenn a rózsaszínű szobában az ajtóátjáró megszakított, itt alul körülbelül hetven centiméterrel vastagabbra nőtt és nem volt rajta semmi átjárás, vagy csak a nyoma is, hogy valaha volt olyan benne.

A Windmüllert oly erősen foglalkoztató, talányszerűen vastag falnak túlsó oldalán a kapus lakása van. A fal ott símára volt vakolva, kékre volt festve és a lehetősége sem látszott rajta, hogy valami kijárat volna benne. Pedig ennek a különös falnak vastagsága itt — hozzávetőleges számítás szerint — nagyobb volt két méternél is, ami eddig, csodálatosképen nem tűnt fel senkinek.

És bárhol vizsgálta és kopogtatta Windmüller, mindenhol kiválóan tömör hangot adott. Pedig hát — hol az az építész, aki egészen különös cél nélkül, a falnak ilyen tömbjét építené egy ház közepére? Mert, hogy volt olyan célja s hogy annak nyoma volt a palota tervrajzában, éppoly bizonyos volt, mint az, hogy az a tervrajz az idők során elveszett. És nem kisebb határozottsággal vett erőt Windmülleren az a meggyőződés, hogy e között a négy fal között vonul meg donna Xénia rejtélye, az a titok, melynek kulcsa nála volt, sőt nála van most is, mert az, hogy a palotát nem hagyta el, Meldeck Fiore múlt éjszakai élménye óta kétségtelenebb, mint valaha volt.

Feltéve természetesen, hogy az a nő, kit Meldeck Fiore hálószobájának ajtajában látott, a principessa volt!

És Windmüller ebben csakhamar még jobban megbizonyosodott, mert mikor a titokzatos falnak hosszas, hiábavaló vizsgálata után megint felfelé tartott a második emeletre, a harmadik emeletről donna Loredanánál tett látogatásáról szembejött vele Meldeck Fiore.

— Képzeld csak, doktor úr — kiáltotta már messziről, de fojtott hangon — képzeld csak, éppen most láttam donna Loredanánál éjjeli látogatóm arc-képét! A sógornője, idősebbik bátyjának özvegye volt!

— Csakugyan? Reáismert a fényképről?

— Az első pillanatban, pedig a fényképen másképp van öltözve. Nem is állhattam volna meg szó nélkül, ha nem ígértem volna meg önnek, hogy nem teszek említést a családnak az éjjeli látogatómról. Bár egyáltalában nem tudom, miért ígértem meg? Volt valami... hogyan is mondjam?... valami valószínűtlen abban, ahogy az a hölgy minden nesz nélkül, hangtalanul megjelent nálam s éppoly hangtalanul és nyomot nem hagyva tűnt el ismét. Úgy képezem, nem tudhatta, hogy laknak a rózsaszínű szobában. Vagy pedig...

— Vagy pedig?

— Oh, nem tudom. Most a kalapomért kell men-nem. Donna Loredana sétálni akar velem.

— Úgy, úgy! Jó mulatást grófkisasszonyka!...

Alig hogy Windmüller a szobájába ért, don Gian is lefelé tartott a nővérétől. Egy pillanatig tétovázott vendégének ajtaja előtt, de aztán mást gondolt és felment a nagyanyjához, ki tárt karokkal fogadta, mint mindig.

— Valami újság Xéniáról? — kérdezte fürkésző pillantást vetve az arcára, melynek, a mult napiakhoz képest, nagyon derült volt a kifejezése.

— Xéniáról? — kérdezte don Gian és elborulva tette hozzá: — Nem, semmi újság. Bánnám is én, ha Xénia... akár Jerikóban volna! Elég jókor hal-lunk még hírt róla és tetteiről... bármily pesszimista felfogása van Windmüller doktornak az elmaradásá-

ról. De mondd csak, nonna, mi van tulajdonképen Meldeck grófkisasszony mamájával? Miért illetődött meg úgy, mikor hallottad, hogy ki volt az édesanyja?

Az öreg hölgy szemmelátható harcot vívott magában. — Fájdalmas fejezet az, Giannino, a családunk történetében — mondotta végre. Jobban szeretnék... hallgatni róla...

— Családunk történetében? — vágott közbe csodálkozva don Gian. — A mi családunkéban? De édes nonna...

— Ejnye, még csak most tettelek igazán kíváncsivá!

— Ugyancsak azzá tettél!

— No, legyen hát! Atyád jegyben járt Meldeck Fiore anyjával. A mennyasszony nagyatyja, Rifreddi herceg, távoli rokonságban volt atyáddal és a két család megállapodott ebben a frigyben, mikor a két jegyes kicsiny gyermek volt még... *ebbene*, amint már szokás. Crespolo Fiorenzia nagyon szép leány volt... szebb, sokkal szebb a leányánál is. Nagyon szerettem és olyan örömet találtam benne, mintha tulajdon leányom lett volna, Gian, az atyád pedig... egy héttel a menyegző előtt kijelentette neki, hogy nem veheti feleségül, mert mást szeret, aki aztán utóbb édesanyád is lett. Fölösleges elmondanom, hogy milyen következéssel járt atyádnak ez a cselekedete... gondolj csak arra az egyre, mily feltűnést keltett az a szakítás rövid idővel a menyegző előtt! Nagyon, nagyon kegyetlen csapás volt az mindnyájunkra nézve! Aztán az elmaradhatatlan szakítás a Crespolo-családdal, a gyalázat, mely a szegény leányt érte, mert kiben lett volna bátorság, feleségül venni olyan leányt, kit elhagytak az utolsó pillanatban? Egy Meldeck gróf nevű német diplomatában évek mulva megvolt az a bátorság, hogy nem törődött ezzel a folttal, mely a fiatal leány életén esett...

— *Va bene* — mondotta don Gian — úgy látom, Meldeck gróf nagyon okos ember volt, hogy fittyet hányt annak a „folt“-nak, mely Crespolo Fiorenzia

életén esett, azonkívül pedig, úgy látom, hogy ugyanazért a „folt“-ért elégtétellel tartozunk a leányának. Nem gondolod?

Az öreg hölgy összecsapta a kezét. — Gian! — kiáltotta és gyöngéd pillantást vetett az unokájára. — Gian! Te ... te ...

— Úgy van, nonna, tulajdonképen én volnék hivatta, hogy megadjam ezt az elégtételt. Még pedig lelkesedéssel, ha biztos vagyok hozzájárulásodban.

A marchesa nem felelt mindjárt. — Meldeck Fiore nemcsak nagyon bájos, hanem, mi több, nagyon kedves teremtés — mondotta aztán tétovázva. — Azt hiszem, boldoggá tenne és te is boldoggá tennéd őt. De szegény leány, nálunk pedig ... nálunk pedig változatosság okáért elkelne egyszer egy gazdag marchesa Terraferma is.

Don Gian boldogan és könnyű szívvel kacagott. — Bizonyos, hogy elkelne, de remélem és hiszem, hogy menni fog úgy is. Legalább én úgy érzem, hogy ... hogy menni fog. Minden attól függ, nonna, hogy ki az a leány. Tegnapelőtt még azt hittem, hogy csak gazdag asszonyt vehetek feleségül, ma pedig annyira nem gondolok a pénzre, mint arra, hogy megmászam a Himaláját. Egyáltalában már azt sem tudom, hogyan egyesíthessem a leendő feleségemre való gondolatot a pénzzel. És tudok még egyet: azt, hogy a legboldogtalanabb ember volnék, ha Meldeck Fiore nem vállalna, ha Meldeck Fiore nem szerethetne!

— No, akkor bizonyára ő lesz a neked való — kiáltotta az öreg hölgy, s a szeme ragyogott, feledtetve így azt a halk sóhajt, mellyel szavait kezdte.

* * *

Don Gian az ajtaja előtt Windmüllerrel találkozott, ki éppen hiába kopogtatott nála. De mikor éppen be akartak menni együtt a szobába, jött alulról egy szolga s átadott a marchesének egy névjegyet, je-

lentve, hogy az az úr kérdi, hogy bár korán van még, tehetné-e tiszteletét.

Don Gian figyelmes pillantást vetett a névjegyre, egy pillanatig habozott, aztán átnyújtotta Windmüllernek.

— *Mahmud Reschid bey, attaché à l'ambassade de Turquie*, — olvasta Windmüller és visszaadta a névjegyet.

— Kérem azt az urat — mondotta don Gian újabb, rövid habozás után, mikor pedig a szolga eltávozott, kérdő pillantással fordult Windmüllerhez. — Azt hiszem . . . — mondotta aztán, de hirtelen elhallgatott s a vállát vont.

— Hm . . . magam is azt hiszem — dörmögte Windmüller szárazan.

— Súlyt vet reá, hogy velem együtt fogadja ezt a látogatót? — kérdezte a marchese.

— Nagy súlyt vetek reá, — jelentette ki Windmüller habozás nélkül.

Néhány percnyi várakozás után bevezették a marchese fogadószobájába a látogatót, aki gondosan ápolt sötétszakállú, kifogástalanul látogatásra öltözött, még fiatal ember volt és monoklit viselt a jobb szemén.

— Meglepetés, de kellemes meglepetés, hogy négy falam közt üdvözölhetem — e szavakkal sietett don Gian török vendége elé. — Engedje meg, hogy bemutathassam vendégemnek, Windmüller doktor úrnak . . .

— Oh, régi ismerősök vagyunk — vágott a szavába Windmüller. — Gyakran találkoztunk már társaságban és ügyeinkből kifolyólag.

— Hogyne . . . végtelenül örülök, kedves doktor, hogy itt találom — mondotta Mahmud bey, kezét nyújtva a detektívnek, ki a legszeretetre méltóbb mosollyal vette tudomásul, ami elkerülte don Gian figyelmét, tudniillik azt, hogy jelenléte nem várt meglepetésként hatott a külföldi diplomatára.

— Bizonyára átutazóban érintette Velencét ... vagy talán szabadságon van? — kérdezte don Gian, mikor az urak helyet foglaltak. — Hogyan tudta, hogy éppen én is itthon vagyok?

— Oh, kerestem már Rómában s azt hallottam, hogy szabadságra ment — felelte a diplomata könnyeden. — S minthogy szerettem volna egy felvilágosítást kérni, felhasználtam a gyönyörű időjárást — et me voilà! Az, hogy a doktor urat is itt találom, igazán kellemes meglepetés, mert neki is át kellett adnom főnökömnök egy megbízását, vagyis inkább egy kérdését és hiába kerestem, de nem tudtam meg, hova utazott.

— Megérthetem — mondotta jóindulattal Windmüller.

— És mivel lehetek szolgálatára? — vágott a beszélgetésbe don Gian. — Kíváncsivá tesz, mert a felvilágosítás, melyet kíván tőlem, sürgős lehet, ha megért önnek egy velencei kirándulást.

— Oh ... két legyet ütök egy csapásra — biztosította látogatója jól színlelt kedélyességgel. — Mindenekelőtt régi óhajtasom, hogy néhány napot pihenhessek Velencében, s erre ez az alkalom éppen kapóra jött. Bámulatosan szép ódon palotája van, marchese úr! És ha megengedi, hogy még egyszer meglátogathassam, elő fogom adni kérdésemet is.

— Az újabb látogatás magától értődik — felelte don Gian, megértve Windmüllernek reávetett pillantását. — Fenntartom magamnak a szerencsét, hogy akkor bemutathassam nagyanyámnak és hugomnak is. Éppen azért leghelyesebb volna, ha most mindjárt szóba hozná kérdését ... Windmüller doktor jelenléte egyáltalában ne tartóztassa ebben.

A török úr leejtette szeméről, aztán gondosan megtisztogatta finom batiszt zsebkendővel s végül a mellőzhetetlen grimasszal visszanyomta szemeödrébe a monokliját. Az a szünet, melyet ez az eljárás szükségessé tett, elég időt hagyott neki arra, hogy végig-

gondolja a helyzetet. — Akkor hát — mondotta kedélyesen — ha Windmüller doktor megengedi... a dolog elvégre nem titok. Tudniillik mélyen tisztelt sógornője, kedves Terraferma, örökölt Konstantinápolyban, s nekem jutott a kellemes megbízás, hogy értesítem erről. Meglehetősen jelentékeny örökség egy anyai rokonától...

— Sógornőm mindenesetre nagyon kellemes hírek fogja venni. Őszintén örülök nevében. Remélem, hogy a híradást... a vele kapcsolatos haláleseten való gyásza mellett bizonyos elégtétellel vette tudomásul?

— Xénia hercegnő, sajnos, nem tud róla semmit — kiáltotta Resid bey élénken. — Úgy hallottam, néhány napra elutazott... a lakásán azt mondták, Velencébe. Egészen bizonyos, hogy Rómába még nem tért vissza, s azért jöttem önhöz, kedves Terraferma, hogy megtudjam, voltaképen hol is van, hogy csakugyan itt volt-e, vagy itt van-e még mindig, mert erre nézve különösképen nem tudhattam meg semmi bizonyosat.

— Sógornőm néhány nap előtt csakugyan itt járt rövid látogatáson minden bejelentés nélkül a nagyanyámnál és kora reggel, előzetes értesítés nélkül megint el is utazott — felelte don Gian rövid szünet mulva. — Nagyanyámhoz intézett levélkéjében, amelyet hátrahagyott, azt írta, hogy vissza kell térnie Rómába, mert közre kell működnie egy bazárban. De úgy tudjuk, hogy nem tért vissza Rómába... legalább a bazárban nem vett részt, s azóta nem kaptunk róla hírt.

— Oh... csakugyan nem? — kérdezte Resid bey vontatottan s hangjában annyi volt az udvarias hitetlenség, hogy don Giannak arcába szökött a vér. De az a pillantás, melyet Windmüller vetett reá, visszatartotta egy szótól, mely már a nyelve hegyén volt.

Windmüller, látszólag a lába előtt levő szőnyeg mintáját nézegetve, így szólt: — Csakugyan nem!

A Terraferma-családnak érthető módon nagy gondot okoz, hogy donna Xénia nem érkezett meg Rómába. Meg is bízott, hogy keressem az eltűntet. Talán főnökének ugyanazzal a megbízásával járt nálam Rómában éppen kegyed is?

A látogató oly hevesen hökkent vissza, hogy a monokli ezúttal akarata ellenére esett le a szeméről. — Bármilyen önhöz főnököm megbízásából, doktor úr, oly ügy az, melynek köztünk kell maradnia — mondotta élesen.

Windmüller kacagva dőlt hátra. — Az indiszkrécio nem az én részemről történt — mondotta vidáman. — Tehát, mikor kegyed ilyen nyújtja ki a csápjait és ily élt ad ártatlan kérdésének, a legjámborabb lélek is okvetlenül arra a gondolatra jut, hogy fején találtam a szeget.

Ritka ember, aki nyíltan beismeri, hogy elszólta magát. Windmüller nem is csodálkozott, hogy a török csak fölényesen rándított a vállán, levert néhány porszemet a kabátjáról s aztán kijelentette, hogy csak általánosságban akart óvást tenni oly beszélgetés ellen, mely hivatalos titkot érint.

— Nem érintettem olyat — felelte Windmüller rendületlen jókedvvel. — Gondolatkapcsolódás az egész, semmi egyéb! Hiszen úgy kínálkozott a feltevés, hogy hasonló megbízást gyanítsak kegyednél is, mert a Terraferma-családnak meg az ön kormányának egyforma érdeke van benne — ha különböző értelemben is — hogy donna Xénia előkerüljön.

— Egyforma érdeke? Hogyan?

— Úgy, hogy az egyik részről a kedves rokon, a másik részről a politikai ügynök eltűnése kelt aggodalmat — felelte Windmüller szelíden.

A diplomata most már jobban fel volt vértézve a támadás ellen. — Nem értem önt — felelte dölyfösen.

— Csodálom, tudva, hogy a titkos politikai ügynökök ügyosztályának élén áll — vágott vissza Windmüller lelki nyugalommal. — Láthatja, hogy nincs

értelme a szócsatának — teljes formában vagyok. Nagyon jól tudom azt is, hogy nagyon nyugtalankodik Xénia marchesa elmaradása miatt és semmit sem tud elmaradásának okáról, mert ha tudna, régóta megjelentem volna önnél, hogy kérdőre vonjam a római társaság oly ismert tagjának elmaradása miatt, kinek családja érthető ok miatt nagyon aggódik hozzátartozója miatt.

A török diplomata megint rándított a vállán, keresztbefonta mellén a karjait s lassan és vontatottan mondotta: — Kegyed abban a hírben áll, hogy mindig igaza van, doktor úr. Tehát tegyük fel, hogy igaza van, mikor azt mondja, hogy kár szócsatába bocsátkozni arról, hogy Xénia hercegnő csakugyan összeköttetésben áll kormányunkkal. De ha a dolog úgy áll, akkor én vagyok az, aki számon kérem elmaradását. Senki sem vitatja, hogy Velencébe, ebbe a házba érkezett s hogy azóta eltűnt. Ez, enyhén szólva, ügyebár legalább is nagyon gyanús, ha az ember figyelembe veszi, hogy a jelenlevő marchese úrnak fontos érdekében állt, hogy ne engedje csak úgy könnyen visszatérni Rómába!

— Hogyan értsem? — pattant fel don Gian sapdant haragjában. — Ezért az alávaló gyanúsításért...

— Nyugalom, kedves marchese, nyugalom! — avatkozott be Windmüller. — Gyanúsításnak már azért sem lehet helye, mert kész vagyok minden pillanatban kijelenteni, hogy marchese úr főnöke megbízott, hogy keressem az eltűntet. Ez az úr csak nem helyesen fejezte ki azt, amit mondani akart, annyi az egész. Történetesen, vagy ha úgy tetszik, megfontolt szándékkal, itt van nálam donna Xénia levele, melyben, hm... ki akarja magyarázni, miért vett angolosan búcsút a palazzo Terraferma kapufélfájától. Továbbá a napok és órák sorrendjében összerakva, fenn vannak szobámban a beérkezett táviratok, melyek bizonyosságot tesznek róla, hol és hogyan kerestük már az eltűntet. Szívesen lehozom, míg lesz

oly szíves elolvasni ezt a levelet, melyet olvasás után mindenesetre visszakérek.

Windmüller e szavakkal átnyújtotta a diplomatának a mályvaszínű, gardéniaillatú levelet, melyet a marchesa azon a végzetes reggelen a principessa éjjeliszekrényén talált, aztán felállt és kiment a szobából.

A török figyelmesen olvasta át a levelet. Közben a marchese, karját keresztbefonva, ült helyén, az ajkát összeszorította és szemmeláthatóan el volt szánva reá, hogy a másiknak engedi át az első szót.

De a török még nem olvasta végig másodszor a levelet, mikor a doktor visszatért a táviratokkal és letette az asztalra az elég tekintélyes csomagot.

— Úgyan magától értődik — mondotta szerezetreméltóan — mégsem szeretném megemlítetlenül hagyni, hogy nem azért mutatom meg önnek ezt a levelet és ezeket a táviratokat, hogy eloszlassam önnek netalán táplált méltatlan gyanúját, hanem csak azért, hogy bizonyosságot szolgáltatassak fölöttes hatóságának arra nézve, hogy fölösleges megnyernie donna Xénia keresésére, mert ebben az irányban máris megteszek mindent a Terraferma-család megbízásából. A hercegnő eltűnése már nem titok, nem is lehet tovább titkolni, tehát nem vétek a titoktartás ellen, mikor betekintést engedek tevékenységembe. De mint-hogy kegyed nyilván legjobban tudja, kinek állhatott érdekében a hercegnőt . . . feltartóztatni s elvágni útját a Rómába való visszatéréstől, természetesen senki sem gátolja abban, hogy a nyomozást a maga részéről, az én nyomozásomtól függetlenül más erőre bízassa. Reméljük, hogy donna Xénia hovahamarább birtokába jut örökségének, amiért kegyed oly szeretetreméltó volt Velencébe fáradni — fejezte be szavait kenetteljesen.

A török diplomata feszesen állt fel. — Reméljük — ismételte meg mindkettőjüknek, aztán külön don Gianhoz fordulva, erőt vett magán s így szólt: — De remélem azt is, kedves Terraferma, hogy csak-ugyan nem fogja azt az értelmezést adni szavaim-

nak, melyre az első pillanatban, készségesen elismerem, lehetett oka. Magától értődik, hogy semmi sem állhat tőlem távolabb, mint az ily gondolat, s ha ügyetlenül fejeztem ki magam, én sajnálom elsősorban...

— Szót se róla, kérem... a dolog el van intézve — vágott a szavába don Gian minden melegség nélkül, de teljes korrektséggel, és többet a török nem várhatott tőle, mert sietve élt még néhány szólásformával, aztán elajánlotta magát — szintén melegség nélkül, de a maga részéről is teljesen korrektül.

— No, most már tudja, miért akartam jelen lenni ezen a beszélgetésen — mondotta Windmüller, mikor magukra maradtak don Giannal. — Elhatározott szándékom volt, hogy színt vallok előtte, aztán visszavonatom, még pedig tanu előtt vonatom vissza vele a gyanusítását...

— E szerint feltette róla, hogy gyanakodva jön? — kérdezte don Gian.

Windmüller a vállát vont. — Hm... nem tudom. Az olyannak, aki nem sejti, amit mi megtudtunk, a gyanú nem is oly képtelen... No de most, hogy a dolognak ez a része el van intézve, áttérhetünk a napirendre: donna Xéniát az éjjel ismét látták a házban. Sajnos, nem én láttam, hanem Meldeck grófkisasszony. Mi sem természetesebb, mint az, hogy ily hosszú fogság után rossz színben van. Most erősen kézbe kell vennünk és rendszeresen meg kell indítanunk a nyomozást, mert bármily nagy bűne van, megköveteli az emberiesség, hogy a nyilvánvalóan rettegésben élő nőt kiszabadítsuk szörnyű helyzetéből.

— Ha az ember tudná, hol jelenik meg ismét, odatenne számára pár sor írást, melyből megtudhatná, hogy nincs mitől tartania — mondotta don Gian nagylelkű és becsületes felbuzdulásában.

— Itt van a nyúl a bokorban — jegyeztel meg Windmüller elgondolkozva. — Ha tudnók, hol mutatkozik ismét, a dolog elég könnyű volna és beavathatnók, jobban mondva megbízhatnók Meldeck grófnőt, vagy én

magam állhatnék őrt vele együtt a rózsaszínű szobában. De hát alig lehet feltenni, hogy még egyszer bemegy abba a szobába, holott már tudja, hogy laknak benne. Az volna most már az egyetlen lehetőség, hogy donna Xénia nem tudhatja, tartósan laknak-e a szobában, s hogy talán még egyszer bemerészkedik, ha másért nem, azért, hogy kézrekerítse otthagytott útiládáját. A közben . . . hopp! Mi volt az?

Windmüller a közben, hogy ezeket mondotta, nem vette le szemét a társalkodó és hálószoba közt levő vastag falról, melynek ajtaja nyitva állt s most hirtelen az ajtónyílást borító lambériának a külső fal felé eső oldalához lépett.

— Különös! — mondotta, szemügre véve. — Arról a helyről, melyen az imént az asztalnál ültem, úgy tűnt fel nekem, mintha a résben megvillant volna valami. Úgy látszik, ezúttal is az óhajtas volt a gondolat szülőanyja . . .

Félig önkéntelenül vette elő a zsebkését, kinyitotta az egyik pengéjét s beleszúrta abba az alig észrevehető részbe, mely az ajtófélfa mentén húzódott felfelé. A penge körülbelül félmagasságban megakadt — ellenállásra talált! Windmüller halkán füttyentett és azon a helyen, ahol a kése állt, kezdette tapogatni a berakott mívű betétet. A famozaik mintája a rombuszos négyszögek sorával végződött, az volt a szegélye. Windmüller egymásután tett próbát mindegyikkel, amennyiben nyomott egyet mindegyiken az ujjával. A kés pengéje alatt levő második rombus engedett befelé a nyomásnak s a deszkaborításban ugyanakkor zajtalanul nyílt meg kifelé egy alacsony, keskeny, belül kipárnázott ajtó s feltárt egy keskeny csigalépcsőt, mely létraszerű fokaival az üreg sötét öblébe vitt le.

— Ahá! — mondotta Windmüller s a szeme vilámot lövelt, míg don Gian hangos kiáltással emelte fel kezét. — Ahá! Megfogtuk hát, egy hirtelen támadt világossággal, mely természetesen lever minden

furfangos kombinációt. Az Úr úgyszólván álmukban adja meg az ilyent híveinek, de mindenesetre csak úgyszólván, mert sohasem voltam éberebb, mint ebben a pillanatban. Most pedig nézzük meg, hova jutunk itt. Nem nagy mesterség ugyan megmondani, de a tapasztalás többet ér minden elméletnél!

Azzal elővett zsebéből egy kis doboz viaszkgyujtót, meggyújtott egy szálat belőle és az ajtón belépve, alábújt a lépcsőn.

— Szűk! De akik hasznát vették, nem is szánták díslépcsőnek — kiáltotta vissza és csakhamar eltűnt egy forduló alatt, míg don Gian lélekzetét visszafojtva állt meg fenn és figyelemmel nézte az ajtónak tökéletes párnázatát, mely épp oly természetesen, mint elmésen akadályozta meg, hogy a deszkaborítás kongó hangot adjon.

Windmüller nem maradt sokáig lenn; néhány porlepte pókhálóval a kabátja ujján csakhamar újra megjelent és bezárta maga után az ajtót, ami szinte minden nesz nélkül történt meg.

— Úgy — mondotta elégedetten — most már legalább tudjuk, hogyan jutott donna Xénia a szobájába és miért szerette meg oly hirtelen a rózsaszínű szobát. A lépcső az elsőemeleti lakosztály ajtóátjárásának ugyanezen a helyén végződik és a hercegnő elegáns fekete toalettjének különböző fémpillangójával díszeskedik, amiért viszont donna Xénia port és pókhálót kapott cserébe. A deszkaborítás ajtaja lenn is minden zaj nélkül nyílik, mert a sarkait éppúgy, mint a zárát, nemrég gondosan megolajozták. Csak azt nem állapíthattam még meg, hogy lenn hogyan nyitják kívülről az ajtót, mert hallottam, hogy a komorna tesz-vesz valamit a ruhatárban s nem akartam soká lenn maradni. Meldeck grófkisasszony, ha megjön, bizonyosan megengedi, hogy kielégíthessem kíváncsiságomat ebben a tekintetben is. De bármily tanulságos ez a felfedezés, jelentőség dolgában meg sem közelíti azt a kérdést: mimódon juthat be donna Xénia

zárt ajtók mögött a rózsaszínű szobába és szomszéd-ságába és mily úton akart kijutni a portás megkerülésével a palotából? Reméljük, hogy nemsokára gyökeresen megfejtjük ezt a talányt is. — Ejnye. Nem mon-dotta-e derék majordomója, hogy a palazzo Terra-fermában szálló hagyomány szerint rejtett út visz fel egészen a harmadik emeletig? Talán szolgál felvilá-gosítással erre nézve az ajtóátjáró szemközti deszka-borítása? Nézzük csak! Alulról számítva, úgy-e, a tizennegyedik ferde négyszög volt, mely engedett az ujjam nyomásának? A tizennegyedik itt is enged a nyomásnak, csakhogy nehezebben... mert itt nem olajozták meg. Tessék! Itt is van egy oly kedves csigalépcső, csakhogy fölfelé, a harmadik emeletre visz fel... a fokaira lerakodott porrétegről ítélve, emberöltők óta nem tette rájuk a lábát senki... Hadd rakódjék reá tovább, mert nem fontos, hogy felmen-jünk rajta.

Windmüller becsapta ezt a rejtett ajtót is, mely-nek zára már nem működött zajtalanul, leverte a port a kabátjáról és intett don Giannak, ki ajkát össze-szorítva állt helyén.

Úgy van — felelte vendégének pillantására. — Nem restellem bevallani, hogy ez a felfedezés erősen megrendítette sógornőm iránt az imént felébredt rész-vétemet. Nagyon természetesen rég ismerte ezt a rej-tett utat, és sokszor bebizonyított lélekjelenlétével eszébe jutott, mikor vállalta megbízását. Csak azt az egyet nem érthetem meg, hogyan és mimódon lehet képes reá, hogy oly soká rejtőzködik a házban! Hi-szen a dolog szinte a lehetetlenséggel határos, s míg nem látom saját szememmel az élő bizonyítékot, haj-landó volnék inkább azt hinni, hogy Assuntát a kép-zelete ámította el, Meldeck grófkisasszony pedig... - álmodott.

— Az előbbi eset lehetséges, de az utóbbi nagyon csodálatos volna, ha az ember meggondolja, hogy Meldeck grófkisasszony sohasem látta sógornőjét s

fenn donna Loredanánál egy fényképen mégis reáismert *álomképére* — jegyezte meg Windmüller.

— Abban is lehet önámítás. Ejjel, ha még oly világos az éjszaka, az ember vonásait bizonyos távolból sohasem lehet egész határozottan megkülönböztetni — ellenkezett don Gian.

Windmüller összeszedte a táviratait, melyek még az asztalon heverték és felment a szobájába, hol don Gian minden hitetlensége mellett végleg megállapította haditervét.

* * *

Meldeck Fiore kellemesen töltötte idejét a gondolán donna Loredanával, ami a két ifjú hölgyet még szorosabb és meghittebb viszonyba hozta egymással, aztán együtt vett részt a lunchön a Terraferma-családdal és Windmüller doktorral.

Mikor aztán felkeltek az asztaltól, lesietett lakásába, könnyű szívvel, vidám lélekkel, boldogan és elégedetten ezzel a szép világgal általában, a Terraferma-családdal pedig különösebben, mert a kedves öreg marchesa oly jó volt hozzá, oly anyai szeretettel bánt vele, hogy egészen felmelegedett a szíve, donna Loredana vonzó lénye oly sokat ígérő, oly meghitt leánybarátsággal biztatta, don Gian pedig — oh, don Gian egészen külön helyet foglalt el gondolataiban, oly helyet, melyet Fiore még nem tudott és nem mert egész határozottan megjelölni, de azért nagyon, nagyon megkülönböztetett hely volt zsenge lelki világában, melyet reménykedő és aggódó s mégis a jövőnek különös módon verőfényes és boldog álmaival lehet körülszőni.

De alig hogy belépett a ruhatáron át a rózsaszínű szobába, az üdvösségnek könnyű, vidám, félig öntudatlan érzelmét valami nyomasztó érzés foglalta el, mely ebben a rózsás, bámulatos helyiségben mindig reánehezült a lelkére.

»Az a gardéniaillat lehet az oka, mely bevette magát ezekbe a nehéz kárpitokba, s amelyet a kívülről beáradó friss levegő még mindig nem tud elűzni innen«, gondolta az idegenkedés enyhe borzadályával. »Addig, míg szép idő van s az ablakot nyitva lehet tartani, valamennyire még tűrhető így — de hogyan lesz, ha beáll a hűvösebb és borús időjárás és zárva kell tartani ajtót, ablakot? Akkor lehetlen lesz kibírni és akkor valószínűleg felülkerekedik az a másik, ki nem mondható szag! Igazán, nem érthetem, hogy lehet, aki így parfümözi magát!«

Kezébe vette az írómappáját és a Brustolini-szobában leült, gondolva, hogy most levelet ír. De mikor a levélpapír felső jobb sarkába annak rendje szerint felírta a keltezését, kezében tartva az író tollat, olyan ábrándokba merült, melyeknek semmi közük sem volt a levélnek szánt tartalomhoz, mikor pedig a tinta rászáradt a tollra, újra bemártotta tollát a finom úti tintatartóba és mindenféle cikornyát és arabeszket rajzolt vele az itatóspapírra, azután meg egy férfi jellegzetes arcélét, mely a megszólamlásig hasonlított a Brustolini mesterkezéből származó ébenfabútor boldog tulajdonosához. Mert Meldeck Fiore az arcképrajzolás terén határozott és kétségtelen tehetséggel megáldott ifjú kisasszony volt, s tehetségét, a próbáról ítélve, figyelemreméltó képzés is fejlesztette.

»Mily kedves, hogy don Gian angolosan símára borotválja az arcát — mondotta, s fejét oldalra billentve nézte a rajzot. — Ez a divat mégis jobban érvényre juttatja az arc vonásait, az ember látja a férfi ajkát és ...

Künn megkopogtatták a terem ajtaját és Fiore felriadt gondolataiból. Sietve takarta be a rajzot a levélpapírossal és szólítására belépett a szobába frau von Krähenhausen.

— Meg akartam nézni, hogy lejött-e már felülről, kedves gyermekem — mondotta savanykásan édes nyájassággal. — Mondhatom, udvariasabb lett volna

házigazdáinktól, ha nem tőlünk külön, hanem velünk együtt hívták volna meg, de lehet, hogy itt úgy szokás, s az ember kénytelen alkalmazkodni... Hiszen közmondás van róla, hogy: Rómában úgy élni, mint a rómaiak... De nem az hozott ide, hogy ezt megmondjam.

— Nem? — kérdezte Fiore higgadtan. — Nem foglalna helyet?

— Szívesen — felelte Krähenhausenné, s mint-hogy leülés közben hátradőlt, a szék támláját díszítő monumentális faragvány elég gyengédtenül ütötte meg a fejét. — Azt hiszem, célszerűbb lett volna, ha inkább a kényelemre, mint a díszre gondoltak volna, mikor ezt a bútort csináltatták — jegyezte meg, a fejét tapogatva, és vádló pillantást vetett Fiorera. — A berendezés egészen elrontja az embernek ebben a palotában található minden, egyébként eléggé mérsékelt örömét.

Fiore ismerte már ezt az elvből való tiltakozást minden ellen, »ami oly egészen más, mint nálunk«, és megtanulta már, hogy hallgatással feleljen reá.

— De hát a dolog egyáltalában nem fontos — jelentette ki frau von Krähenhausen és áttért jöttének tulajdonképen való okára.

Gondolagirándulást terveztek s méltóképen akarták bemutatni a Canale Grandét a »rendkívüli«-nek, feltéve egyben, hogy Fiore is velük tart.

De Fiore oly élénkséggel utasította vissza ezt a gondolatot, hogy több volt abban a határozottság, mint a bölcsesség. Fáradtnak érzi magát — nem akarja megzavarni a szülők és fiuk együttlétének friss örömét — kénytelen megírni néhány sürgős levelet, melyet már ma este postára kell küldenie.

Frau von Krähenhausen az első okot, mint »az ifjúság természetével össze nem egyeztethető« kereken visszautasította és melegen tiltakozott a második ellen; végezetül mégis bele kellett nyugodnia a harmadikba, szemmeláthatóan csak nehezen nyelve le egy

megjegyzést, melyet tenni akart reá, aminek tulajdonképpen meg kellett volna hökkenteni Fiorét, s felállt, mint aki méltóságteljesen készül a visszavonulásra.

Mikor már az ajtóhoz ért, még egyszer megfordult, mosolygott a szokott fanyar módja szerint, ami Fiorenak mindig az ecetbe rakott szilvát juttatta eszébe fölöttébb tiszteletlenül, és mutatóját pajzánul felemelve, így szólt: — Igazán szeretném tudni, édes gyermekem, hogy az imént nem csengett-e a füle?

Fiore, ki egyáltalában nem tudott róla, hogy olyasmi történt volna vele, az ifjúkor meggondolatlan könnyelműségével őszintén meg is vallotta azt.

— De — mondotta csodálkozva — miért is csengett volna?

— Hódítást tett! — felelte Krähenhausenné bizalmasan. — Vivigencem az egész idő alatt oly rajongva beszélt magáról, hogy egészen féltékennyé tett. Féltékennyé természetesen csak a szónak legszebb és legnemesebb értelmében, mert egy anyának mindig készülni kell reá, hogy előbb vagy utóbb osztozkodnia kell fiának szíven egy idegennel s igazán, oly hálás vagyok, hogy ebben az esetben nem idegen...

Elhallgatott, hogy annál jobban bevárja szavainak hatását, aztán a rohamra teljesen készületlen leánynak a nyakába borult és legédesebb hangján búgta: Oh, kedves, drága gyermekem, oly ritka eset az első pillanatban támadt szerelem! Mert hiszen az ilyen érzelem kölcsönös szokott lenni... úgy-e, hogy az?

Fiore szelíden, de határozottan bontakozott ki a nem várt ölelésből s egy lépéssel hátrált. Csöppet sem volt elragadó látvány, keserűnek, mérgesnek és savanyúnak látni frau von Krähenhausent, de édesnek még élvezhetetlenebbnek tűnt fel előtte.

— Bocsánat, hogy ellent kell mondanom — felelte. — Fiaurát eddig csak néhány percig láttam és nem állíthatom, hogy a találkozás elhatározó hatással lett volna reám...

— Oh, megérthetem, gyermekem. Ezek az érzel-

mek öntudatlanul szunnyadnak lelkében — jelentette ki frau von Krähenhausen még édesebben, mint előbb. — Hiszen nem akarom kényszeríteni, hogy vallomást tegyen. Bízunk az időre, hogy tegye meg a magáét. Mikor a szívnek, a jellemnek és a szellemnek oly fennkölt és kiváló tulajdonaival megáldott férfi, mint az én fiam, kiválaszt valakit magának, bizonyos, feltétlenül bizonyos lehet benne, hogy rokonérzelmeiket ébreszt! Mily boldog teremtés is maga! Engem megragad az a gondolat, hogy ily érzelmeiket keltethetett oly férfiban, mint az én Vivigencem! Gondoljon arra a fényes jövőre, mely az isteneknek ily választottja mellett vár reá és ne zavartassa ítéletét azzal, hogy másokra gondol, mint teszem az unokabátyjára, akiről a fiam elmondotta, hogy csak pénzre és vagyonra néz és közismert arról, hogy folyton az olyan leányokat lesi, akiről azt gondolja, hogy vagyonuk lehet. Hiszen természetesen tudja, hogy keresztanya reá hagyta vagyonát...

— Azt hiszem, báróné asszonyom, felhagyhatnánk ezzel a témával — vágott a szavába Fiore nyugodtan, de határozottan. — Nem tartóztatom tovább a gondolakirándulástól és jó mulatást kívánok!

Krähenhausenné megmondta, amit mondani akart és jó arcot vágott a rossz játékhoz. — Oh, megérthetem leányos tartózkodását, mellyel titkolni akarja a szívbeli ügyeit még előttem is — mondotta csodálattreméltó erővel győzve önmagán. — Tehát magára hagyom leányálmaival. A viszontlátásig!

És csókot intve Fiorenak, eltávozott.

Fiore, mikor magára maradt, visszaroskadt a székre és kacagott, kacagott, úgy, hogy patakzott a könny a finom arcán, ami ugyan nem nagyon biztató világosságot vetett a rendkívüli Vivigencet illető *leányálmaira*, ellenben nagy bizonyosságot tett a humor iránt való érzékéről.

De ez az élmény alaposan elvette minden kedvét a levélírástól. Könyvet vett a kezébe, csakhogy az

sem kötötte le érdeklődését. Ekkor eszébe jutott Windmüller doktornak tett ígérete. Odalépett a *stanza del Brustolini* és a rózsaszínű szoba közt levő ajtóátjárat lambériájához, melyet az említett úr ma reggel különös figyelmére méltatott és nem gyanítva, hogy Windmüller doktor már megtalálta az első és második emelet összekötő útját, a maga részéről újra hozzáfogott a kopogtatásnak mindeddig meddő kísérleteihez. Nagyon óvatos volt, hogy ne tegyen kárt sem a deszka-berítés finom festésében, sem a faragott és aranyozott díszítményekben.

A deszkabetét azon a helyen két hosszúkás négyszögű mezőre volt osztva, vékony pálcikákból alakított keretben, melyek kecses kagyló- és rostélyformákban találkoztak, de a hosszúsági oldalakon szalagon függő, csodálatosan művészi gyümölcskosarakkal voltak meg-megszakítva. Fiore a jobbkezre eső kosárkára tette finom ujját — a faragvány oly plasztikus volt, hogy az ember azt hihette, hogy a tetszetős jószág csakugyan úgy van odafüggesztve a pálcikára s csak hozzá kell nyúlni, hogy az ember levehesse.

De mi az? Fiore önkénytelen mozdulattal balra tolta, valóban tolta a díszítményt s e közben a lambéria az ajtóráma közelében megmozdult és a keret félmagasságában mint egy kinyitott ajtó, kis résen feltárult!

A meglepetés halk felkiáltásával nyitotta ki Fiore kissé jobban a véletlenül felfedezett, belül párnázott ajtót és megpillantotta azt a csigalépcsőt, melyen Windmüller már reggel lement az első emeletig.

»Tehát az egér mégis csak segített az oroszlánon«, suttogta magában. S most erőt vett rajta a kíváncsiság, megtudni, hova is visz az a lépcső és az ellenállhatatlan kedv, hogy felfedező útra induljon rajta. De elbírják-e a lépcső fokai? Hogyne . . . hiszen oly szilárdnak látszanak, igaz, hogy nagyon keskenyek s ugyancsak vastagon fekszik rajtuk a por. Aztán meg nagy sötétség van a szűk oduban, de az ellen találni szert,

Nem habozva tovább, meggyújtotta az éjjeli szekrényén álló gyertyát és azzal a lelkes gondolattal, hogy »mégis csak gyönyörűséges és regényes valami az ilyen régi, titokzatos palota«, kezdett fölfelé hatolni a csigalépcsőn. Végtelennek tűnt fel az neki, úgy számított, hogy legalább a ház padlásán, ha ugyan nem a fedelén ér véget, aztán, az utolsó kanyarulat után egyszerre egy szintén párnázott ajtó elé került, melynek szemmelátható retesze oly könnyen járt, mint a pehely. Felfedező hevének buzgalmában gondolkodás nélkül hátrahúzta a reteszt és — szemtől-szemben állt don Giannal, ki egyik szobájából éppen akkor akart átmenni a másikba.

— Fiore! — kiáltotta meglepetésének pillanatában fölöttébb inkorrektül.

Maga Fiore is annyira meglepődött, hogy nem is vette észre ezt a botlást. — Mennybeli atyám... hova jutottam most? — kiáltotta félig kacagva, félig megrettenve a nem várt találkozáson.

— Hát biz' ez... hogyan is mondjam... a lakásom — világosította fel a marchese.

— A lakása! — visszhangoztatta Fiore ijedten. — Jaj nekem, mit gondolhat most rólam! Tudniillik oda-lenn a vastag falban, a rózsaszínű szobába nyíló át-járat deszkaborításában egy ajtót találtam, aztán ezt a lépcsőt... s erőt vett rajtam a kíváncsiság, hogy megtudjam, hova visz. De nehogy azt higgye, hogy én... hogy én itt kémkedni akartam... jaj, Istenem, oly borzasztó, hogy most betolakodtam önhöz! Bocsásson meg, kérem... természetes, hogy máris visszavonulok... Szörnyű dolgot műveltem én most!

Nincs mit csodálni rajta, hogy Fiore nagyon érthető zavarában és őszinte ijedelmében, hogy minden szándéka nélkül ebbe a szobába jutott, siettében megbotlott az amúgy is keskeny csigalépcső legfelső fokán és majd hogy el nem esett. Még kevésbé csodáltnivaló, hogy don Gian, látva a veszélyt, megkapta Fiorét s így megmentette egy fájdalmakat okozó szerencsét-

lenségtől. Megtette volna azt helyében, természetesen, bárki más, akiben csak szikrája van a lélekjelenlétnek és az emberszeretetnek; de az után a beszélgetés után, melyet ma reggel nagyanyjával folytatott, belátó ember nem csodálhatja, hogy nem bocsátotta el Fiorét mindjárt, mikor megmentette a lezuhanás fenyegető veszedelmétől. A rejtett helyiség szűk, sőt lehet mondani, nagyon szűk, a helyzet a létraszerű csigalépcsőn pedig határozottan kényelmetlen volt, de az alkalom rendkívül kedvezőnek mutatkozott s élhetetlen bolond ember lett volna, aki elszalasztja.

Don Gianról nem lehetett volna azt mondani, hogy lángelme, de egészen bizonyos, hogy bolond sem volt, még a legelkeseredettebb ellensége sem vádolta volna azzal. Bizonyoságot is tett róla ebben az órában a Ca'Terrafermának szóbanforgó vastag falában. Nem, mintha ez alkalommal különösebben eredeti lett volna; tulajdonképen nem is mondott semmi mást, mint folytonfolyvást újra csak ezt: — Fiore! Oh, Fiore... kedves, édes, édes Fiore!

Úgy látszott, hogy Fiore a kifejezőképességének ezt a hiányát sokkal beszédesebbnek tartotta, mint ha don Gian szépen megfogalmazott kis beszédet vágott volna ki; megvallva az igazat, fundált is ő ki afféle kis beszédet s be is tanulta alaposan. De a váratlan helyzettel szemben nem kevésbé alaposan el is felejtette, amit mondani akart s ez kötetekre valót mondott derekasságáról és érzelmeinek őszinteségéről. Fiore meg is érezte azt a szív finom ösztönével, mely ilyen esetekben nem szokott tévedni; érezte azt is, hogy don Gian úgy tartja a karjaiban, mint egy szentséget, és nem tett kísérletet, hogy kiszabadítsa magát, ami a térbeli viszonyokra való tekintettel is bajosan ment volna.

— Igen, Gian — mondotta csak halkan. — Bizonyára mindennek úgy kellett történnie, mint ahogy történt... úgy-e, úgy?

— Oh, Fiore... s nem is tudod, hogyan történt — jegyezte meg felfohászkozva don Gian. — Hiszen

kész csoda, hogy reádtaláltam s hogy hogyan találtam reád. S ráadásul most még ebben az oduban!... Áldott legyen ez az odu, mert legalább semleges talaj... a két emelet közt!

Fiorenak, a boldogság és a meghatottság tiszta könnyeivel a szemében, erre már mégis kacagnia kellett. — Még pedig milyen talaj! — mondotta. — Egyik lábammal fenn, a másikkal lenn... sohasem hittem volna, hogy ilyen oduban jegyzem el magam... Úgy-e, Gian, szentül megígéred és nem is csak a nevetséges volta miatt, hogy soha, de soha és egy árva léleknek sem árurol el, mikor, hol és hogyan találtunk egymásra?

Don Gian ebben a boldog órában még egészen más dolgokat is szentül megfogadott volna. Azonkívül ismerte ő a világot általában, a saját szűkebb világát pedig különösebben és tudta, hogy nem egykönnyen hisz az holmi »véletlenségek«-ben.

Hiszen ő maga sem hitt a véletlenben, hanem ellenkezőleg, szilárdul meg volt győződve, hogy valami nagyon, nagyon jóságos gondviselés vezérelte hozzá életének boldogságát ugyanazon az úton, amelyen csak néhány nappal azelőtt a végzet sompolygott fel hozzá és semmivé akarta tenni polgári becsületét.

— Megaranyoztatom ezt a lépcsőt — fogadkozott forró hálaérzettel a szívében, de azért úgy tűnt fel neki, mintha színaranyból volna már úgy is, amint van.

Valami nesz — nem tudták, felülről-e vagy alulról — visszarebbentette a boldog szerelmespárt megillető helyiségeibe, a titkukat oly kitűnően megőrző rejtékajtók lenn is, fenn is bezárultak és don Gian hozzátartozói bátran, de hiába törhették utóbb a fejüket, hogy ugyan hol is jegyezhetné el magát az unokája, a bátyja Meldeck Fioreval.

Ez esemény következtében Windmüller doktor sem tudott meg semmit a rózsaszínű szoba és a stanza del' Brustolini közt levő rejtékajtó titkáról, mikor nemsokára azután tiszteletét tette Fiorenál, hogy beavassa tervébe.

Fiore kissé »galád«-nak tűnt fel önmaga előtt, mikor oly nyugodtan és semmi ujjmutatást sem adva, nézte, hogyan keresi Windmüller azt a helyet, ahol a fal deszkaborítása kinyitható. Igaz, Windmüller nem sokat bibelődött a dologgal, mert most már nem volt fontos, legfeljebb már csak a rendőri tudomány szempontjából érdekelte.

— Majd csak megtaláljuk, ha nem erről, akkor a másik oldaláról — mondotta rövid vizsgálódás után. — Engem most voltaképen az a kérelem hozott ide, hogy ma éjjel itt virrasztthassak. Tudniillik nem tartozik a lehetetlenségek közé, hogy mult éjszakai látogatója a nekünk ismeretlen úton még egyszer bejön a rózsaszínű szobába, én pedig szeretném akkor reátenni a kezem. A szolgálati titok pecsétje kötelez s nem adhatok kegyednek, grófkisasszonyka, tüzetesebb felvilágosítást erről az egész dologról, tehát tisztában vagyok vele, hogy különösnek látszó kívánságommal egészen a jóakarátának vagyok kiszolgáltatva.

— De szó sincs róla... rendelkezék teljesen velem, mert szeretném egészen magamévá tenni a Terraferma-család ügyeit — biztosította égőpiros arccal Fiore.

Windmüller a fülét hegyezte, fürkésző pillantást vetett reá és hunyorgatott.

— Annál jobb — mondotta oly elégyültséggel, mely túlment a hivatásos érdeklődés határán. — De ne szóljunk róla, komteszka, hogy a Terraferma-család tulajkapásnak ne vegye az éjjeli betolakodásomat és ne igyekezzék meghiusítani tervemet. Majd ha mindenki lepihent, talán lesz oly szíves beengedni a rózsaszínű szoba mellett levő terembe, a lebocsátott ajtófüggöny mögül majd figyelhetem a szemközt levő ajtót s indítványozom, hogy kegyed, látszólag, szokás szerint pihenjen le. Jól lesz úgy?

— Tökéletesen — helyeselte Fiore. — Van-e tudomása szándékáról Gi... van-e tudomása a marchesenek?

— Hm — mondotta tűnődve Windmüller. — Nem tud róla, de azt hiszem, be kell avatnunk a dologba. Mikor «család»-ot mondtam, voltaképen a család hölgyeire gondoltam, akiket nem szeretnék nyugtalaná tenni. Vannak más okaim is, hogy kihagyjam őket a dologból. Nem érintené-e kínosan, vagy kellemetlenül, ha don Giant, esetleg szükségessé váló segítség gyanánt a háttérben tartanám?

— Egyáltalában nem érintene kellemetlenül. Sőt kérdésemmel egyenesen arra is céloztam — felelte Fiore egyszerűen és komolyan.

— Kegyed a legokosabb fiatal hölgy, akivel egyhamar találkoztam — kiáltotta kacagva Windmüller. — Engedje meg, hogy a változatosság kedvéért ez egyszer adjam a prófétát és megjövendöljem kegyednek, hogy valamikor — remélhetőleg nem túlságosan hosszú idő múlva — ideális diplomata-feleség válik kegyedből.

— Olcsó jövendölés — kiáltotta Fiore ugyanazon a hangon. — Minthogy az imént a «Gian» szóval alaposan elszóltam magam, nem ér sokat az egész jövendőmondása.

Windmüller odanyújtotta neki mind a két kezét. — Az első vagyok-e, aki szerencsét kívánhatok? — kérdezte bensőségesen.

— Örülök, hogy kegyed az. De egyébként nagy titok, s nem régibb egy órásnál — felelte ragyogó arccal Fiore.

— A titoktartás hozzátartozik a foglalkozásomhoz — jegyezte meg Windmüller — csak éppen, hogy a leplezése vág a hivatásomba. De a jelen esetben türelmesen várni fogok, míg korlátozás nélkül örülhetek, s ma éjjel kétszeres méltósággal fogom adni az udvarhölgy, jobban mondva az udvarmester bácsi szerepét. Nyugodt lehet benne, mert van gyakorlottságom ebben a szerepkörben.

* * *

Fiore lelkére, mikor Windmüller elment, lidércnyomásként nehezült az a tudat, hogy az estét a Krähenhausen-család körében kell töltenie, és törte a fejét, hogy milyen ürüggyel hárítsa el magától ezt a szerencsét. Fejfájással mentegetődztek? A tükörbe nézett és kacagnia kellett, mikor viruló, ragyogó arca és csillogó szemei néztek vissza reá. Krähenhausenné bizonyára eljönne meggyőződést szerezni, megfelelő-e a valóságnak a mentség, természetesen nem hinne el belőle egy szót sem és megint csak a Vivigencéről kezdene beszélni.

— Rémes, de egyszerűen kénytelen leszek lefeküdni — gondolta magában kedveszegetten. — Mit is tehetnék mást? Csak nem kockáztathatom meg, nem is szabad megkockáztatnom, hogy a rendkívüli Vivigenc, mélyen tisztelt anyjának legfelsőbb parancsára, udvarolgatni kezdjen itt nekem! Bármi legyen a hibája, ezt a csúfságot nem követhetem el rajta... Hány óra van? Csak öt? Oh, akkor, hál' Istennek, van még idő, mert oly hamar mégsem jön haza a Kum-, Hacsak- és Kikk-triász.

Meldeck Fiore a szerencse gyermeke volt és jó sorsa a legnagyobb szorongattatások idején is megsegítette. Alig hogy megállapította magában az időbeli kedvező kilátásokat, kopogtatott egy szolgál és a marchesa látogatását jelentette be. Meglepődve a megtiszteltetésen, mellyel az öreg hölgy kitünteti, eléje sietett a terembe és bevezette a Brustolini-szobába. Alig, hogy az úrnőjét ünnepélyesen kísérő szolgál betette mögöttük az ajtót, a marchesa gyöngéden és megindultan zárta karjaiba Fiorét.

— Mily örvendetes hírt hozott nekem Gian éppen az imént! Tudod-e, hogy anyádnak leányommá kellett volna lennie? Úgy szerettem, mint saját gyermekemet s oly nem szívesen bocsátottam el magamtól... most pedig, *cara mia*, az unokám menyasszonya lettél! Nem bírtam tovább ott fent s le kellett jönnöm, hogy a szívemre ölelhesselek!

Fiore szótlanul fűzte karjait az öreg hölgy nyakába.
— Most van ismét otthonom! — suttogta boldogan.

Aztán ott ültek együtt ketten, az öreg nő meg a fiatal leány és boldogan csevegtek egymással, míg be nem rontott, don Giannal a nyomában, egészen áthatva a nagy újsággal, Loredana, hogy ő is megölelje új sógorasszonyát.

A Brustolini-szobában levő boldog quartettnak repülve múlt az idő, míg egyszerre úgyszólván meg nem állította a hozzátartozó urakkal visszatérő frau von Krähenhausen messzire hallatszó éles hangja.

— De hiszen ezekről egészen megfeledkeztem! — kiáltotta Fiore mulatságos ijedelemmel.

— Én is! — mondotta kacagva don Gian. — De főképp arról feledkeztem meg, hogy Krähenhausen úrtól ünnepélyesen meg kell kérnem a kezedet. Ne tegyen meg most mindjárt?

— Nem tudom — mondotta habozva Fiore. — Gyámapám kisvárosi szokások közt élő ember s az efféle ünnepélyes ténykedést egész bizonyosan déli 12 órakor, frakkban, fehér nyakkendőben, fehér keztyűben és cilinderben, meg a kézben tartott kerek, fehér bokkrétával várja el. Én legalább mindig így láttam kisvárosiaknál s nagyon kioktattak reá, hogy úgy illik az a házasulni akaró rendes legényemberhez.

— De minthogy mi nem abban a bizonyos kisvárosban, hanem Velencében vagyunk...

— Halljátok, gyermekek, igaz ugyan, hogy nevetséges kisvárosi nép — vágott szavába a marchesa — de mégis neki köszönhetjük Fiorénkat. Ha nem a mi házunkban béreltek volna lakást, nem ismertünk volna meg, kisleányom, téged.

Fiore meghökkent, megnyitotta az ajkát és mondani akart valamit, de aztán mégis mást gondolt és csak azt mondotta:

— De az első és utolsó bérlők lesznek... leszünk, akiket a palazzo Terraferma lát... ügyebár, Gian?

A marchesa kissé sóhajtott, de nem felelt mindjárt.

— Ha tőlem, tőlünk mindnyájunktól függne... bizonyára — mondotta aztán habozva. — De sajnos, nem tőlünk, hanem a kényszerítő körülményektől függ. Hogy... letörleszthessem bátyámnak és feleségének tartozásait, kénytelen vagyok ehhez a kisegítő módhoz folyamodni, hacsak nem akarok pályámról lemondani. Nehéz beszélnem erről, de hát kötelességem tiszta bort tölteni a pohárba a viszonyaimról, drága Fiore. Velence történetében híres, ősi nevet ajánlhatok fel neked, de földi javakból éppen csak annyit, amennyi elég a rangunknak megfelelő életmódra...

— Mintha törődném azzal! — vágott közbe Fiore élenken. — Nem... Nem! A palazzo Terraferma ne lászon többé, nem is szabad bérlőt látnia, mert... mert hiszen nem jövök üres kézzel és remélem, nem fogod büszkeségből visszautasítani, amit magammal hozok, hanem a magadénak fogod tekinteni. Mit is tennék egymagam azzal a sok pénzzel? — fejezte be kacagva.

— Miket mondasz... Fiore? — kiáltotta csodálkozva a marchesa. — Hiszen úgy véltem hallani, hogy a jó Candiani grófnő szavaival élve, »nincs semmi«.

— Azt hallottad? — kérdezte boldogon mosolyogva Fiore. — Mily gyönyörű! Úgy értem, hogy mily gyönyörű, mily fenséges reám nézve, hogy mégis úgy fogadtatok be magatok közé s köszöntöttetek mint hozzátok tartozót, mintha Krózus örököse lettem volna. Oh, nem tudjátok, mivel ajándékoztatok meg: azzala tudattal, hogy magamért szerettek, hogy csak azért szerettek, mert engem választott Gian! Hát Krózus örököse éppen nem vagyok, hanem csak keresztanyám örököse, aki magához fogadott, mikor papa meghalt, s minthogy fiatalkorában szerette papámat, reámhagyta mindenét. Én magam sohasem hittem, hogy sok volna az, mert oly egyszerűen élt s mint unokabátyám, Meldeck Fritz nagy ízléssel mondotta,

csakugyan olyan volt, mint egy »vén madárijesztő«. De bármily eredeti teremtés volt... arany volt a szíve és többet hagyott reám a pár milliójánál: a nagy, nagy szeretetének emlékét. Ami pedig a Krähenhausen-párt illeti — nem volt számomra helyük, mikor papa meghalt és Kum bácsit rendelte gyámomnak; de mikor keresztanyám is elköltözött és volt mit kezelniök, akkor egyszerre lett helyük és nagyban fogadkoztak, hogy hozzájuk kell költöznöm, így aztán...

— Így aztán te vagy a bérlőnk! — vágott a szavába donna Loredana.

— Tulajdonképen én, de udvariasabbnak gondoltam, ha átengedem Krähenhausenéknak az elsőbbséget.

— Tehát azért! — kiáltotta a marchesa és mosolyogva tette hozzá: — Nagy csapás lesz Candiani Ginának, ha megtudja, hogy ez egyszer életében nem tudott valamit, ami kedves felebarátaira tartozik!

— Én is nagyon örülök, hogy nem tudtam — jelentette ki don Gian — noha már szemrehányással illetem magam, hogy gondjaim részesévé tettelek, Fiore.

— Az erény megleti jutalmát — kiáltotta donna Loredana. — Igaz, megakadhattunk volna rajta, hogy Fiore »semmiből« Paquin-féle toaletteket visel és vakságunkban azt hittük, hogy Krähenhausenné oly bőkezű s oly kiváló ízléssel megáldott hölgy...

Az ajtóról hallatszó kopogtatás szakította félbe ezt a vallomást, mely nagyon mulattatta Fiorét és a kiáltásra, hogy: »szabad«, belépett a szobába Krähenhausen úr.

— Kum! — így vezette be a mondanivalóját. — Bocsnat, azt hittem, hogy egyedül találom gyámleányomat. Csókolom excellenciád kezét... szolgája vagyok, donna Loredana. Marchese úr... üdvözlöm... Kum! Nagyon örülök, hogy itt találom együtt méltóságtokat... hogy úgy mondjam, az egész kedves családot!

— Csakugyan! — kapta fel a szót a marchesa — A szó valódi értelmében együtt van az egész család, mert unokám éppen az imént jegyezte el magát Meldeck grófnővel, és azzal a gondolattal járt, hogy amint csak lehet, forma szerint is megkéri öntől a kezét.

— Eljegyezte magát? kiáltotta az öreg úr. — Gratulálok... szívemből gratulálok! — tette hozzá sugárzó arccal, de aztán gondolt egyet és szemmel láthatóan megijedt. — Természetesen, sőt, hogy úgy mondjam, rendkívüli módon örülök — hebegte — de mégsem tudom, hogy a feleségem... mindjárt megyek és megmondom neki... Vagy talán inkább ön maga, marchese úr... csakugyan jobb volna, ha ön maga...

— Természetes, hogy megjelentjük frau von Krähenhausennek és bemutatkozunk neki — szólt közbe Fiore. — De a fődolog, hogy örül és hozzájárul, mert hiszen Krähenhausen bácsi a gyámom.

— Kum! — fujta herr von Krähenhausen ijedten. — Talán meg kellett volna mindjárt mondanom... a kedves feleségem meg én mindig meg szoktunk beszélni egymással mindent... majd meggondoljuk. Úgy van, meggondoljuk!

— Hogyne... csak gondolják meg! De hiszen azon a tényen már nem változtathat semmi, hogy szívből megadta a beleegyezését — mondotta a marchesa, ki sajnálta a szegény papucshóst. — A legmelegebben köszönöm mindnyájunk nevében és boldog vagyok, hogy oly barátsággal vesz részt örömünkben.

— Kum... Kum! — szólalt meg Krähenhausen úr s egy pillantást vetett az ajtóra. — Igazán örülök, szívemből örülök — tette hozzá aztán erélyesebben. — Fiore oly kedves leány... igen, igen, Fiore, az bizony! És arról, hogy jól választott, kezeskedik nekem a megbízható, igazán megbízható jelleme. Ezt, értse meg, a kedves feleségem nézeteitől függetlenül

mondom . . . Bár tudna már róla — fejezte be, nagyot sóhajtvá, a szavait.

Fiore most már szép fiatal asszony és emberi megítélés szerint még hosszú élet áll előtte; de ha száz évig élne, akkor sem emlékezhethetne reá, hogy megért volna kietlenebb estét, mint az volt, melyet eljegyzésének estéjén a Krähenhausen-család körében töltött. A jó Kum papa még csak szeretett volna, de nem mert kedélyes lenni; Hacsak mama harcias, csipős és keserű volt és csak a »rendkívüli« volt képes valamennyire bizonyos ártatlan hangulatot vinni a kis körbe, amiért Fiore hálás volt neki és képletesen szólva, neki ítélte oda egész atyafiságának koronáját, igaz, hogy nem irigyelte azt a leányt, akit valamikor ezzel az anyóssal fog szerencsétlenni. Enélkül a szükséges rossz nélkül nem is lett volna olyan utolsó ember az a Vivigenc.

Fiore minden esetre boldog volt, mikor visszavonulhatott szobájába, pedig még jó soká kellett ott várnia, míg feltehetette, hogy a házban mindenki aludni tért.

Elmult tizenegy óra, mikor végre halkán kopogtattak a rózsaszínű szobával észak felől szomszédos szalón ajtaján. Nem kevésbé halkán nyitotta ki az ajtót és beengedte Windmüllert és a nyomában járó don Giant, mire az előbbi megint bereteszelte az ajtót és nyomban leoltotta a villanyvilágítást, melyet Fiore várakozásának ideje alatt égve hagyott a helyiségben. Windmüller jelt adott egy mozdulatával, hogy hallgassanak. Fiore mindjárt vissza is suhant az ajtó lebocsátott függönyén át a rózsaszínű szobába, ott lefeküdt öltözetesen, amint volt, az ágyra, és várt nyugodtan, de éber szemmel és nézte a hold fényét, mely rézsútosan sütött be a szobába a nyitott ablakon át és aranyos csillámlást vetett a bútor, a faliszőnyeg és a függönyök rózsaszínű ezüstös brokátjára.

Windmüller a mellékszobában jelölt ki helyet don Giannak, ő maga pedig úgy foglalt állást az ajtó

előtt, hogy egyenes vonalban áttekinthette a rózsaszínű szobát s nyitva álló ajtaján át a stanza del' Brustolinit.

Az óra éjfélét ütött San Polo és a Frari közeli tornyain, más, távolabb levő harangok is közbeszóltak, aztán megint halálos csend volt mindenütt.

És újra megszólaltak a harangok és a hajnal első óráját ütötték; a hold eltűnt a palota mögött, de az éjszaka oly világos volt, hogy tisztán meg lehetett különböztetni a szobában levő tárgyakat, mert az ablaktáblákat a Brustolini-szobában sem zárták be, hanem csak a szalónban, ahol az urak ültek, úgy, hogy ott nem vette volna észre a jelenlétüket senki.

Benn a rózsaszínű szobában nem mozdult semmi; oly nagy volt a csend, hogy Windmüller azt hitte, hogy Fiore elaludt.

De nem... nem aludt: Windmüller látta, hogy némán fölegyenesedik és a nyitott ajtóra néz. Hallott-e valamit, ami elkerülte volna az ő figyelmét? Feszülten figyelte Fiorét, a nélkül, hogy szem elől tévesztette volna az ajtót, mert nyilvánvaló volt, hogy a fiatal leány hall valamit; szinte úgy rémlett, mintha valamit látna is. Pedig hát... nem lehetett ott látni, hallani semmit!

Windmüller hallását és látását sokszor hasonlították a hiúz hallásához és látásához, mindenesetre bízhatott magában. Igaz, hogy lényegesen sötétebb volt most, mikor a hold már nem világított be az ablakon, de még mindig elég magasan volt az égen, hogy kétségtelenül észrevettek volna mindenkit, aki megmozdul az ajtóban és a szobában, mint ahogy Windmüller látta azt is, hogy Fiore az ajtó felé fordítva arcélét, most hangtalanul lecsúszott az ágyról, megállt mellette, aztán néhány gyors lépéssel, melynek neszét a puha szőnyeg elnyelte, az ajtó kerete elé állt.

— Mit akar itt, madame? — kérdezte hangosan és tisztán. — Hogyan jött be ide? A szobában, mint látja, laknak.

Windmüller néhány gyors lépéssel Fiore mellett termett. — Kivel beszél, grófnő? Hol van...

Fiore a kezére tette jéghideg kezét, reánézett a nagy, tágranyílt szemével, melyben Windmüller a szobában uralkodó bizonytalan világosságban is valami sohasem ismert fény csillogását látta.

— Megint elment, — mondotta Fiore fojtott hangon. — Itt állt, éppen előttem... úgy rémlett, hogy valami világosság, valami fénylő zöldes köd veszi körül... De hiszen önnek is látnia kellett!

Windmüller a fejét rázta, de nem mondott ellent. Csak annyit kérdezett: — Hova ment?

— De hát nem látta? — kérdezte csodálkozva Fiore. — Az ajtómélyedésen és deszkaborításán át itt jobbra. Az is éppúgy kinyílt, mint az a másik ott balra, kinyílt és bezáródott, mikor megszólítottam. Gyujtsa fel a világítást s megmutatom! Azt hiszem, az ajtónyílás mögött van és figyel.

Windmüller megfordult és jelet adott don Giannak, hogy vonja össze a rózsaszínű szoba ablakain levő nehéz függönyöket, ő maga pedig a Brustolini-szobában végezte el ugyanazt a munkát. Csak akkor gyujtotta fel a világosságot.

— Most mutassa meg, grófkisasszonyka, hol ment ki donna Xénia a szobából, — mondotta Fiorenak, ki mozdulatlanul állt meg egy helyben. Ugyanakkor intett Giannak, ki erre a menyasszonya mögé lépett, hogy ki ne mondhassa azt, ami már az ajkán lebegett.

— Itt — felelte Fiore ugyanazzal a kétséget nem tűrő bizonyossággal, mellyel addig beszélt s a lambériának az ellenkező oldal díszítményével teljesen azonos virágkosárájára mutatott. — Itt — mondotta újra, félretolva az aranyozott, ékes faragványt s a lambéria, éppúgy, mint balról, most jobbfelől is hangtalanul és minden nehézség nélkül megnyílt, csak éppen, hogy nem csigalépcsőt tárt fel, mint ott, hanem egy szűk folyosót.

— Itt ment be — ismételte Fiore. — Nem érzi a gardénia-illatot? És azt... azt a másikat? Oh, az a gardénia... megszédíti a fejem...

És Fiore csakugyan olyan mozdulatot tett, mintha támaszt keresne, melyet don Gianban meg is talált.

De Windmüller kivette karjaiból s inkább úgy vitte, mint vezette az ágyhoz. — Feküdjék le gróf-kisasszonyka és igyekezzék elaludni — mondotta biztatva, mint a gyermeket. — Túl fáradsztotta magát és kimerült a virrasztásban. Mi ketten, don Gian, meg én, majd magunk is elintézzük a... többi.

Fiore ellenkezés nélkül elnyújtózkodott az ágyon, lehunyta szemét s mire Windmüller reáteríthette a takarót, szabályos, mély lélekzete már bizonyosságot tett róla, hogy fáradt gyermek módjára mindjárt elaludt.

— Beteg? — suttogta aggódva don Gian.

— Nem, csak lelkileg kimerült — felelte Windmüller szintén halkan. — S hogy mindjárt megmondjam: én nem láttam, amit Meldeck grófnő látott — nem láttam donna Xéniát! Figyelemmel kísértem menyasszonyának minden mozdulatát s látnom kellett volna, amit látni vélt, vagy csakugyan látott. Érezte ön a gardénia illatát? Nem. Én sem. És mégis... De arról később. Most induljunk felfedező utunkra e között a két fal között.

— De nem értem...

— Nem, természetes, hogy nem. Pedig csakugyan több dolog van az ég és föld között... hiszen ismeri azt az elcsépelet mondást — felelte Windmüller s elővett a zsebéből és meggyújtott egy kis acetilén-lámpát s bevilágított vele a folyosóba.

Nem volt hosszú az a folyosó, csak néhány lépés volt az egész s négy falazott fokból álló rövid lépcsőhöz vitt, mely aztán valami deszkapadlófélen ért véget, a padlón túl pedig megint lépcsőzet kezdődött és enyészett el a homályban.

— Ott csillog valami — súgta don Gian, egy tárgyra mutatva, mely azon a lépcsőn hevert. —

Olyan, mint egy kézitáska... egy modern, új kézitáska aranybronz fogója...

Azzal áthajolt Windmüllernek a lámpát tartó karja alatt és oda akart sietni a rejtett helyen oly saját-szerűen ható tárgyért, mikor — mielőtt még reá-tehette volna lábát a padlóhoz vivő négy lépcsőfok elsejére — Windmüller megragadta és acélos erővel tartotta vissza.

— Vissza, vissza! Hiszen a biztos halálba rohan! — lihegte végsőig fokozott izgalmában. — Ide nézen... ide! — folytatta s nem bocsátva el don Giant, a lábánál, közvetlenül a bejáró mellett levő vaskarikára mutatott, mely a fal mentén a négy lépcsőfok mellett a padlóig vivő vékony lánc végén függött. — Hála Istennek, hogy mindjárt kerestem s meg is találtam ezt a szerkezetet, mikor észrevettem a rést ott a padló közepén...

— Mi van abban? Úgy látom, két egymáshoz illesztett deszkapadló — mondotta csodálkozva don Gian.

— Trappola... csapóajtó az — felelte Windmüller dühösen s kezét, melyben a lámpát fogta, végighúzta a homlokán, melyen kövér verítékcseppek gyöngyöztek. — Egyszóval: az az oubliette, melyről a palazzo Terrafermában regéltek. Az a mende-monda rémes valóság s az első lépés, melyet ezen a padlón tesz, a biztos halálba, az örökkévalóságba vitte volna. Az utolsó... vagyis inkább az utolsó-előtti után, aki megtette ezt a lépést, elfelejtették elzárni a trappolát. Nézze... így! — És, lehajolva, visszahúzta a láncot a karikánál fogva, a karikát pedig beakasztotta egy horogba, mely közvetlenül a bejáronál volt alant a falon. — Úgy — mondotta főlegyeneseve — most már előre van tolva a retesz a csapóajtó alatt, most már mind a ketten bátran reáléphetünk. Ismerem ezt a szerkezetet, láttam — szerencséjére — a Szabin-hegyek egyik várkastélyában Róma közelében.

Most aztán don Gian törölgette homlokáról a hideg verejtéket. — Ki gondolta volna, ki tartotta volna lehetségesnek itt a házban? — mormogta és irtózó pillantást vetett a félelmetes padlóra.

— Hm... alig hiszem, hogy ez volna az egyetlen trappola ebben a városban, mellyel átadták a feledésnek az alkalmatlan polgártársakat... innen az oubliette név, ebből, hogy: oublier, elfelejteni — felelte Windmüller s egy lépést tett előre.

— Mit mondott csak? Hogy elfelejtették elzárni a trappolát az... utolsóelőtti után? Miért az utolsóelőtti után? — kérdezte don Gian akadozva és visszatartóztatta Windmüllert.

Az megfordult és komolyan nézett a marchesera. — Azért, mert az utolsó, ki gyanútlanul tette lábát erre az útra, hitem szerint nem volt más, mint... donna Xénia.

— Mennyei atyám! — rivalt fel don Gian — oly hangosan, hogy Windmüller a szájára tette kezét és visszanézett a bejáraton, megtudni, hogy Fiore nem ébredt-e fel a kiáltásra.

— Hiszen a dolog egészen világos — mondotta aztán, mikor látta, hogy semmi sem mozdul benn a rózsaszínű szobában. — Ismerte az utat és kijáratnak akarta használni, hogy azon át hagyja el a palotát. Most megtaláljuk majd ezt a kijáratot. Ismerte az utat, de nem ismerte az oubliettet. Mikor reálépett, a csapóajtó kinyílt, aztán örökre bezárult ismét fölötte. De a zuhanás pillanatában, mikor váratlanul megnyílt alatta a föld, az a táska ott kirepült a kezéből, hogy a rémes történet néma tanuként várja felfedeztetésének óráját. És a felfedeztetés eszköze... az ön menyasszonya volt, marchese úr, azzal a tehetségével, hogy többet lát, mint más halandó. Ezek után hihetőleg ön is leszokik róla, hogy a véletlent emlegesse, azt a véletlent, mely ezt a leányt a házába vezérelte, hogy ne csak életének boldogságává legyen, hanem hogy megszerezze utolsó és kétség-

telen bizonyosságát annak, hogy ártatlan volt az eltüntetésében annak a bizonyos okiratnak, mely, ha nem tévedek nagyon, ott van abban a kézitáskában.

Lelke mélyéig megrendülve követte nyomon don Gian a doktort, ki most, magasra emelve a lámpát, a dobogóra, arról pedig a homályban elvesző lépcsőre tette lábát és felvette a finom bagariabőrtáskát. Alábbszállva néhány lépcsőfokkal, a lámpát a csapóajtóra tette, mely a réalépők lába alatt halkan megroppant, elárulva ezzel sötét rendeltetését a titok ismerőinek. Utat engedve don Giannak, hogy előre mehessen. Windmüller kinyitotta a táskát, mely csak tolokészülékkel volt bezárva és kivett belőle egy lepecsételt, hosszúkás borítékot, melyre a marchese egy szempillantás alatt ráismert.

— A pecsét sértetlen — jegyezte meg Windmüller és átadta don Giannak a borítékot. — A táskát, természetesen felvisszük magunkkal. Amennyire láthatom, csak egy zsebkendő van még benne, meg egy erszény ... aztán egy Rómába szóló tértijegy és ... de, ugyan, mi ez? Egy elsárgult pergamentekercs? Csakugyan, nézze csak: a vastag fal titkának rajza, az a tervrajz, melyet úgy kerestem, a fal belső átmetszete ... és itt alant egy ajtó, mely a csatornára szolgál. Nézze, mily szép tisztán bele van rajzolva a csapóajtó és árnyvonalakkal a palotát tartó cölöpök vázán át a mélybe vivő akna! A principessának elkerülhette a figyelmét, vagy talán nem tudta, hogy mit jelent ... no, de erre a kérdésre nem találhatjuk meg többé a feleletet ... Nézzük csak, hol ér véget ez a lépcső, hol van az a csatornára szolgáló ajtó, mely kívülről semmiesetre sem látható.

A lépcső kevéssel a csapóajtó után kanyarodott egyet s lenn egy meglehetősen széles folyosóba torkollott, mely deszkával bélelt, embermagasságú ajtóban ért véget. Két nehéz vasretesz zárta el az ajtót. Windmüller némi erőfeszítéssel hátrahúzta a tolokára-

kat és nem fojthatott el egy meglepett felkiáltást, mert az az ajtó a deszkával bélelt lastra volt, ahol a gondolásnak várnia kellett, s mely lassú és nehéz mozdulattal befelé nyílt.

— És mondják még, hogy a régi építészek nem voltak leleményesek — mondotta Windmüller leplezetlen csodálkozással. — A lastra . . . a kívülről oly ártatlan lastra!

Néhány perccel ezután don Gian és Windmüller megint a gondosan bezárt rejtékajtón kívül álltak és Windmüller nyájasan mosolyogva mutatott a lámpa világosságában is békésen alvó Fiorera.

— Csendesen járjunk, meg ne háborítsuk . . . szüksége van az álomra! — súgta, leoltva az elektromos fényt és lezárva a világosságfogó lemezt a kézilámpáján. — Azt hiszem, holnap nem fog tudni semmit ennek az éjnek az eseményeiről; abból következtetem ezt, hogy közvetlenül látománya után elaludt . . . Jöjjön!

A második emeleten don Gian el akart búcsúzni vendégétől, de az kérte, hogy lépjen be vele a szobájába.

— Aludni úgy sem tud egyikünk sem — mondotta — s egyet és mást még meg kell beszélnünk egymással. Megbízásom itt véget ért s a délelőtti gyorsvonaton visszautazom Rómába. Ha megfogadja tanácsomat, azt ajánlom: Jöjjön velem és segítsen jelen-
tésemben főnökénél!

— Magam is gondoltam már arra — felelte don Gian készségesen. — Csakugyan az lesz a helyes és talán el is várják tőlem. De aztán vissza kell majd térnem, hogy . . .

Elhallgatott és fájdalmas vonás szállt át az arcán.

— Vártam ezt és éppen azért tartogattam még valami mondanivalót — vágott szavába Windmüller. — Mindenekelőtt: szükséges lesz fel nem világosítani

hölgyeit a történeteikről. Amennyire a dolgot ismerem, csak annyit mondhatok, hogy helyénlevőnek tartom ugyan beavatni főnökét, donna Xéniát azonban családjá és az egész világ előtt az eltűnteknek, sajnos, nagyon is népes sokadalmába kell sorolni...

— De csak nem hagyhatom abban az... oduban azt, ami földi részéből megmaradt — tört ki az érzélem don Gianból. — Gondolja meg, mily szörnyen bűnhődött! Hiszen maga ez a gondolat teljes megbocsátást válthat ki minden érző emberből — hogyan tagadhatnám meg a keresztény temetést tőle, testvérbátyám özvegyétől?

— Én ajánlanám legkevésbé, hogy megtegye, ha nem látnám teljesen lehetetlennek, hogy kihozathassa a boldogtalant az oublietteből — felelte Windmüller komolyan. — Vessen egy pillantást a tervrajzban árnyvonalakkal megjelölt aknára, számítsa ki mélységét, elhelyezését és mondja meg: hogyan akar a fenekére érni, a nélkül, hogy le ne bontassa a palotának egész részét? Gondolja meg, hány napja fekszik már a szerencsétlen a mélységben... ennél többre talán nem szükséges céloznom. Lehetetlen megtalálni ott lent, még ha bűvársisakkal keresnék is. Meg vagyok győződve, hogy főnöke egy nézetten lesz velem ebben. Ha ismer egy papot, kinek titoktartásában megnyughatik, adassa áldását az akna fölött az elköltözöttre, zárassa le a rózsaszínű szoba rejtekajtáját, úgy, hogy többé semmiféle »véletlen« folytán ne lehessen kinyitni és hagyja feledésbe merülni donna Xénia eltűnését. Tudom és megértem, hogy ennek a titoknak ismerete elveheti kedvét őseinek házától, de gondolnia kell kedveseire s különösen tiszteletreméltó nagyanyjára is. Aztán itt van a menyasszonya! Borzasztó volna, ha ez az árnyék megzavarná zsenge boldogságát! Holnapra alig tud már ő sokat az éjszaka eseményeiről, mert láttam a szemében, hogy nem tudott magáról, mikor leugrott az ágyról és az ajtóhoz lépett. Oly lélekállá-

potok, a lelki élet oly talányai ezek, melyeket még nem fejtett meg senki, és talán sohasem is fog megfejtteni.

— Igen — mondotta Krähenhausenné csípősen s csak rosszul leplezett kárörömmel, mikor másnap Meldeck gróf látogatását fogadta. — Igen, huga a Terraferma-hölgyekkel ment el a háztól, a marchese pedig ma reggel Windfang doktorral, vagy kinek is hívják, Rómába utazott, azután, hogy tegnap eljegyezte magát Fiore grófnővel.

— Mi-cso-da? — kiáltotta Meldeck gróf. — Eljegyezte magát? Fiore eljegyezte magát a marcheseval?

— Úgy van! — bizonyította frau von Krähenhausen nagy határozottsággal. — Eljegyezte magát vele és a nagyszerű Üreszsebű titulusával, az pedig az ő millióival.

— Kum! — vágott közbe Krähenhausen úr. — Ez a véleményed talán mégis túlzottan éles, drága feleségem! A marchese, meg kell adni neki, nem tudott róla, hogy Fiore gazdag örökös, hanem minket — hahaha — csakugyan minket tartott azoknak, kik azt a mesés összeget fizetik neki ezért a lakásért!

— Ostoba beszéd! — förmedt reá Krähenhausenné csípősen, férjének találékonyságára bízva, hogy reá vagy a marchesere vonatkozik-e. — Az olyan leány, akinek nincs semmije, nem öltözködik úgy, mint Fiore! Velem próbáljanak olyat elhitetni!

— No, én sem tudtam, hogy Fiore oly gazdag — jegyezte meg a gróf a saját mentségére. — Hallani hallottam ugyan, hogy örökölt a keresztanyjától, de hogy milliókat örökölt... Talán van benne némi túlzás, méltóságos asszonyom, mert a keresztanyja, enyhén szólva, átkozottul kopottnak mutatott.

— Magam is úgy hallottam — erősítette a báróné. — De a látszat az egyszer megint csalt, mert egyéb

hagyományokon kívül kerek két milliót hagyott Fiorera. No, a marchese jót nevet a markába és ráadásul elfogadja majd a menyasszonyt is.

— Sokan fogják irigyelni ezért a ráadásért — vette védelmébe a rendkívüli a távollevőt. — Meldeck gróf-kisasszony nagyon szép, nagyon tehetséges és nagyon szeretetreméltó ifjú hölgy, aki...

— Ízlés dolga! — kiáltotta Krähenhausenné rosszszaló hangon. — Én nem tudnék lelkesedni érte.

— Kum! — avatkozott be a férje s figyelmeztetve vetett egy oldalpillantást a látogatójukra.

— Határoztak-e már valamit a menyegzőről? — kérdezte Meldeck.

— Mit tudom én? — felelte Krähenhausenné megvetően. — Az öreg marchesa októberről említett valamit és el akarta hitetni velem, hogy öreg kora miatt természetesen nem teheti meg hozzánk a messze utat, Fiore azért majd nála marad és itt esküszik meg. Hallott-e valaki olyat, hogy a menyasszony a vőlegény házában üli a lakodalmát? Én egyszerűen botrányosnak tartom!

— Az adott viszonyok közt, kedves mama, és minthogy a marchesától még sem lehet rossz néven venni, hogy jelen akar lenni unokájának esküvőjén, igazán nem tartom oly helytelennek — jegyezte meg a tanár.

— De én annak tartom — vágott vissza Krähenhausenné élesen. — Másképp nem lettem volna hajlandó oly soká itt maradni. De hát az ember tartozik áldozattal a jó szokásoknak. Igaz, csak azzal a feltétellel tettem meg, hogy a várakozás idejét nem ebben a sivár, ódon alkotmányban tűröm ki, s már ma átköltözöm a Grand Hotelbe.

— Hol Fiore tüstént rendelkezésünkre bocsátott egy kényelmes és tágas lakást — fecsegte ki lelkének ártatlanságában, ragyogó arccal Krähenhausen úr, amiért szörnyű pillantást kapott viszonzásul a feleségétől.

— Az a legkevesebb... a legkevesebb, amit érettünk tehetett, mikor látta, mily boldogtalannak érzem magam ebben az úgynevezett palotában — jelentette ki Frau von Krähenhausen.

— Bár volna nekem ily palotám — jegyezte meg kacagva Meldeck gróf. — Egyébként miféle Terraferma marchesa az, akinek rejtélyes eltűnésével tele vannak ma az újságok? Bizonyára rokonuk?

— Úgy van és minden látszat szerint nagyon kétes perszóna — szapulta frau von Krähenhausen. Remélhetőleg nem kerül elő az esküvőig. Az olyan személyt, aki úgy viselkedik és rejtelmesen eltűnik, egyszerűen ki kell közösiíteni. Az ember tudja már, hogy mit tartson róla.

— No, no, mama... — akarta csitíttatni a tanár.

De az anyja tüstént a sarkára állt és azt kérdezte tőle: — Talán bizony mentegetni akarsz ily viselkedést?

— A dolog mindenesetre kínos és fájdalmas a családra nézve — védte a tanár a saját emberszertöbb álláspontját.

Meldeck gróf pedig sietett, látogatásának lehetőleg hamaros lerövidítésével kimenekülni a Krähenhausen-féle családi körnek határozottan viharos légköréből.

— Ha Vivigenc nem halogatja oly megbocsáthatatlan módon a szabadságidejét, Fiore nem esik hálójába annak az olasz csirkefogónak, hanem övé lett volna a menyasszony. Minden azért fordult így, mert későn érkezett — fejezte be prédikációját frau von Krähenhausen, mikor magára maradt az övéivel.

— Kum! — szólalt közbe Krähenhausen úr, s nem dönthette el senki, hozzájárulva-e, vagy kétségbevonva.

— Kikk! — csak ennyit mert felhozni mentségére a rendkívüli. Hogy mit gondolt még, tisztára reá tartozik, de annyit mégis el lehet árulni, hogy

bármi történt, igazán nem sajnálta Terraferma dalla Luna marchesetól a nagy, minden tekintetben nagy szerencséjét, s ebben egynek tudta magát az atyjával.

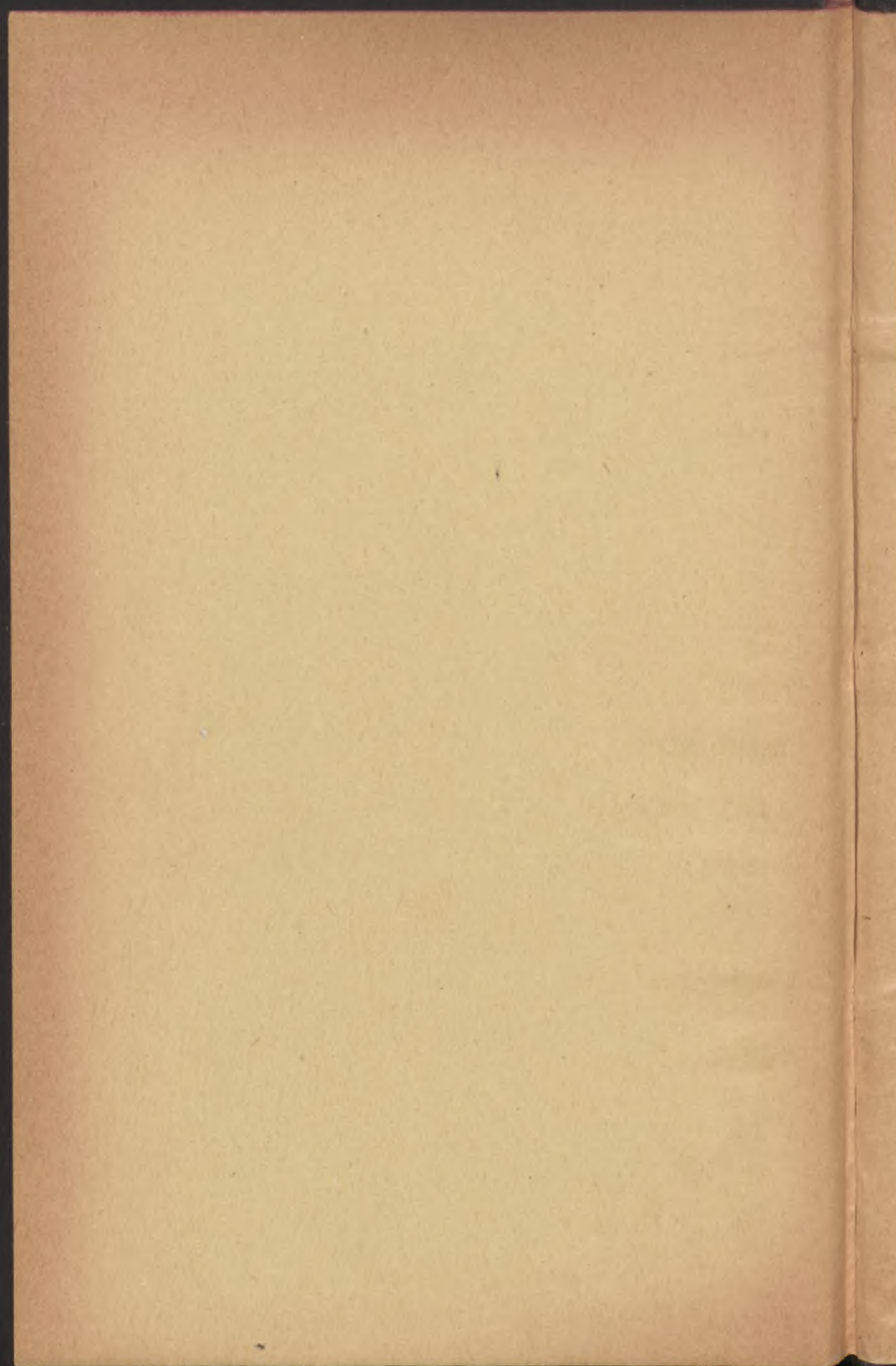
A rózsaszínű szoba ezidőszerint ismét a Velence szívében levő szép ódon palota lakatlan helyiségei közé tartozik és néhány emberen kívül senki sem gyanítja róla, még szép, új ifjú úrnője sem, hogy kiindulópontja volt egy gyalázatos tettnek és a bűnhődésnek, mely a tettet nyomon követte.

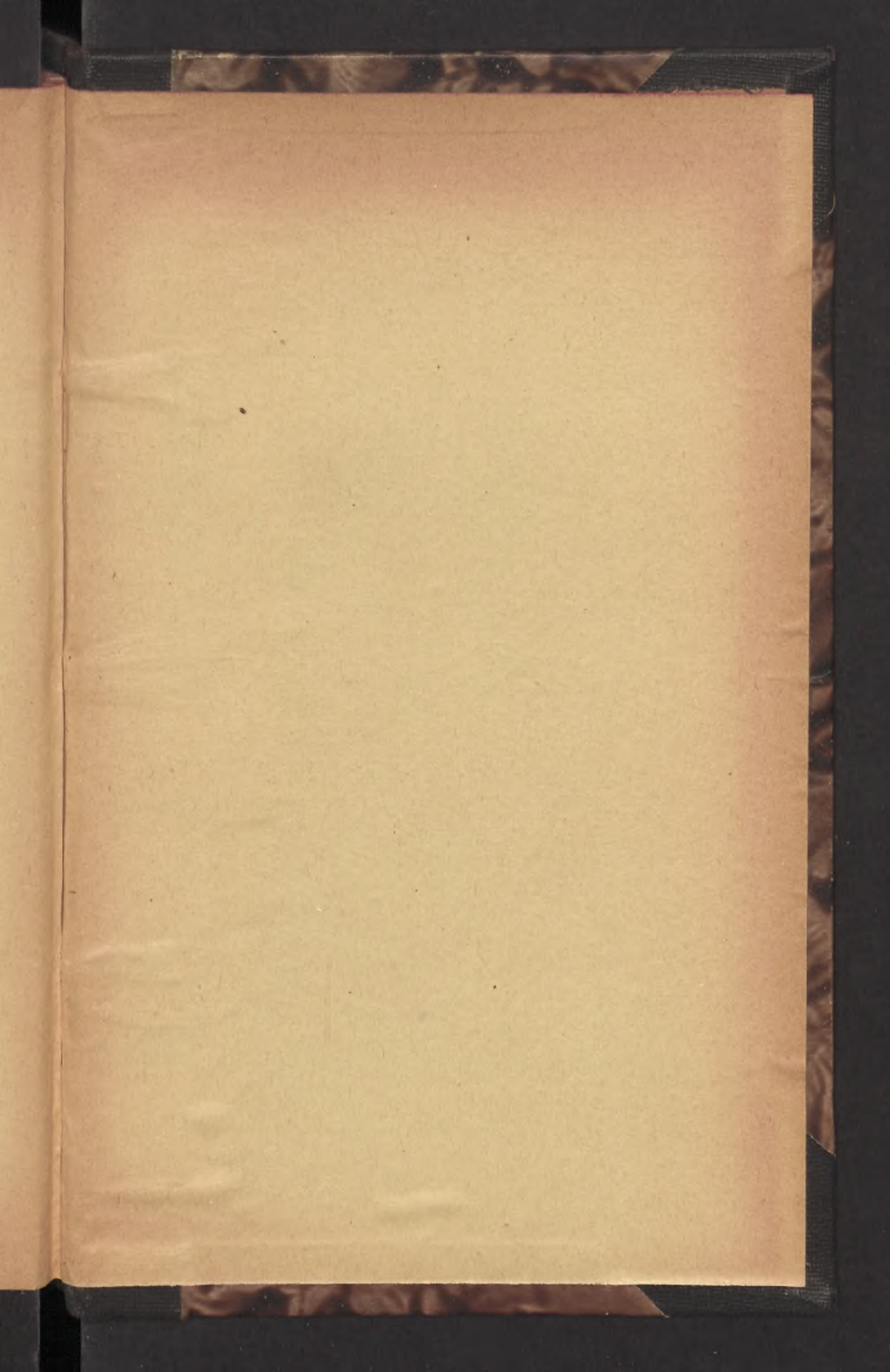
Valószínűleg nem az egyetlen titok az, melyet őriznie kell s valamint azok, melyeket az idő régóta a mondák ködébe burkolt, azonképen donna Xénia esete is elpendül és elhomályosul majd a jövő századévek szárnycsapásai közben.

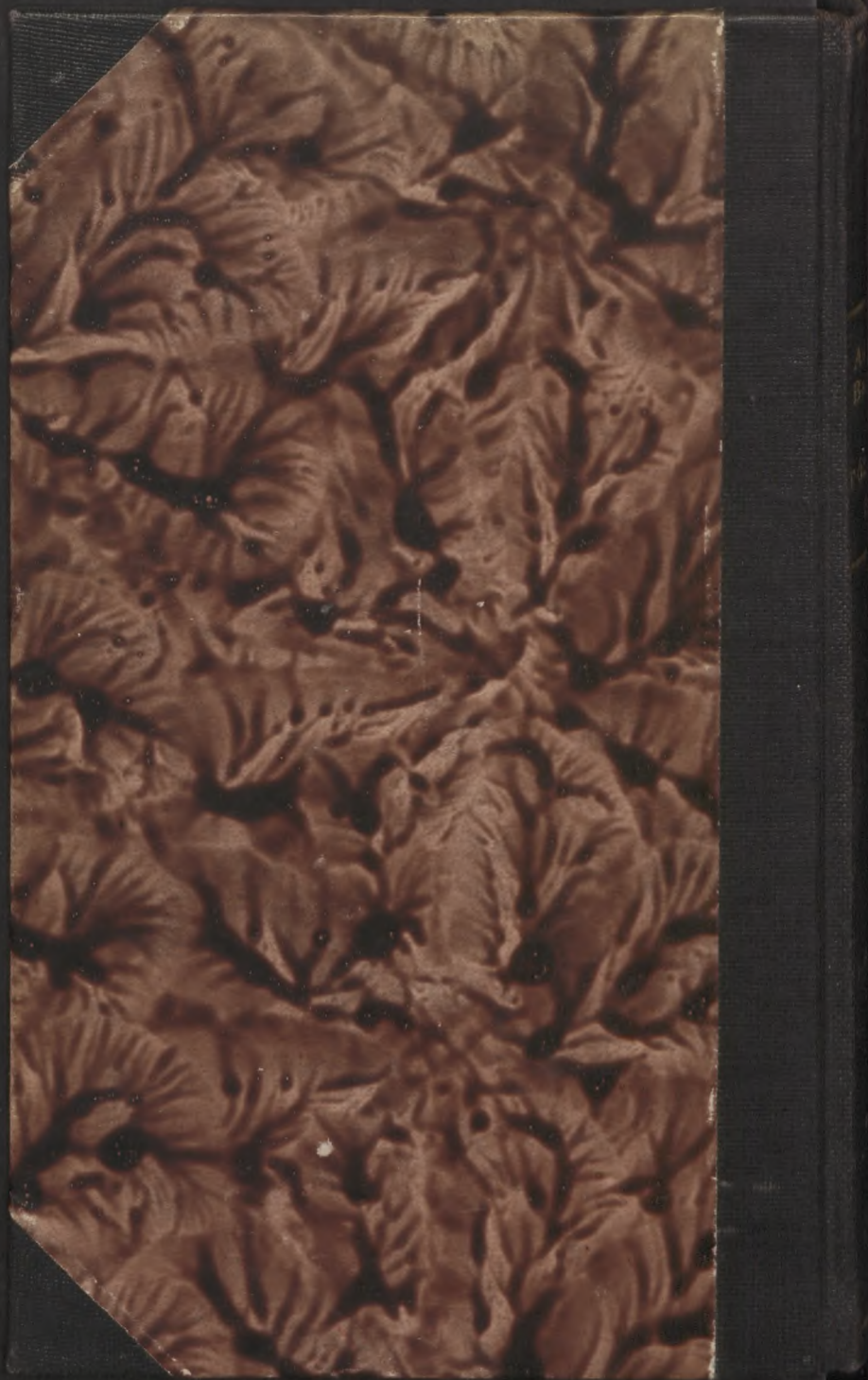
(Vége.)

a
y
.
e
i
y
.
t
t
l
.

Adlersfeld
Ballestrern

A^{te}
rózsaszínű
szoba

H. M.